

ევროკავშირი
საქართველოსთვის
ENPARD

ქედა ღირეჩი
ქარს ადგილობრივი განვითარების ჯგუფი (LAG)

Shaping the Future by Changing Today

ქედის ადგილობრივი განვითარების ჯგუფის (LAG) და LEADER

პროცესის შუალედური
შეფასება ქედის
მუნიციპალიტეტში

საბოლოო ანგარიში

Delivering Progress

Oesterreichisches Institut
für Raumplanung

**ქედის ადგილობრივი
განვითარების ჯგუფის
(LAG) და LEADER პროცესის
შუალედური შეფასება ქედის
მუნიციპალიტეტში**

საბოლოო ანგარიში

პოლიტიკისა და მართვის კონსალტინგ ჯგუფი - PMCG

31 მაისი, 2020

შინაარსი

1. კვლევის მიზნები	5
2. შესავალი	9
3. პროექტის მიმოხილვა	9
3.1. შეფასების კვლევის მიზნები.....	9
3.2. შეფასების კვლევის საბოლოო დოკუმენტები.....	9
4. მეთოდოლოგია	10
4.1. შეფასების კვლევის მეთოდოლოგია.....	10
5. შეფასების კვლევის მიზნები	11
5.1. ქედის მუნიციპალიტეტში ქედის LAG-ის და LEADER პროცესების პროგრესის შეჯამება	11
5.2. პასუხები შეფასების კვლევის კითხვებზე	15
ა) კითხვები ეფექტურობის შესაფასებლად	15
ბ) პროცესის შეფასების კითხვები.....	55
6. დასკვნები	74
7. რეკომენდაციები	81
დანართი 1. ჩატარებული ინტერვიუების რესპოდენტთა სია	94
დანართი 2. ინტერვიუს გზამკვლევი	95

აბრევიატურა

აზაგი	აქტიურ მოქალაქეთა ადგილობრივი გაერთიანება
CENN	კავკასიის გარემოსდაცვითი არასამთავრობო ორგანიზაციების ქსელი
CLLD	თემზე დაფუძნებული ადგილობრივი განვითარების მოდელი
CSRDG	საქართველოს სტრატეგიული კვლევებისა და განვითარების ცენტრი
ELARD	სოფლის განვითარების ევროპული ასოციაცია
ENPARD	ევროკავშირის სოფლისა და სოფლის მეურნეობის განვითარების ევროპის სამეზობლო პროგრამა
GALAG	საქართველოს ადგილობრივი განვითარების ჯგუფების ასოციაცია
IOD	დემოკრატიის ინსტიტუტი
LEADER	კავშირი სოფლის ეკონომიკასა და განვითარების ქმედებებს შორის
LAG	ადგილობრივი განვითარების ჯგუფი
LDS	ადგილობრივი განვითარების სტრატეგია
PMCG	პოლიტიკისა და მართვის კონსალტინგ ჯგუფი
TOR	ტექნიკური დავალება
ÖIR	ავსტრიის რეგიონული კვლევებისა და სივრცითი დაგეგმარების ინსტიტუტი

1. კვლევის მიზნები

წინამდებარე დოკუმენტი მიზნად ისახავს ქედის ადგილობრივი განვითარების ჯგუფის (LAG) და LEADER პროცესის შუალედური შეფასების კვლევის (MTE) წარმოდგენას, LEADER მიდგომის კონკრეტულ მახასიათებლებთან მათი შესაბამისობის შეფასების გზით.

ორგანიზაციების კონსორციუმი, კავკასიის გარემოსდაცვითი არასამთავრობო ორგანიზაციების ქსელის (CENN) ხელმძღვანელობით და ევროკავშირის მხარდაჭერით, ახორციელებს პროექტს „ქედის მუნიციპალიტეტის ადგილობრივი რესურსებისა და პოტენციალის ოპტიმალური გამოყენება სოფლის განვითარებისათვის“. პროექტი მიზნად ისახავს ქედის მუნიციპალიტეტის პოტენციალის განვითარებასა და ადგილობრივი რესურსების ოპტიმალურ გამოყენებას ევროკავშირის LEADER მიდგომის პრინციპების შესაბამისად და განხორციელების პერიოდია 2017 წლის პირველი მაისიდან 2021 წლის 28 თებერვლამდე.

2020 წლის იანვარში, CENN-მა გამოაცხადა კონკურენტული ტენდერი, პროექტზე - ედის ადგილობრივი განვითარების ჯგუფის (LAG) და LEADER პროცესის შუალედური შეფასება. პოლიტიკისა და მართვის კონსალტინგ ჯგუფის (PMCG) მიერ წარმოდგენილი სატენდერო წინადადება დადებითად შეფასდა და PMCG-ისთან გაფორმდა პროექტის ხელშეკრულება. შუალედური შეფასების პროექტის განხორციელების პერიოდი იყო 2020 წლის 2 მარტიდან 31 მაისამდე.

პროექტი განხორციელდა ტექნიკურ დავალებაზე - ToR-ზე დაფუძნებული გრაფიკის შესაბამისად, სამი განსხვავებული, მაგრამ თანმიმდევრული ეტაპის მიხედვით, კერძოდ: 1) კაბინეტური კვლევის ეტაპი; 2) სავლეთ ეტაპი; და 3) სინთეზის ეტაპი. თითოეული ეტაპი დაახლოებით 4 კვირა გაგრძელდა.

კაბინეტური კვლევის ეტაპზე, შეფასების კვლევის ჯგუფმა განიხილა ტექნიკური დავალება და მეთოდოლოგია და მიიღო საბაზისო დოკუმენტები, რომელთაგან ყველაზე მნიშვნელოვანი იყო ქედის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგია (LDS). ზემოაღნიშნული დოკუმენტების წინასწარი ანალიზით, შეფასების ჯგუფმა შეიმუშავა შეფასების კვლევის სტრუქტურა და შეადგინა 28 შეფასების კვლევის კითხვა, შემდეგ შეიმუშავდა შეფასების კვლევის მატრიცა, რომელზე დაყრდნობითაც, პროექტის გუნდმა თითოეული კითხვა გაანალიზა შემდეგი მახასიათებლების მიხედვით:

- LEADER-ის შვიდი ძირითადი მახასიათებლიდან ერთთან ან მეტთან კავშირი
- შეფასების კვლევის კითხვის ინტერპრეტაცია მოცემული დავალების კონტექსტში
- შეფასების კვლევის კრიტერიუმებისა (judgement criteria) და მათთან დაკავშირებული ინდიკატორების დადგენა
- ინფორმაციის პირველადი და მეორეული წყაროების დადგენა, რომლებიც საჭიროა კითხვებზე პასუხის გასაცემად

კაბინეტური კვლევის ეტაპი დასრულდა მეორეული მონაცემებისა და დოკუმენტების შეგროვებით, ასევე პირველადი მონაცემების მოსაპოვებლად მომზადდა დაინტერესებული მხარეების სხვადასხვა ჯგუფთან ჩასატარებელი ინტერვიუების გზამკვლევი.

პროექტის საწყის ანგარიშზე (Initial Report) მუშაობა დასრულდა 2020 წლის 31 მარტს. საწყის ანგარიშში განხორციელებული აქტივობების მიმოხილვასთან ერთად წარმოდგენილი იყო Covid-19-ის გავრცელებასთან დაკავშირებული ახლად წარმოქმნილი რისკების ანალიზი და მათი დაძლევის მეთოდები. კერძოდ, ყველა სახის კონტაქტი, ინტერვიუ, მათ შორის, შეხვედრები და საბოლოო პრეზენტაცია, უნდა განხორციელებულიყო სატელეფონო ზარებით, სკაიპის საშუალებით ან სხვა ონლაინ პლატფორმის გამოყენებით (იხ. დანართი 1 და დანართი 2).

კვლევის სავლეთ ეტაპზე კავშირი ინტესიურად შენარჩუნდა ქედის LAG-ის დაინტერესებულ მხარეებთან. შეფასების კვლევის ჯგუფმა მიიღო მრავალსომხევი ინფორმაცია, რამაც საშუალება მისცა მას სრული და ამომწურავი პასუხი გაეცა შეფასების კვლევის შეკითხვებზე. სავლეთ ეტაპის დასასრულს მომზადდა

დოკუმენტი - შეფასების კვლევის ანგარიშის პირველადი მონახაზი, რომელიც 2020 წლის 30 აპრილს ვიზუალურ პრეზენტაციასთან ერთად გადაეცა CENN-ს. ამ პრეზენტაციაში შეჯამებული იყო შეფასების კვლევის შედეგები.

მაისის პირველი ორი კვირის განმავლობაში, ქედის LAG-ის დაინტერესებულმა მხარეებმა გაანალიზეს შეფასების კვლევის ანგარიშის პირველადი მონახაზი, ხოლო 14 მაისს, პროექტის გუნდმა ვირტუალურ შეხვედრაზე პრეზენტაციის სახით წარადგინა შეფასების კვლევის შედეგები. პრეზენტაციის დროს, სხვადასხვა მხარეებს შორის შედგა ნაყოფიერი დისკუსია კითხვა-პასუხის სესიის სახით. კითხვა-პასუხის სესიის დასრულების შემდეგ, CENN-მა და ქედის LAG-ის სხვა დაინტერესებულმა მხარეებმა წარმოადგინეს თავიანთი კომენტარები დოკუმენტზე. აღნიშნული კომენტარები აისახა შეფასების კვლევის ანგარიშის პირველადი მონახაზზე, რის შედეგადაც შემუშავდა პროექტის საბოლოო ანგარიში (31 მაისი).

შეფასების კვლევის საბოლოო ანგარიშის დოკუმენტში მიგნებები, დასკვნები და რეკომენდაციები წარმოდგენილია შემდეგი 6 ძირითადი თემის მიხედვით:

1. ადგილობრივი მოსახლეობის მონაწილეობა

- ქედის მუნიციპალიტეტში LEADER პრინციპები აშკარად კარგად გაიაზრა ადგილობრივმა თემმა, რომელთა შორის არიან მოქალაქეები, სოფლის მაცხოვრებლები და ადგილობრივი სახელისუფლებო ორგანოები. ამან განაპირობა ადგილობრივი თემის აქტიური მონაწილეობა სხვადასხვა ეტაპზე, რამაც, თავის მხრივ, ხელი შეუწყო ქედის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის შემუშავებას.
- ქედის LAG-ის შემადგენლობაში შედის ადგილობრივი მოსახლეობისა და ორგანიზაციების ფართო სპექტრი. უნდა აღინიშნოს ისიც, რომ შემადგენლობა საკმაოდ დაბალანსებულია: კერძო პირები, ეკონომიკური და სოციალური ინტერესთა ჯგუფები, მათ შორის ქალები და ახალგაზრდები, საჯარო და კერძო დაწესებულებების წარმომადგენლები. რაც შეეხება მონაცვლადი ან სოციალურად ნაკლებად აქტიური ჯგუფების წარმომადგენლებს (მაგალითად, ხანდაზმული ასაკის პირები, შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირები და ა.შ.), ისინი ნაკლებად არიან წარმოდგენილნი, ამიტომაც საჭიროა წახალისდეს მათი უფრო აქტიური მონაწილეობა.
- ქედის LAG-ი და მისი წევრები, სხვადასხვა მხარის წარმომადგენლებს შორის მოქმედებენ როგორც „კეთილსინდისიერი ბროკერები“ და სარგებლობენ ნდობის მაღალი ხარისხით.
- პროექტის ბოლო ნაწილი გადამწყვეტი იქნება ადგილობრივი პარტნიორებისთვის/თემისთვის LAG-ზე საკუთრების უფლების სრულად გადაცემისთვის. ეს პროცესი უკვე დაწყებულია.

2. LAG-ის ტერიტორია და პარტნიორობა

- „შერჩეული არეალის“ ცნება უნდა შეიცვალოს ტერმინით „მოცემული არეალი“. აღნიშნული ტერიტორია საკმაოდ თანმიმდევრული და ერთგვაროვანია, რომელიც მოიცავს მნიშვნელოვან მასას ადამიანური რესურსის თვალსაზრისით.
- ამ ეტაპზე, ჯერ კიდევ ნაადრევია ქედის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის სიცოცხლისუნარიანობის შეფასება ტერიტორიული, ფინანსური და ეკონომიკური რესურსების თვალსაზრისით.
- LAG-ის პარტნიორობა დაბალანსებულია საჯარო და კერძო პარტნიორების რაოდენობისა და მონაწილეობის თვალსაზრისით. ბალანსი ასევე დაცულია გადამწყვეტილების მიმღები სტრუქტურებისთვისაც, შესაბამისად არც ერთ პარტნიორს არ აქვს დომინანტური როლი.
- პარტნიორობა ბაზის გაფართოება უნდა წარმოადგენდეს უწყვეტ პროცესს. განსაკუთრებული ძალისხმევა უნდა დაეთმოს სამოქალაქო საზოგადოებებიდან მეტი ორგანიზაციის ჩართვას პროცესში, განსაკუთრებით ისეთი ორგანიზაციების, რომლებიც ნაკლებად არიან წარმოდგენილი ამჟამად (მაგ. შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირები). LAG-ის ტერიტორიის გაფართოება

პერსპექტიული ვარიანტიებიდან არ უნდა იყოს გამორიცხული, რადგან ახლომდებარე LAG-ებთან გაერთიანებამ შეიძლება გაზარდოს ორივე სტრუქტურის როგორც სიცოცხლისუნარიანობა ასევე მდგრადობა.

3. ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის განხორციელება

- ადგილობრივი აქტორები კმაყოფილნი არიან საჭიროებათა ანალიზის პროცესით, რომელმაც მოიცვა სექტორების ფართო სპექტრი, დაწესებულებები და ცალკეული მაცხოვრებლები.
- არსებობს "ბრენდის", როგორც მრავალდარგობრივი პლატფორმის ძლიერი აღქმა, რომელიც წარმოადგენს ადგილობრივი აქტორების ფართო სპექტრს.
- საგრანტო პროექტების შერჩევის პროცესი განხორციელდა ევროკავშირის სატენდერო წესების დაცვით, გამჭვირვალობისა და ანგარიშვალდებულების შესაბამისად. განმცხადებლებისგან გამომხაურება მაღალი იყო, როგორც წარმოდგენილი განაცხადების რაოდენობის მხრივ, ასევე პროექტების საშუალო ხარისხის თვალსაზრისითაც.
- CENN-ის ხელმძღვანელობის ქვეშ არსებული კონსორციუმის მიერ უზრუნველყოფილი ტექნიკური მხარდაჭერა მნიშვნელოვანი ინსტრუმენტი აღმოჩნდა ქედის ადგილობრივ თემში LEADER მიდგომის დამკვიდრებისთვის.
- ინდიკატორების შემუშავება ჯერ კიდევ მიმდინარე ფაზაშია, შესაბამისად ამ საკითხზე დასკვნების გაკეთება ნაადრევია.
- აუცილებელია ინდიკატორებზე მუშაობის დასრულება და LAG-ის მენეჯერთა შესაძლებლობების განვითარება ამ მიმართულებით.

4. ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის ხარისხი

- ადგილობრივი განვითარების სტრატეგია შეიქმნა გარე მხარდაჭერით, თუმცა უნდა აღინიშნოს ისიც, რომ ადგილობრივმა მოსახლეობამაც აქტიურად მიიღო მონაწილეობა მის შემუშავებაში.
- ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიამ უნდა უზრუნველყოს „ქვემოდან ზემოთ“ ჩართულობის მთლიანი პროცესის, თემსა და დაინტერესებული მხარეებთან კონსულტაციების დეტალები. ეს ყოველივე დადასტურებული უნდა იყოს ახსნა-განმარტებით, კერძოდ, რა გაკეთდა, ვინ მიიღო მონაწილეობა და როგორ და რა ხარისხით იყვნენ ჩართულნი პროცესში.
- LAG-ის სტრუქტურამ უნდა შეიძინოს სტრუქტურირებული კონსულტაციის პროცესის დამოუკიდებლად წარმართვის შესაძლებლობა. შესაძლებლობების გაძლიერების ეს პროცესი უნდა იყოს მთავარი ამოცანა, რომელსაც განახორციელებს CENN-ის კონსორციუმი პროექტის ბოლო ნაწილში.
- ქედის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის შინაარსი შეესაბამება მინიმალურ მოთხოვნებს და ასახავს ეროვნული კონტექსტის მახასიათებლებს.
- ქედის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიას უფრო გააძლიერებდა შესაძლებელი რომ იყოს ჩატარებული საინფორმაციო კამპანიის აქტივობების რაოდენობრივი ინფორმაციის წარმოდგენა.
- გაუმჯობესების შესაძლო მიმართულება შეიძლება იყოს მიზნების ფორმულირების შესაბამისობაში მოყვანა SMART პრინციპებთან, რაც თავის მხრივ მოითხოვს უფრო სპეციფიკური ინდიკატორებისა და ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის განხორციელების მონიტორინგის გეგმის შემუშავებას.

5. ქსელური კავშირების დამყარება (Networking) და თანამშრომლობის აქტივობები

- ქედის LAG-მა დაგეგმა და გაიღო ძალისხმევა საერთაშორისო თანამშრომლობისთვის, მაგრამ წარმოიშვა გამოწვევები სამართლებრივი კუთხით.
- ქედის LAG-მა მონაწილეობა მიიღო ქსელური კავშირების დასამყარებლად გამართულ არაერთ ღონისძიებაში, როგორც ადგილობრივ, ასევე რეგიონულ და საერთაშორისო დონეზე.
- მნიშვნელოვანია რომ გაანალიზდეს განხორციელებული ქსელური კავშირების დამყარების აქტივობები და მათი სარგებლიანობა. განსაკუთრებით, აუცილებელია იმ პლატფორმების იდენტიფიცირება, რომელიც დაეხმარება LAG-ს საქმიანი კავშირების გაფართოებაში.
- ავსტრიელი პარტნიორების დახმარებით, ქედის LAG-ს შეუძლია უფრო სიღრმისეულად შეისწავლოს არსებული ბარიერები, გააძლიეროს ერთობლივი ადვოკატირება ეროვნულ ან საერთაშორისო დონეზე.
- ქედის LAG-ს შეუძლია წარმოადგინოს სიტუაციური ანალიზები თანამშრომლობის შესახებ, ასევე დაგეგმოს და განახორციელოს ადვოკატირების კამპანია საერთაშორისო LEADER/CLLD თანამშრომლობის მექანიზმის მოთხოვნებისთვის არსებული შესაბამისობის ბარიერის დასაძლევად.

6. ინოვაცია

- LAG-ის მუშაობის შედეგად დაინერგა და ხელი შეეწყო თემზე დაფუძნებული ადგილობრივი განვითარების (CLLD) მოდელს, როგორც ინოვაციურ პრაქტიკას. ასევე, საგრანტო სქემით მხარდაჭერილ იქნა ინოვაციური სერვისები და ტექნოლოგიები.
- LAG-ის მუშაობის უდიდეს დამატებით ღირებულებად LAG-ის დაინტერესებულმა მხარეებმა ინოვაციების პოპულარიზაცია მიიჩნიეს.
- საკმაოდ სასარგებლო იქნება, თუ LAG-ი განახორციელებს მხარდაჭერილი პროექტების ინფორმაციულ/სარეკლამო კამპანიას და გაავრცელებს წარმატების ისტორიების ან მიღებული გამოცდილების (lessons learned) მაგალითებს.
- ამჟამინდელი ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის შეფასებისას, LAG-ისთვის უპრიანი იქნება შეაფასოს როგორც რაოდენობა და ხარისხი მხარდაჭერილი ინოვაციური პროექტებისა, ასევე ფართო საზოგადოებების მხრიდან იმის აღქმა, თუ რამდენად ინოვაციურია LEADER/CLLD მიდგომა არსებულ ტერიტორიაზე.

7. ზოგადი შეფასება

- მიუხედავად იმისა, რომ პროექტის აქტივობებზე გავლენა იქონია Covid-19-ის პანდემიის გამო ამ პერიოდში გადაადგილებასა და შეკრებებზე დაწესებულმა შეზღუდვებმა, შეფასების კვლევის გუნდმა შეძლო განეხორციელებინა ყველა აქტივობა და წარმოადგინა ყოვლისმომცველი პასუხები შეფასების კვლევის ყველა კითხვაზე.
- შეფასების კვლევის მიგნებების საფუძველზე შეიძლება ითქვას, რომ ქედის მუნიციპალიტეტში LAG-ის და LEADER პროცესის დამკვიდრება პოზიტიური საპილოტე მაგალითი აღმოჩნდა და განხორციელებული საქმიანობის უმეტესი ნაწილი შეიძლება გამოყენებულ იქნას, როგორც საუკეთესო პრაქტიკის ნიმუში, რომლის რეპლიკაციაც შესაძლებელი იქნება საქართველოს სხვა რეგიონებში.

2. შესავალი

კავკასიის გარემოსდაცვითი არასამთავრობო ორგანიზაციების ქსელმა (CENN) დააკონტრაქტა პოლიტიკისა და მართვის კონსალტინგ ჯგუფი (PMCG) შემდეგი პროექტის გასახორციელებლად - „ქედის ადგილობრივი განვითარების ჯგუფის (LAG) და LEADER პროცესის შუალედური შეფასების კვლევა ქედის მუნიციპალიტეტში“

ქედის LAG-ი დაფუძნდა პროექტის „ქედის მუნიციპალიტეტის ადგილობრივი რესურსებისა და პოტენციალის ოპტიმალური გამოყენება სოფლის განვითარებისათვის“ ფარგლებში. პროექტი ხორციელდება ევროკავშირის სოფლისა და სოფლის მეურნეობის განვითარების ევროპის სამეზობლო პროგრამის (ENPARD II) ფარგლებში, შემდეგი ორგანიზაციების მიერ: კავკასიის გარემოსდაცვითი არასამთავრობო ორგანიზაციების ქსელი (CENN), საქართველოს სტრატეგიული კვლევებისა და განვითარების ცენტრი (CSRDG), დემოკრატიის ინსტიტუტი (IOD) და ავსტრიის რეგიონული კვლევებისა და სივრცითი დაგეგმარების ინსტიტუტი (ÖIR).

3. პროექტის მიმოხილვა

3.1 შეფასების კვლევის მიზნები

პროექტის მიზანი გახლდათ ქედის ადგილობრივი განვითარების ჯგუფის (LAG) და LEADER პროცესის შუალედური შეფასება ქედის მუნიციპალიტეტში. შეფასების საფუძველზე განხილულ იქნა:

- ქედის LAG-ი და მისი შესრულება - შეფასდა LEADER მიდგომის შვიდი ძირითადი მახასიათებლის მიხედვით;
- LEADER პროცესი - როგორ შემუშავდა ქედის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგია (LDS) და ამ სტრატეგიის შინაარსი (სტრატეგიის განხორციელება და მონიტორინგისა და შეფასების (M&E) ინსტრუმენტები).

3.2. შეფასების კვლევის საბოლოო დოკუმენტები

პროექტის განმავლობაში შემუშავდება შემდეგი საბოლოო პროდუქტები:

დოკუმენტი 1 – სანყისი ანგარიში

დოკუმენტი 2 - შეფასების კვლევის საბოლოო ანგარიშის პირველადი მონახაზი, Power Point- ის პრეზენტაციასთან ერთად

დოკუმენტი 3 - შეფასების კვლევის საბოლოო ანგარიში

4. მეთოდოლოგია

4.1. შეფასების კვლევის მეთოდოლოგია

პროექტის შეფასების კვლევის მეთოდოლოგია შემუშავდა პროექტის სატენდერო ეტაპზე გამოცხადებული ტექნიკური დავალების (ToR) საფუძველზე.

კვლევის მიდგომის თვალსაზრისით, ჩვენ მიგვაჩნია, რომ LEADER მიდგომისა და განხორციელებული ინტერვენციების (ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის დონეზე) შედეგების შეფასების კვლევის მთავარი მიზანი ცვლილებების გაზომვა და დადგენაა. შესაბამისად, ჩვენ გავითვალისწინეთ ის ფაქტი, რომ LEADER-მა შეიძლება ერთდროულად განსაზღვროს ცვლილებები როგორც ზემოქმედების/შედეგების (ეფექტურობა), ასევე მიღწევის პროცესების კუთხით. ვინაიდან ქედის LAG-ი არის ახლად ჩამოყალიბებული სტრუქტურა, ჩვენთვის გასაგები იყო, რომ LEADER-ის დამატებითი ღირებულების დემონსტრირებისთვის უფრო მეტი ყურადღება უნდა მიგვექცია პოტენციურ ზემოქმედებაზე, ვიდრე ფაქტიურ შედეგებსა და გავლენაზე. ეს გულისხმობს განსაკუთრებული ყურადღების გამახვილებას ისეთ კონცეფციებზე, როგორიცაა გამჭვირვალობა, მონაწილეობა, ჰორიზონტალური და ვერტიკალური ინტეგრაცია, ლეგიტიმურობა, სუბსიდიარულობა, კომუნიკაციისა და კონფლიქტების მართვისა და სწავლის მექანიზმების მაღალი ხარისხი.

ამრიგად, შესრულების შეფასების კვლევა განხორციელდა LEADER-ის შვიდ ძირითად მახასიათებელთან მიმართებაში, ასევე შეფასდა ქედის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიისა და მისი შინაარსის შემუშავების პროცესი. შემოთავაზებული მეთოდოლოგია, რომელიც სრულ თანხვედრაშია სოფლის განვითარების ევროპული ქსელის (ENRD) LEADER-ის მონიტორინგისა და შეფასების პრაქტიკულ გზამკვლევთან, ასევე მოიცავს ისეთი ურთიერთგადამკვეთი საკითხების შეფასებას, როგორიცაა გარემოს დაცვა და კლიმატის ცვლილება, გენდერული თანასწორობა და სოციალური ინკლუზია.

ტექნიკურ დავალებაში (ToR) მითითებული მოთხოვნების საფუძველზე, იმისათვის რომ მოგვეცვა ყველა საკითხი, ჩვენ შევადგინეთ შეფასების კვლევის 32 კითხვა. კონკრეტული საკითხებისთვის სრულყოფილი პასუხის გაცემის მიზნით, კითხვარის შემუშავების ეტაპზე გავაერთიანეთ რამდენიმე კითხვა.

ჩვენს მეთოდოლოგიაში, ყურადღება გავამახვილეთ იმ რისკებისა და დაშვებების ანალიზზე, რომლებსაც შეიძლება გავლენა ექონიათ პროექტის აქტივობების შესრულებაზე.

იქედან გამომდინარე, რომ შეფასების კვლევის კითხვების უმეტესი ნაწილი თვისებრივი ხასიათისაა, ჩვენს მეთოდოლოგიაში საზგასმით აღვნიშნეთ, რომ აუცილებელი იყო შეფასების კვლევის გუნდსა და ქედის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის ძირითად დაინტერესებულ პირებს შორის კონსტრუქციული დიალოგის დამყარება. მიუხედავად იმისა, რომ COVID-19-ის პანდემიით გამოწვეულმა შეზღუდვებმა გავლენა იქონია შეხვედრებისა და პირისპირ კონტაქტის შესაძლებლობებზე, შეფასების გუნდსა და ყველა მხარეს შორის დიალოგი მაინც პროდუქტიული აღმოჩნდა.

ანალიზი ჩატარდა ევროპული ეკონომიკური თანამშრომლობის ორგანიზაციის განვითარების მხარდამჭერი კომიტეტის (OECD-DAC) შესაბამისობის, ეფექტურობის, ეფექტიანობის, გავლენის და მდგრადობის კრიტერიუმების შესაბამისად. აქედან გამომდინარე, გაკეთდა დასკვნები და შემუშავდა რეკომენდაციები, რომლებიც ფორმულირებულია იმგვარად, რომ წარმოადგენს საჭირო მაკორექტირებელი ზომების შესახებ მინიშნებებსა და გზებს, როგორც მიმდინარე ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის განხორციელების, ასევე ქედის LAG-ის სხვა დაგეგმილი საქმიანობისთვის.

5. შეფასების კვლევის მიზნები

5.1. ქედის მუნიციპალიტეტში ქედის LAG-ის და LEADER პროცესების პროგრესის შეჯამება

2016 წლის დეკემბერში ევროკავშირის კომისიის მიერ გამოცხადებულ ტენდერში გაიმარჯვა CENN-მა (CSR DG-სთან, IoD-სთან და OIR-სთან პარტნიორობით) და ENPARD II-ის ფარგლებში დაიწყო აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში სოფლის განვითარების საპილოტე ღონისძიებების განხორციელება პროექტის ფარგლებში - „ქედის მუნიციპალიტეტის ადგილობრივი რესურსებისა და პოტენციალის ოპტიმალური გამოყენება სოფლის განვითარებისათვის“. პროექტით გათვალისწინებული აქტივობები დაიწყო 2017 წლის 1-ელ მაისს.

საწყის ეტაპზე გამოვლენილი სამიზნე და ბენეფიციარი ჯგუფების ჩამონათვალი საკმაოდ ფართო იყო და მასში შედიოდა სოფლის განვითარების ყველა ძირითადი ადგილობრივი აქტორი, მათ შორის უკვე ჩამოყალიბებული ექვსი აქტიურ მოქალაქეთა ადგილობრივი გაერთიანება („ამაგ“-ი). ნახალისდა ყველა დაინტერესებული მხარის აქტიური მონაწილეობა და შემუშავდა კონკრეტული გეგმა ადგილობრივი მოსახლეობის, მათ შორის ახალგაზრდებისა და ქალების მონაწილეობისა და ჩართულობის გასაძლიერებლად. კონსორციუმის ერთ-ერთ ნევრს, დემოკრატიის ინსტიტუტს, დაეკისრა პასუხისმგებლობა, რომ უზრუნველყო მოსახლეობის უდიდესი ნაწილისა და ადგილობრივი ინსტიტუტების, მათ შორის, სოციალურად დაუცველი სათემო ჯგუფების აქტიური ჩართულობა. ამის შედეგად ეს ჩართული პირები/ინსტიტუტები შეძლებდნენ მიეღოთ სარგებელი დაგეგმილი საქმიანობებითა და ადგილობრივი განვითარების ჯგუფის დაფუძნებით.

თემის სამობილიზაციო შეხვედრები გაიმართა 2017 წლის ივლისის ბოლოს, მოიცვა 9 ლოკაცია და მიზნად ისახავდა ადგილობრივი ინსტიტუტების, გაერთიანებების, საწარმოების, „ამაგ“-ების, მონყვლადი ჯგუფების (ქალების, განსაკუთრებული საჭიროების მქონე ჯგუფები და სხვა ჯგუფები, რომლებიც სოციალურად ნაკლებად აქტიურნი არიან) წარმომადგენლებს და ქედის მუნიციპალიტეტის 64 სოფლის მოსახლეობის მონაწილეობას. ამ შეხვედრების დროს, პროექტის გუნდმა გაავრცელა ბროშურები და განაცხადის ფორმა LAG-ში განვერიანების მსურველთათვის.

2017 წლის სექტემბრიდან ჩატარდა მთელი რიგი ტრენინგ-აქტივობები, რომლებიც მიზნად ისახავდა შესაძლებლობების გაძლიერებას. ამ აქტივობებში მონაწილეობა მიიღო ყველა იმ პირმა, რომელმაც თემის სამობილიზაციო შეკრებების დროს LAG-ში განვერიანების სურვილი გამოთქვა.

2017 წლის ნოემბერსა და დეკემბერში გაიმართა შეხვედრები LAG-ის პოტენციურ ნევრებთან. ამ შეხვედრების მიზანი იყო ქედის LAG-ის სტრუქტურაზე შეთანხმება და თავმჯდომარეების, 2 თანათავმჯდომარის და 15 ნევრის ასარჩევად არჩევნების ორგანიზება. გარდა ამ პოზიციებისა, ქედის LAG-ის სტრუქტურაში შედის: LAG-ის გენერალური ანსამბლეა, 10 თემატური სამუშაო ჯგუფი, LAG-ის მენეჯერი და პროექტების შეფასების კომისია.

არჩევნები ჩატარდა 2017 წლის 24 დეკემბერს. 2017 წლის 22 დეკემბერს ქედის ადგილობრივი განვითარების ჯგუფი ოფიციალურად დარეგისტრირდა საჯარო რეესტრში. არჩევნებში მონაწილეობა მიიღო 300-ზე მეტმა პოტენციურმა ნევრმა, რომლებმაც LAG-ში განვერიანების სურვილი გამოთქვეს.

დღეისათვის, 2020 წლის მარტის ბოლოსთვის, ადგილობრივი განვითარების ჯგუფის ნევრთა რაოდენობა 266-ია (170 მამაკაცი და 96 ქალი). LAG-ის დაარსების დღიდან ეს რაოდენობა სტაბილურობას ინარჩუნებს.

CENN–მა და პარტნიორმა ორგანიზაციებმა განახორციელეს რამდენიმე აქტივობა LEADER პრინციპებისა და სოფლის განვითარების კონცეფციის შესახებ ცოდნის გასავრცელებლად, მათ შორის: ელექტრონული გამოცემების გაზიარება, სოფლის განვითარების გზამკვლევის შედგენა, ბროშურების დარიგება საზოგადოებრივი ღონისძიებების მიმდინარეობის დროს, შეხვედრები ადგილობრივ და აჭარის ხელისუფლების წარმომადგენლებთან, გზამკვლევის შედგენა ადგილობრივი განვითარების ჯგუფის არჩევნებისთვის, ქედის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიული ანალიზისთვის ჩატარებული კვლევების განხორციელება და ა.შ.

ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის პრიორიტეტული მიმართულებების დასადგენად გაიმართა 4 შეხვედრა. ამ შეხვედრების შედეგად გამოიკვეთა 7 პრიორიტეტული სფერო. ასევე, ქედის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიული ანალიზისთვის CENN–მა შეიმუშავა ორი კვლევა, მათ შორის:

- i. ქედის მუნიციპალიტეტის რესურსებისა და საჭიროებების შეფასება
- ii. რეგიონული განვითარების გზამკვლევი

ეს კვლევები მიზნად ისახავდა ქედის მუნიციპალიტეტის სოციალურ-ეკონომიკური პირობებისა და ადამიანური კაპიტალის შეფასებას და ტერიტორიის ყველაზე მნიშვნელოვანი ენდოგენური რესურსების შეფასებას გარემოსდაცვითი, ბუნებრივი რესურსებისა და კულტურული მემკვიდრეობის ქრილში, ასევე კვლევებმა გამოკვეთა ქედის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის განვითარების მიმართულებები. ზემოხსენებული კვლევების შინაარსის საფუძველზე, ქედის მუნიციპალიტეტის სოფლის განვითარების სტრატეგიის პრიორიტეტების დასადგენად, 2018 წლის აპრილში ჩატარდა მთელი რიგი სამუშაო შეხვედრები. თანამონაწილეობის პროცესის შედეგად მიღწეულ იქნა შეთანხმება და გამოიკვეთა 7 თემატური მიმართულება, თითოეული მათგანისთვის კი ჩატარდა SWOT ანალიზი. ეს 7 პრიორიტეტული მიმართულებაა:

1. სოციალური და ეკონომიკური განვითარების ხელშეწყობა
2. გარემოს დაცვა
3. ტურიზმის განვითარება
4. ახალგაზრდობის განათლება
5. ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური საკითხები
6. საჯარო მმართველობის განვითარება
7. ახალგაზრდებისა და ქალების მონაწილეობა ადგილობრივი განვითარების ინიციატივებში.

2018 წლის აპრილში განხორციელდა ადამიანური კაპიტალის ანალიზი, რომელმაც უზრუნველყო საბაზო ინფორმაცია ქედის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის მონახაზის შემუშავებისთვის. კვლევა ჩატარდა ინტენსიური საკონსულტაციო პროცესის საშუალებით, რომელშიც ჩართული იყო დაახლოებით 350 რესპოდენტი. 2-10 ივლისის პერიოდში გამართული შეხვედრების განმავლობაში ჩატარებული კვლევის შედეგები გაუზიარეს ადგილობრივ დაინტერესებულ მხარეებს, სულ 160 დაინტერესებულ მხარეს, რომლებმაც გააკეთეს კომენტარები და განახორციელეს უკუკავშირი 10 სამუშაო შეხვედრის განმავლობაში.

კვლევამ აჩვენა, რომ სოფლის მეურნეობა და ტურიზმი არის განვითარების დომინანტური სფეროები, სადაც ადგილობრივ მოქალაქეებს აქვთ გარკვეული გამოცდილება და ხედავენ განვითარების პერსპექტივას. პარალელურად, ძირითად პრობლემად გამოიკვეთა რეგიონიდან ახალგაზრდობის მიგრაცია საშუალო სკოლის დამთავრების შემდეგ. კვლევის შედეგები ქედის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის საბოლოო ვერსიის შემუშავებისთვის იქნა გამოყენებული.

ამისაფუძველზე შემუშავდა ტერიტორიის დეტალური კვლევები თავისირუკებით (სადაც გათვალისწინებული იყო დემოგრაფიული ნაწილიც, კერძოდ, სქესი და ასაკი). იმისთვის, რომ შემუშავებული კვლევების შედეგებზე, მიეღოთ უკუკავშირი, ჩატარდა მრავალჯერადი კონსულტაციები (4 სემინარი - დაახლოებით 25 მონაწილე). ქედის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგია შემუშავებულია მონაწილეობითი ფორმით; სოფლის განვითარების ღონისძიებები და ინიციატივები გამოვლენილი და აღნიშნულია.

2018 წლის ივნისში, თემატურმა სამუშაო ჯგუფებმა LAG-ის ბორდს წარუდგინეს რეგიონალური ანალიზის შედეგები. ამ ანალიზის შედეგად გამოიკვეთა რეგიონის რესურსები და განვითარების პოტენციალი, ხოლო 19-20 ივლისს მომზადდა ქედის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის მონახაზი, რომელიც ასევე მოიცავს სამოქმედო გეგმას შემდეგი ოთხ ძირითადი მიმართულებით:

- სოფლის მეურნეობის ღირებულებათა ჯაჭვის განვითარება;
- სოფლის ეკონომიკური საქმიანობების დივერსიფიკაცია მცირე და საშუალო ბიზნესისა და ტურიზმის განვითარების გზით;
- გარემოს დაცვა, ბუნებრივი რესურსების მდგრადი მართვა და კატასტროფებთან დაკავშირებული რისკების შემცირება;
- განათლება, კულტურა, სპორტი და ამ ამხრივ ახალგაზრდული საქმიანობის მხარდაჭერა.

შემუშავებული ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის შესახებ დაინტერესებულ მხარეთა ინტენსიური საინფორმაციო და საკონსულტაციო შეხვედრები ტარდება 2018 წლის აგვისტოდან.

2018 წლის სექტემბერში, ქედის მუნიციპალიტეტის 9 სოფელში მოეწყო საინფორმაციო შეხვედრები ადგილობრივი მოსახლეობის ინფორმირებისთვის, მომავალი საგრანტო კონკურსის შესახებ. მომზადდა გრანტების სახელმძღვანელო, რომელიც შეიცავს მითითებებსა და შესარჩევ კრიტერიუმებს, ხელშეკრულების გაფორმებისა და მონიტორინგის შესახებ ინფორმაციას საპილოტე პროექტებისათვის.

საგრანტო კონკურსის პირველი ეტაპი გაიმართა 2018 წლის 20 სექტემბრიდან 20 ოქტომბრის ჩათვლით. საგრანტო კონკურსის პრიორიტეტული სფეროები იყო: სოფლის განვითარება, ტურიზმი, მეურნეობის-მიღმა საქმიანობა, განათლება, კულტურა, სპორტი, გარემოს დაცვა, რესურსების მდგრადი მართვა და ქედის მუნიციპალიტეტში საცხოვრებელი პირობების გაუმჯობესება. საგრანტო კონკურსი ითვალისწინებდა შემდეგ ეტაპებს:

- **ეტაპი I** - საპროექტო იდეა (მიღებულია 306 განაცხადი)
- **ეტაპი II** - სრული განაცხადები (ამ ეტაპზე მიღებულია 125 განაცხადი)
- **ეტაპი III** - გრანტის დამტკიცება (წარდგენილი 109 წინადადებიდან დაფინანსებისთვის შეირჩა 27 პროექტი)

მონაწილეობაზე უფლებამოსილ მსურველებს წარმოადგენდნენ საქართველოს და უცხოეთის მოქალაქეები და ორგანიზაციები, რომლებმაც ქედის მუნიციპალიტეტში პროექტის განხორციელების სურვილი გამოთქვეს.

სულ 27 პროექტი (7 ქალისგან და 20 მამაკაცისგან) შეირჩა დასაფინანსებლად, ჯამში 850.600 ლარის ოდენობით (556.375 ლარი არის ფინანსური დახმარება და 294,226 ლარი თანადაფინანსება). თემატური განაწილება ქედის სოფლის განვითარების სტრატეგიის მიხედვით:

- სოფლის შემოსავლის დივერსიფიცირება მცირე და საშუალო ბიზნესის და ტურიზმის პროექტების განვითარების გზით - 13 პროექტი;
- სოფლის მეურნეობის ფასეულობებათა ჯაჭვის განვითარება - 11 პროექტი;
- განათლება, კულტურა, სპორტი და ახალგაზრდული საქმიანობის მხარდაჭერა - 3 პროექტი.

დაფინანსებული პროექტების რაოდენობა - 306 საპროექტო იდეიდან შერჩეული 27 პროექტი (9,5%), ანუ მეორე საფეხურზე წარდგენილი 125 განაცხადიდან (25%), განპირობებული იყო დაფინანსების მინიმალური ზღვრის არსებობით (მინიმალური ქულა).

საგრანტო კონკურსის მეორე ეტაპი გაიმართა 2019 წლის 29 მაისიდან 1 ივლისის ჩათვლით. საგრანტო კონკურსი ითვალისწინებდა შემდეგ ეტაპებს:

- **ეტაპი I** - საპროექტო იდეები (PR9 კატეგორიიდან 124 მიღებული განაცხადი)
- **ეტაპი II** - სრული განაცხადები (ამ ეტაპზე დაიშვა PR9 კატეგორიიდან 53 განაცხადი)
- **ეტაპი III** - გრანტის დამტკიცება (შეირჩა 20 პროექტი დაფინანსებისთვის)

დამტკიცებული პროექტების ჯამური თანხა შეადგენდა 686,073.5 ლარს. 20 პროექტიდან 3 წარდგენილი იყო ქალების მიერ. ტურიზმის მიმართულებით იყო 15 პროექტი, სოფლის მეურნეობის მიმართულებით კი - 5 პროექტი.

საგრანტო კონკურსი მესამე ეტაპი გაიმართა 2019 წლის 7 ნოემბრიდან 16 დეკემბრამდე. საგრანტო კონკურსი მოიცავდა შემდეგ ეტაპებს:

- **ეტაპი I** - საპროექტო იდეები (მიღებულია 117 განაცხადი)
- **ეტაპი II** - სრული განაცხადები (ამ ეტაპზე მიიღეს 45 განაცხადი)
- **ეტაპი III** - გრანტის დამტკიცება (დაფინანსებისთვის შეირჩა 29 პროექტი)

დამტკიცებული პროექტების ჯამური თანხა შეადგენდა 1,614,573 ლარს. 29 პროექტიდან 9 წარდგენილი იყო ქალების მიერ. ტურიზმის მიმართულებით იყო 18 პროექტი, სოფლის მეურნეობის მიმართულებით - 7 პროექტი და 4 პროექტი ეხებოდა განათლების, კულტურის, სპორტისა და ახალგაზრდული საქმიანობის მხარდაჭერას.

5.2. პასუხები შეფასების კვლევის კითხვებზე

ა) კითხვები ეფექტურობის შესაფასებლად

1.1. მონაწილეობენ თუ არა ადგილობრივი აქტორები გადაწყვეტილების მიღებისა და სტრატეგიისა და იმ პრიორიტეტების შერჩევის პროცესში, რომლებიც უნდა განხორციელდეს მათ ადგილობრივ მხარეში?

მახასიათებლები

1. ქვემოდან ზემოთ მიდგომა
2. ტერიტორიაზე დაფუძნებული მიდგომა
3. ადგილობრივი პარტნიორობა
4. მრავალდარგობრივი ინტეგრაცია
5. კავშირების დამყარება და ქსელური მუშაობა
6. ინოვაცია/ადგილობრივი კონტექსტიტისთვის სიახლე
7. ტერიტორიათშორისი და საერთაშორისო თანამშრომლობა

კითხვის ინტერპრეტაცია

კითხვა ეხება: ქედის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის შემუშავების პროცესს, მის განხორციელებასა და LAG–ის მენეჯმენტს.

ამ კითხვაზე პასუხი, უპირველეს ყოვლისა, გულისხმობს იმას, თუ როგორ დაინყო LAG-ის პარტნიორობა და როგორ მოხდა მისი განვითარება დაარსების დღიდან. თავის მხრივ, ეს მოითხოვს საინფორმაციო კამპანიის საქმიანობის განხორციელების ხარისხისა და ეფექტურობის განხილვას და იმის განსაზღვრას, თუ როგორ რეაგირებს ადგილობრივი თემი „ქვემოდან ზემოთ“ მიდგომის მნიშვნელობის გაგებისა და აქტიური მონაწილეობის თვალსაზრისით. მნიშვნელოვანია, გავაანალიზოთ მონაწილეთა მოტივაცია და მისი ევოლუცია/ტრანსფორმაცია LAG–ის სიცოცხლის მანძილზე, რადგან ეს წარმოადგენს ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის მომზადების პროცესსა და LAG–ის გადაწყვეტილების მიმღები სტრუქტურების ფუნქციონირებაში მათი აქტიური მონაწილეობის საფუძველს.

შეფასების კვლევის კითხვაზე პასუხი მოცემული შეფასების კრიტერიუმების მიხედვით:

- **„პრომოუტერების“ შესაძლებლობები, გააცნობიერონ ადგილობრივი ვითარება და შეიმუშაონ სტრატეგია ქედაში LEADER პრინციპების პოპულარიზაციისთვის**

კონსორციუმი (CENN-ის ხელმძღვანელობით და CSR DG, IoD და ÖIR მონაწილეობით), რომელიც LEADER პრინციპებით იყო შთაგონებული, მოქმედებდა ქედის მუნიციპალიტეტში LAG–ის დაფუძნების „პრომოუტერის“ როლში.

კონსორციუმის შემადგენლობა შეფასდა, როგორც მიზანშეწონილი მასზე დაკისრებული ამოცანების შესრულების კუთხით, რამდენადაც იგი აერთიანებს პროექტის მართვის უნარსა და ადგილობრივი ეკონომიკური და სოციალური პირობების შესახებ საჭირო ცოდნას, ასევე ევროკავშირის მიდგომას ადგილობრივი განვითარების მიმართ, LEADER პრინციპებისა და მეთოდოლოგიის შესაბამისად.

კონსორციუმის მიდგომა და სტრატეგია ითვალისწინებს პროექტის დაწყებიდან მოსახლეობის უდიდესი ნაწილისა და სოფლის განვითარების ყველა ძირითადი ადგილობრივი მოქმედი პირის, მათ შორის რეგიონში უკვე ჩამოყალიბებული 6 „ამაგ“-ის აქტიურ ჩართულობას პროცესში. პარალელურად, ეროვნულ, ადგილობრივ დონეზე და აჭარის ხელისუფლებასთან ჩამოყალიბებული ურთიერთობა ემყარებოდა კონსტრუქციულ დიალოგს.

ყველაზე დაუცველი და მოწყვლადი ჯგუფების მონაწილეობა აქტიურად იყო წახალისებული. მეორეს მხრივ, LAG-ის საქმიანობაში მონაწილეობდნენ მხოლოდ ქალები და ახალგაზრდული ჯგუფები.

საინფორმაციო კამპანიის აქტივობების განხორციელება (რაოდენობა, ხარისხი და ეფექტურობა)

თემის სამობილიზაციო შეხვედრები გაიმართა 2017 წლის ივლისიდან.

საინფორმაციო შეხვედრების პირველი სერია მოიცავდა 9 ლოკაციას და მათში მონაწილეობა მიიღო ადგილობრივმა ინსტიტუტებმა, გაერთიანებებმა, საწარმოებმა, მოწყვლადმა ჯგუფებმა და ქედის მუნიციპალიტეტის 64 სოფლის მოსახლეობამ. პარალელურად, წინასწარ შემუშავდა და განხორციელდა კომუნიკაციისა და ცნობადობის სპეციალური გეგმა. 2017 წლის სექტემბრიდან ჩატარდა მთელი რიგი შესაძლებლობების გაძლიერების ტრენინგები. მათზე დასწრება შეეძლო ყველა მსურველს, ვისაც ჰქონდა LAG-ის წევრობის ინტერესი.

ზემოსხენებულ საქმიანობაში მონაწილეობდა 300-ზე მეტი ადამიანი, რომლებიც წარმოადგენდნენ კერძო პირებს, კომერციულ კომპანიებსა და სამოქალაქო სექტორის ორგანიზაციებს.

2017 წლის ნოემბერ-დეკემბერში, პროექტის დაწყებიდან სულ რამდენიმე თვეში, შედგა შეხვედრები LAG-ის პოტენციურ წევრებთან, რაც მიზნად ისახავდა ქედის LAG-ის სტრუქტურაზე შეთანხმებასა და ბორდისა და თავმჯდომარეების არჩევნების ორგანიზებას.

ადგილობრივი თემის მიერ LEADER-ის ძირითადი მახასიათებლებისა და მასში საკუთარი როლის გაცნობიერება

ყველა გამოკითხულმა პირმა, მათ შორის LAG-ის მმართველებმა და წევრებმა, ცხადად გაითავისეს „ქვემოდან ზემოთ“ მიდგომის, გადაწყვეტილების მიღების პროცესებში თემის მონაწილეობის, ადგილობრივი განვითარების საჯარო-კერძო პარტნიორობების და ა.შ. კონცეფციები. ინტერვიუს დროს მათ აღნიშნეს, რომ ეს კონცეფციები მათთვის სიახლეს წარმოადგენს, რადგან აქამდე ისინი ძირითადად მიჩვეულები იყვნენ უფრო „ზემოდან ქვემოთ“ მიდგომას, რომელშიც თითქმის არ მონაწილეობდა მოსახლეობა და ეკონომიკურ--სოციალური ორგანოები.

• ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის შემუშავებაში ადგილობრივი თემის მონაწილეობის დონე და ჩართულობის ხარისხი

ადამიანური კაპიტალის ანალიზის კვლევის დასრულებისათვის განხორციელდა დეტალური საკონსულტაციო პროცესი, რომელშიც მონაწილეობა მიიღო 350-მა რესპოდენტმა. 2018 წლის 2 ივლისიდან 10 ივლისის ჩათვლით გაიმართა 10 სამუშაო შეხვედრა. აღნიშნულ შეხვედრებზე მოხდა კვლევის შედეგების გაზიარება 160 დაინტერესებული მხარისთვის, დაინტერესებული მხარეებისგან კი მიღებული იქნა კომენტარები და უკუკავშირი. ტერიტორიული ანალიზისთვის შემუშავებული კვლევების შესახებ უკუკავშირის მიღების მიზნით ასევე ჩატარდა მრავალჯერადი კონსულტაციები (4 სემინარი, თითოეულში 25 მონაწილე).

ყოველივე ზემოთქმულიდან ჩანს, რომ ადგილობრივი თემის მონაწილეობის დონე და ხარისხი ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის შემუშავებაში ძალიან დამაკმაყოფილებელი იყო.

• **ადგილობრივი თემის მონაწილეობის დონე და ხარისხი LAG– ის გადაწყვეტილების მიმღებ სტრუქტურებში**

LAG-ის გადაწყვეტილების მიმღებ სტრუქტურებში შედის ასამბლეა, ბორდი, რომელიც შედგება 15 წევრის, 2 თანათავმჯდომარისა და 1 თავმჯდომარისგან. LAG-ის შემადგენლობაში ასევე შედის 10 საკონსულტაციო სამუშაო ჯგუფი, რომელიც მოიცავს სხვადასხვა ეკონომიკურ და სოციალურ სექტორს. პროექტების შესარჩევი 3 საგრანტო კონკურსისთვის შეიქმნა სპეციალური შეფასების კომიტეტი. აღნიშნულ სტრუქტურებში მონაწილეობა ნებაყოფლობითია. გამოკითხულთა აზრით, ადამიანების საერთო რაოდენობა, რომლებიც მონაწილეობდნენ აღნიშნულ საქმიანობაში, ყოველთვის მაღალი იყო. მეორეს მხრივ, ზოგიერთმა წევრმა, რომელმაც, ვერ მიიღო მატერიალური სარგებელი, რომელსაც მონაწილეობისთვის დაუყოვნებლივ ელოდა, უარი განაცხადა მონაწილეობაზე. ასეთი გამონაკლისები ძალიან მცირე იყო და ამ ტიპის ორგანიზაციებისთვის ეს აღიქმება ფიზიოლოგიურ შერჩევად.

დასკვნები

CENN–ის ხელმძღვანელობის ქვეშ არსებული კომპანიების კონსორციუმის შემადგენლობამ აჩვენა, რომ იგი ფლობს ადგილობრივი სიტუაციის შესაბამისი კომპეტენციების, უნარებისა და ცოდნის სათანადო კომბინაციას. შემოთავაზებულმა ღია და ინკლუზიურმა მეთოდოლოგიამ ხელი შეუწყო ადგილობრივი მოსახლეობისა, სამოქალაქო და კერძო ორგანიზაციების დიდი ნაწილის აქტიურ მონაწილეობას.

ადგილობრივ თემში, მოქალაქეების, სოფლის მოსახლეობისა და ადგილობრივი ხელისუფლების წარმომადგენლების ჩათვლით, სახეზეა LEADER პრინციპების კარგად გათვითცნობიერებული გავრცელება თემზე დაფუძნებული ადგილობრივი განვითარების მიდგომის შესაბამისად, რამაც პირველ რიგში განაპირობა ადგილობრივი თემის აქტიური მონაწილეობა სხვადასხვა ეტაპებზე, ხოლო შემდგომ ქედის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის შემუშავებას შეუწყო ხელი.

რეკომენდაციები

პროექტის ბოლო ნაწილი გადამწყვეტი იქნება LAG–ის ფუნქციებისა და საქმიანობის ადგილობრივ პერსონალზე სრული გადაცემისათვის. ეს პროცესი უკვე დაწყებულია და LAG–მა მოიპოვა ეროვნული და ადგილობრივი ხელისუფლების მხარდაჭერა და დასტური.

ფუნქციების და საქმიანობის ადგილობრივ პერსონალზე დაუბრკოლებელი გადაცემის უზრუნველსაყოფად, რეკომენდებულია სიღრმისეული ანალიზის ჩატარება LAG–ის გადაწყვეტილების მიღებისა და მართვის სტრუქტურების პერსონალის შესაძლო სამომავლო განვითარების საჭიროებების შესაფასებლად.

ადრესატი: CENN კონსორციუმი

1.2. ადგილობრივი აქტორების მონაწილეობა მოიცავს თუ არა მთლიანად მოსახლეობას, მათ შორის ქალებს, განსაკუთრებული საჭიროების მქონე ჯგუფებს და სხვა სოციალურად ნაკლებად აქტიურ, ეკონომიკურ და სოციალურ ინტერესთა ჯგუფებს და საჯარო და კერძო დაწესებულებების წარმომადგენლებს?

მახასიათებლები

1. ქვემოდან ზემოთ მიდგომა
2. ტერიტორიაზე დაფუძნებული მიდგომა
3. ადგილობრივი პარტნიორობა
4. მრავალდარგობრივი ინტეგრაცია
5. კავშირების დამყარება და ქსელური მუშაობა
6. ინოვაცია/ადგილობრივი კონტექსტისთვის სიახლე
7. ტერიტორიათშორისი და საერთაშორისო თანამშრომლობა

კითხვის ინტერპრეტაცია

კითხვა აქცენტს სვამს LAG-ის პარტნიორობის ხარისხზე. ეს ასპექტი მჭიდროდ უკავშირდება LAG-ის შესაძლებლობას, წარმოადგენდეს ადგილობრივ თემს, მათ შორის მონყვლად ჯგუფებს, ქალებს, განსაკუთრებული საჭიროების მქონე ჯგუფებსა და სოციალურად ნაკლებად აქტიურ სხვა ჯგუფებს, ფართო, ინკლუზიური და დაუბალანსებელი ფორმით და ითვალისწინებდეს LEADER-ის ერთ-ერთ მნიშვნელოვან პრინციპს - თანამშრომლობის საჯარო-კერძო ხასიათს, როგორც პარტნიორობის შემადგენლობაში, ისე გადანყვეტილების მიმღებ სტრუქტურებში.

შეფასების კვლევის კითხვაზე პასუხი მოცემული შეფასების კრიტერიუმების მიხედვით:

- **ქედის LAG-ის პარტნიორობის შემადგენლობა და ადგილობრივი თემის წარმომადგენლობა**

„პრომოუტერების“ ძალისხმევით შედეგად, ქედის მუნიციპალიტეტში არსებული მოსახლეობის, ინტერესთა ჯგუფისა და მოქმედი ეკონომიკური და სოციალური ერთეულების მაქსიმალურად შესაძლო დიდი ნაწილი ჩაერთო პროცესში, რამაც შექმნა LAG-ის საკმაოდ დაბალანსებული შემადგენლობა და შესაბამისად ასახა ადგილობრივი რეალობაც. LAG-ის პარტნიორობის დეტალური შემადგენლობა მოცემულია შეფასების კვლევის კითხვა 3.1- ის პასუხში.

გარდა ამისა, ყველა გამოკითხულმა, რომელიც სხვადასხვა სოციალური, ეკონომიკური და საჯარო სექტორიდან მოდის, ჩათვალა, რომ ისინი ან მათი სექტორები აღნიშნული ინიციატივის დაწყებიდანვე საკმარისად იყვნენ ჩართულნი LAG-ის ყველა ეტაპზე.

- **ქედის LAG-ის დაბალანსებული შემადგენლობა საჯარო და კერძო ორგანიზაციებს შორის პარტნიორობასა და LAG- ის გადანყვეტილების მიმღებ სტრუქტურებში**

ქედის LAG-ის კერძო-საჯარო შემადგენლობა დაბალანსებულია, შესაბამისად გამოკითხულითა აზრით, არც ერთ პარტნიორს ან დაინტერესებულ ჯგუფს არ უჭირავს დომინანტური პოზიცია. წევრების სახით ასევე წარმოდგენილნი არიან სამოქალაქო საზოგადოების წარმომადგენლები, ქალები და ახალგაზრდები. ასევე, გადანყვეტილების მიმღები სტრუქტურების შემადგენლობა დაბალანსებულია და წარმოადგენს წევრთა შემადგენლობას. წინასწარ განსაზღვრული კვოტების საფუძველზე ყველა დაინტერესებულ ჯგუფს, მათ შორის ქალებისა და ახალგაზრდების ჯგუფებს, საშუალება მიეცათ მაქსიმალურად მიეღოთ მონაწილეობა გადანყვეტილების მიმღებ სტრუქტურებში.

დასკვნები

ქედის LAG-ის შემადგენლობაში შედის ადგილობრივი მოსახლეობისა და ორგანიზაციების დიდი ნაწილი. იგი საკმაოდ დაბალანსებულია კერძო პირების, ეკონომიკური და სოციალური ინტერესთა ჯგუფების, მათ შორის ქალებისა და ახალგაზრდების და საჯარო და კერძო ინსტიტუტების წარმომადგენლებით.

რეკომენდაციები

რეკომენდებულია შემდგომი ძალისხმევის მიმართვა სხვა მოწყვლადი ჯგუფების, მათ შორის შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირების, მოხუცებისა და ა.შ. ან/და ორგანიზაციების, რომლებიც მუშაობენ ამ მოწყვლად ჯგუფებთან ჩართვისთვის, რადგან, როგორც ჩანს, ეს ჯგუფები ამ დროისთვის არასათანადოდ არიან წარმოდგენილი.

ადრესატი: LAG-ის მენეჯერები

2.1. აქვს თუ არა LEADER- ის ზონას მკაფიოდ განსაზღვრული გეოგრაფიული საზღვრები, რომელიც არ შეესაბამება ადმინისტრაციულ საზღვრებს (ალბათ უფრო ფუნქციური)?

მახასიათებლები

1. ქვემოდან ზემოთ მიდგომა
2. ტერიტორიაზე დაფუძნებული მიდგომა
3. ადგილობრივი პარტნიორობა
4. მრავალდარგობრივი ინტეგრაცია
5. კავშირების დამყარება და ქსელური მუშაობა
6. ინოვაცია/ადგილობრივი კონტექსტიტსთვის სიახლე
7. ტერიტორიათშორისი და საერთაშორისო თანამშრომლობა

კითხვის ინტერპრეტაცია

LEADER მიდგომის ერთ-ერთი ელემენტი გულისხმობს, რომ LAG-ის ტერიტორია მოიცავს არეალს, რომელიც გარკვეულწილად ერთგვაროვანია სოციალური, ეკონომიკური, კულტურული და გარემოსდაცვითი ასპექტების თვალსაზრისით და წარმოადგენს განვითარების საერთო ასპექტებს. ევროკავშირის წევრ სახელმწიფოებში LAG-ის ტერიტორია მოიცავს რამდენიმე მუნიციპალიტეტს, შესაბამისად იგი ძალიან იშვიათ, გამონაკლის შემთხვევებში ემთხვევა მხოლოდ ერთი მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციულ საზღვრებს. აღნიშნულს რამდენიმე მიზეზი გააჩნია, მათ შორისაა ის ფაქტი, რომ ერთი მუნიციპალიტეტის LAG-ი არის ეკონომიკურად არასიცოცხლისუნარიანი სტრუქტურა. ის ხშირად ახდენს მუნიციპალური დეპარტამენტების ფუნქციების დუბლირებას და ბოლოს, რაც არანაკლებ მნიშვნელოვანია, მსგავს სიტუაციებში მუნიციპალიტეტი ითავსებს უფროსი პარტნიორის ფუნქციას და შესაბამისად, პარტნიორობა დაუბალანსებელია.

შეფასების კვლევის კითხვაზე პასუხი მოცემული შეფასების კრიტერიუმების მიხედვით:

- **LAG-ის გეოგრაფიული საზღვრების შედარება ქედის მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციულ საზღვრებთან**

LAG-ის გეოგრაფიული საზღვრები ემთხვევა ქედის მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციულ საზღვრებს და LAG-ი მოიცავს ქედის მთელ ტერიტორიას.

ეს ვითარება არ იყო სოციალური, ეკონომიკური, კულტურული და გარემოსდაცვითი ასპექტების წინასწარი ანალიზის შედეგი, არამედ იგი მოცემული იყო ევროკავშირის დელეგაციის მიერ გამოცხადებულ საგრანტო კონკურსში.

- **იმის დადგენა, თუ როგორ უწყობს ხელს ტერიტორიაზე დაფუძნებული მიდგომის განხორციელებას შემდეგი კრიტერიუმები: სოციალურ-ეკონომიკური ჰომოგენურობა, ადმინისტრაციული საზღვრები, ბუნებრივი საზღვრები ან სპეციფიკური თვითმყოფადობა**

როგორც ზემოთ აღინიშნა, LAG-ის საზღვრების განსაზღვრა წარმოადგენდა CENN-ის კონსორციუმის კონტროლის მიღმა არსებულ ფაქტორს. სავარაუდოდ, LAG-ის საზღვრების განსაზღვრისათვის შემუშავებული კრიტერიუმები კავშირში იყო საპილოტე მასშტაბით LEADER-ის პრინციპების განხორციელების საჭიროებასთან, შესაბამისად, კონცეფცია, რომელიც გულისხმობს თითო მუნიციპალიტეტში თითო LAG-ის არსებობას, შესაძლოა გამხდარიყო ადგილობრივი განვითარების ახალი მიდგომის საწინდარი.

ჰიპოთეზა, რომ ქედის მუნიციპალიტეტს შეეძლო წამყვანი როლი შეესრულებინა ამ პარტნიორობაში, უარყოფილ იქნა მტკიცებულებებითა და გამოკითხულ პირთა პასუხებით.

დასკვნები

LAG-ის გეოგრაფიული საზღვრები მოცემული იყო CENN-ის ხელმძღვანელობის ქვეშ მყოფი კონსორციუმის მიერ მოგებულ საგრანტო კონკურსში, რაც ემთხვევა ქედის მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციულ საზღვრებს, ხოლო LAG-ი კი მოიცავს ქედის მთელ ტერიტორიას.

რეკომენდაციები

რადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის სიცოცხლისუნარიანობისა და მდგრადობის გაუმჯობესების თვალსაზრისით, მნიშვნელოვანია გავითვალისწინოთ LAG-ის საზღვრების გაფართოების შესაძლებლობა, ქედის მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციული საზღვრების მიღმა, მეზობელი, მსგავსი ტერიტორიული და სოციალურ-ეკონომიკური მახასიათებლებების მქონე ტერიტორიებთან გაერთიანების მიზნით. LAG-ის ტერიტორიის შესაძლო გაფართოება უნდა ჩაითვალოს დინამიურ პროცესად, რამაც შეიძლება გამოიწვიოს LAG-ის სიცოცხლისუნარიანობისა და მდგრადობის გაზრდა და ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის განხორციელება. ეს დინამიკა, რომელიც დაკავშირებულია LAG-ის ტერიტორიების რეორგანიზაციასთან, ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის მდგრადობისა და სიცოცხლისუნარიანობის გაზრდის მიზნით, საკმაოდ აქტუალურია ევროკავშირის რამდენიმე წევრ სახელმწიფოში.

აღრესატი: LAG-ის მენეჯერები და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სახელისუფლებო ორგანოები.

2.2. აქვს თუ არა შერჩეულ ტერიტორიას საკმარისი შეკავშირებულობა და კრიტიკული მასა ადამიანური, ფინანსური და ეკონომიკური რესურსების თვალსაზრისით, ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის მხარდასაჭერად?

მახასიათებლები

1. ქვემოდან ზემოთ მიდგომა
2. ტერიტორიაზე დაფუძნებული მიდგომა
3. ადგილობრივი პარტნიორობა
4. მრავალდარგობრივი ინტეგრაცია
5. კავშირების დამყარება და ქსელური მუშაობა
6. ინოვაცია/ადგილობრივი კონტექსტიტსთვის სიახლე
7. ტერიტორიათშორისი და საერთაშორისო თანამშრომლობა

კითხვის ინტერპრეტაცია

ამ კითხვის ძირითადი ტერმინებია “სიცოცხლისუნარიანობა” და “კრიტიკული მასა”. ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის სიცოცხლისუნარიანობა LEADER მიდგომის ფარგლებში უკავშირდება უამრავ ცვლადს, მაგრამ ერთ-ერთი მათგანი ყველაზე მნიშვნელოვანი საკითხია, შემდეგი კითხვის გათვალისწინებით: “არის თუ არა LEADER მიდგომის განხორციელებისგან მისაღები სარგებელი უფრო მეტი, ვიდრე მასზე განეული ხარჯები?”

ამის მიზეზი არის ის, რომ ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის განხორციელება LEADER მიდგომის პრინციპების შესაბამისად გულისხმობს ხარჯებს, რომლებიც კლასიფიცირდება როგორც „საოპერაციო ხარჯები“. ეს უკანასკნელი მოიცავს ისეთ ხარჯებს, როგორიცაა: საინფორმაციო კამპანიის აქტივობების განხორციელება, LAG-ის სტრუქტურებისა და პერსონალის დაფინანსება, LAG-ის ასამბლეის შეკრებების ორგანიზება და დაფინანსება, ასევე, LAG-ის წევრების, დირექტორებისა და სხვა პერსონალის დრო და ადამიანური რესურსები, და ა.შ. ყველა ეს ხარჯი მინიმუმ უნდა ბალანსდებოდეს, რასაც განაპირობებს ადგილობრივი თემის საჭიროებებზე, ტერიტორიაზე და ხარისხიან მართვაზე მორგებული ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის ქონა.

ამკარაა, რომ საჭიროა კრიტიკული მასა, ხარჯების საკმარისად დიდ თემსა და ტერიტორიებზე გადანაწილებისთვის, რათა ბალანსი სარგებელსა და ხარჯებს შორის იყოს დადებითი.

ბოლოს, უნდა აღინიშნოს, რომ ქედის LAG-ი არის ახლადჩამოყალიბებული სტრუქტურა და იმისათვის, რომ იგი გახდეს სიცოცხლისუნარიანი, მას სჭირდება მხარდაჭერა განვითარების გზაზე. მეორე მხრივ, საჭიროა განისაზღვროს როდის და როგორ შეძლებს ის ფეხზე დადგომას.

შეფასების კვლევის კითხვაზე პასუხი მოცემული შეფასების კრიტერიუმების მიხედვით:

- ქედის LAG-ის პერსპექტიული სიცოცხლისუნარიანობის ანალიზი ხელმისაწვდომ ადამიანურ, ფინანსურ და ეკონომიკურ რესურსებთან მიმართებაში

„არჩეული არეალის“ ცნება უნდა შეიცვალოს სიტყვებით „მოცემული არეალი“. ეს არეალი საკმაოდ ურთიერთშეკავშირებული და ერთგვაროვანია და მოიცავს მნიშვნელოვან მასას ადამიანური რესურსის თვალსაზრისით. უნდა აღინიშნოს, რომ ადგილობრივი განვითარების სიცოცხლისუნარიანი სტრატეგიის მხარდაჭერისთვის საჭირო ფინანსური და ეკონომიკური რესურსების და მათი შესაძლებლობების ანალიზი არ გაკეთებულა.

შეფასების ჯგუფის აზრით, ამ ეტაპზე, მრავალი მიზეზის გამო, ჯერ კიდევ ნაადრევია ქედის მუნიციპალიტეტის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის სიცოცხლისუნარიანობის განხილვა ფინანსური და ეკონომიკური რესურსების თვალსაზრისით. ამის პირველი მიზეზი არის ის, რომ ადგილობრივი განვითარების მიდგომა სრულებით ნოვატორულია საქართველოსთვის. მეორე მიზეზი დაკავშირებულია იმ ფაქტთან, რომ მას აქვს საპილოტე მაგალითის მნიშვნელობა. მესამე, თუმცა არანაკლებ მნიშვნელოვანი მიზეზი არის ის, რომ ევროკავშირის წევრ სახელმწიფოში LAG-ებსა და მათ მიერ შემუშავებულ ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიებს შეუძლიათ დაეყრდნონ სოფლის განვითარების გეგმიდან მიღებულ ფინანსურ მხარდაჭერასა და თანხებს (საერთო აგრარული პოლიტიკის მეორე საყრდენი), ეს კი LAG-ებს საშუალებას აძლევს შეიმუშაონ გეგმები საშუალოვადიანი პერსპექტივით, რაც ფაქტობრივად არ ხდება ქედის LAG-ის შემთხვევაში.

მეორეს მხრივ, LAG-ის მენეჯმენტმა და უფრო მეტიც, ხელისუფლების წარმომადგენლებმა, რომლებიც პასუხისმგებელი არიან სოფლის განვითარების პოლიტიკის შემუშავებაზე, უნდა დაინყონ ფიქრი იმაზე, თუ როგორ შეიძლება სამომავლოდ LAG-ი გახდეს მდგრადი სტრუქტურა, რომელიც შეძლებს განაგრძოს ფუნქციონირება და როგორ მიაღწიონ საკუთარი, ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის ფინანსურ და ეკონომიკურ სიცოცხლისუნარიანობას. ეს, სავარაუდოდ გულისხმობს LAG-ის ტერიტორიის გაფართოებას ქედის მუნიციპალიტეტების საზღვრებს მიღმა.

დასკვნები

„არჩეული არეალის“ ცნება უნდა შეიცვალოს სიტყვებით „მოცემული არეალი“.

ეს არეალი საკმაოდ ურთიერთშეკავშირებული და ერთგვაროვანია და მოიცავს მნიშვნელოვან მასას ადამიანური რესურსის თვალსაზრისით.

ამ ეტაპზე, ძალზედ ნაადრევია ქედის მუნიციპალიტეტის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის სიცოცხლისუნარიანობის შეფასება ფინანსური და ეკონომიკური თვალსაზრისით, შემდეგი მიზეზის გამო: LEADER და CLLD წარმომადგენელ ადგილობრივი განვითარების სრულიად ნოვატორულ მიდგომებს საქართველოსთვის. ეს არის საპილოტე მაგალითი და არ გააჩნია ფინანსური მხარდაჭერა. მეორე მხრივ, LAG-ის წევრები ვერ განაგრძობენ მოხალისედ მუშაობას LAG-ის ჩვეულებრივი ფუნქციების შესასრულებლად. თავმჯდომარე, თანათავმჯდომარე, ხალხი და ბორდის წევრები განაგრძობენ მოხალისედ მუშაობას, თუმცა ის ადამიანები ვინც ასრულებენ LAG-ის მენეჯმენტის ჩვეულებრივ ფუნქციებს, ბუღალტრულ აღრიცხვას, თუნდაც მხოლოდ ოფისის დასუფთავებას, ადრე თუ გვიან მოითხოვენ ანაზღაურებას. ეს წამოჭრის კითხვას, თუ როგორ ანაზღაურდება ეს ფუნქციები და რამდენად მდგრადი იქნება LAG-ი ფინანსური დახმარების გარეშე. მოხალისეობრივი მუშაობა არ შეიძლება სამუდამოდ გაგრძელდეს და ინტერვიუებში რამდენიმე ადამიანმა ისიც აღნიშნა, რომ უფრო და უფრო ნაკლები მოხალისეა ხელმისაწვდომი LAG-ის სამუშაოების შესრულებისთვის.

რეკომენდაციები

სახელისუფლებო ორგანოებმა, რომლებიც პასუხისმგებელი არიან სოფლის განვითარების პოლიტიკის შემუშავებაზე, უნდა დაინყონ ფიქრი იმაზე, თუ როგორ შეიძლება LAG-ი გახდეს მდგრადი სტრუქტურა. საქართველოს სხვადასხვა რეგიონში განხორციელებული საპილოტე პროექტების შეფასების შედეგად, აღმოჩნდა, რომ რეკომენდებულია აღნიშნული ინიციატივები განხორციელდეს და ფინანსური მხარდაჭერა გაიცეს ერთი ქოლგა პროექტის ქვეშ, რომლისთვისაც გამოიყოფა საბიუჯეტო ხაზი სოფლის განვითარების სტრატეგიის სამოქმედო გეგმიდან.

ამის ორგანიზება შესაძლებელია გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროსა და რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს ერთობლივი ინიციატივით.

ადრესატები: გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო და სოფლის განვითარებაზე პასუხისმგებელი სხვა სამინისტროები.

3.1. აერთიანებს თუ არა LAG-ი საჯარო და კერძო პარტნიორებს?

მახასიათებლები

1. ქვემოდან ზემოთ მიდგომა
2. ტერიტორიაზე დაფუძნებული მიდგომა
3. ადგილობრივი პარტნიორობა
4. მრავალდარგობრივი ინტეგრაცია
5. კავშირების დამყარება და ქსელური მუშაობა
6. ინოვაცია/ადგილობრივი კონტექსტიტისთვის სიახლე
7. ტერიტორიათშორისი და საერთაშორისო თანამშრომლობა

კითხვის ინტერპრეტაცია

ქედის LAG–ის პარტნიორობის ანალიზი უნდა განხორციელდეს არა მხოლოდ საჯარო და კერძო პარტნიორების რაოდენობის გათვალისწინებითა და დაბალანსებით, არამედ მათი შესაბამისი როლების შეფასებით LAG-ის მენეჯმენტის სტრუქტურებსა და გადაწყვეტილების მიღების პროცესში.

შეფასების კვლევის კითხვაზე პასუხი მოცემული შეფასების კრიტერიუმების მიხედვით:

- **LAG-ის პარტნიორების შემადგენლობა**

„2020 წლის მარტის ბოლოს LAG-ს ჰყავდა 266 წევრი, აქედან 170 კაცი და 96 ქალი. წევრთა შემადგენლობა ასახავს ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიაში გამოვლენილ 7 თემატურ პრიორიტეტულ მიმართულებას შემდეგი სქემის მიხედვით:

1. ახალგაზრდობა, განათლება, კულტურა, სპორტი: სულ 84 წევრი, ბიზნეს სექტორი - 31, საჯარო სექტორი - 37, სამოქალაქო საზოგადოება - 16
2. გარემოს დაცვა და ბიომრავალფეროვნება - სულ 6, არ არის წარმოდგენილი დარგობრივი დივერსიფიკაცია
3. სახელმწიფო მმართველობა - სულ 22, ბიზნეს სექტორი - 1, სამოქალაქო საზოგადოება -1, საჯარო - 20
4. სოფლის მეურნეობა - სულ 42, არ არის წარმოდგენილი დარგობრივი დივერსიფიკაცია
5. ტურიზმი და ბიზნესის განვითარება - სულ 74, არ არის წარმოდგენილი დარგობრივი დივერსიფიკაცია
6. ქალებთან დაკავშირებული საკითხები - სულ 60, არ არის წარმოდგენილი დარგობრივი დივერსიფიკაცია
7. ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური მომსახურება - სულ 30, არ არის წარმოდგენილი დარგობრივი დივერსიფიკაცია

- **LAG -ის მენეჯმენტი და გადაწყვეტილების მიმღები სტრუქტურების შემადგენლობა**

როგორც შეფასების კვლევის კითხვა 1.2-ის პასუხში აღინიშნა, გადაწყვეტილების მიმღები სტრუქტურების შემადგენლობა დაბალანსებულია და წარმოადგენს წევრთა შემადგენლობას. წინასწარ განსაზღვრული კვოტების საფუძველზე, შესაძლებელი გახდა ყველა პარტნიორისთვის და გადაწყვეტილების მიმღები სტრუქტურებისთვის დაბალანსებული წარმომადგენლობის ყოლა.

დასკვნები

LAG-ის პარტნიორობა, საჯარო და კერძო პარტნიორების რაოდენობისა და მონაწილეობის თვალსაზრისით, დაბალანსებულია. წინასწარ დადგენილი კვოტების წყალობით, ეს ბალანსი დაცულია გადანაცვებების მიმღები სტრუქტურებისთვისაც. არცერთ პარტნიორს არ აქვს დომინანტური როლი.

რეკომენდაციები

არცერთი კონკრეტული რეკომენდაცია არ იქნა მიჩნეული საჭიროდ LAG-ის კერძო და საჯარო სექტორების პარტნიორობასთან დაკავშირებით.

ადრესატი: არ არის მითითებული

3.2. არის თუ არა კარგად დაბალანსებული ადგილობრივ ინტერესთა ჯგუფების წარმომადგენლობები, რომლებიც რეგიონში არსებულ სხვადასხვა სოციალურ-ეკონომიკურ სექტორს მიეკუთვნებიან?

მახასიათებლები

1. ქვემოდან ზემოთ მიდგომა
2. ტერიტორიაზე დაფუძნებული მიდგომა
3. ადგილობრივი პარტნიორობა
4. მრავალდარგობრივი ინტეგრაცია
5. კავშირების დამყარება და ქსელური მუშაობა
6. ინოვაცია/ადგილობრივი კონტექსტიტსთვის სიახლე
7. ტერიტორიათშორისი და საერთაშორისო თანამშრომლობა

კითხვის ინტერპრეტაცია

წინა კითხვისას გამოთქმული მოსაზრება (კერძო-საჯარო პარტნიორობა), ასევე მისაღებია მოცემულ ტერიტორიაზე არსებული სხვადასხვა სოციალურ-ეკონომიკური სექტორის წარმომადგენლობათა პარტნიორობის გაანალიზებისთვის. აქედან გამომდინარე, შეფასება არ შემოიფარგლება მხოლოდ თითოეულ სექტორში მონაწილეთა რაოდენობის დადგენით, იგი ასევე მოიცავს LAG-ის მმართველობით სტრუქტურებსა და გადანყვეტილების მიღების პროცესებში მათი შესაბამისი როლების გაანალიზებას.

შეფასების კვლევის კითხვაზე პასუხი მოცემული შეფასების კრიტერიუმების მიხედვით:

- **LAG-ის პარტნიორების შემადგენლობა და LAG-ის მმართველობისა და გადანყვეტილების მიმღები სტრუქტურების შემადგენლობა**

LAG-ის პარტნიორების შემადგენლობისა და გადანყვეტილების მიმღები სტრუქტურების აღწერილობა მოცემულია შეფასების კვლევის 1.2 და 3.1 კითხვებზე გაცემულ პასუხებში. რესპოდენტებმა ერთხმად დაადასტურეს ყველა დაინტერესებული ჯგუფის წარმომადგენელთა აქტიური მონაწილეობა. მიუხედავად იმისა, რომ ცნობიერების ამაღლებისა და ინფორმირების აქტივობებმა ტერიტორიაზე არსებული ყველა სოციალური და ინტერესთა ჯგუფი მოიცვა, როგორც ჩანს, შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა ჯგუფს არ მიუღია მონაწილეობა LAG-ის აქტივობებში.

დასკვნები

LAG-ის პარტნიორობა არის კარგად დაბალანსებული და შედგება ადგილობრივი ინტერესთა ჯგუფების წარმომადგენლებისგან, რომლებიც მიეკუთვნებიან ამ ტერიტორიაზე არსებული სხვადასხვა სოციალურ-ეკონომიკურ დარგებს.

რეკომენდაციები

პარტნიორთა შემადგენლობის გაფართოება მუდმივი პროცესი უნდა იყოს. სამოქალაქო საზოგადოების პროცესში ჩასართავად, განსაკუთრებით იმ ორგანიზაციების, რომლებიც მუშაობენ ნაკლებად წარმოდგენილი ჯგუფების თემებზე (მაგ. შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირები), საჭიროა განსაკუთრებული ძალისხმევა.

აღრესატი: LAG-ის მენეჯერები

3.3. რა არის LAG-ის სამართლებრივი სტატუსი (რეგისტრაცია, პარტნიორების წილი, ქალები, ახალგაზრდები, მმართველი ორგანოს სტრუქტურა, თემატური ერთეულები და მიმართულებები)

მახასიათებლები

1. ქვემოდან ზემოთ მიდგომა
2. ტერიტორიაზე დაფუძნებული მიდგომა
3. ადგილობრივი პარტნიორობა
4. მრავალდარგობრივი ინტეგრაცია
5. კავშირების დამყარება და ქსელური მუშაობა
6. ინოვაცია/ადგილობრივი კონტექსტიტსთვის სიახლე
7. ტერიტორიათშორისი და საერთაშორისო თანამშრომლობა

კითხვის ინტერპრეტაცია

ქედის LAG-ის სამართლებრივი სტატუსის ანალიზში წარმოდგენილია ძირითადი ინფორმაცია, არის თუ არა იგი ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის განხორციელებისთვის სათანადო სტრუქტურა LEADER-ისა და თემზე დაფუძნებული ადგილობრივი განვითარების პრინციპების მიხედვით. ის ითვალისწინებს წინასწარ მინიშნებებს ისეთი ურთიერთგადაამკვეთი საკითხების შეფასებისთვის, როგორცაა ახალგაზრდები / ასაკოვანი მოსახლეობა, მმართველობა და ა.შ.

შეფასების კვლევის კითხვაზე პასუხი მოცემული შეფასების კრიტერიუმების მიხედვით:

- **LAG-ის სამართლებრივი სტატუსი**

2017 წლის დეკემბერში, ორგანიზაციული წესდების საფუძველზე, საქართველოს სამოქალაქო კოდექსით გათვალისწინებული პროცედურების დასრულების შემდეგ, ქედის ადგილობრივი განვითარების ჯგუფი დარეგისტრირდა, როგორც არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირი. წესდება აღწერს, როგორც მის წევრთა უფლება-მოვალეობებს, ასევე მმართველი სტრუქტურისა და ორგანიზაციის ძირითად მიზნებს.

LAG-ის წევრებმა აღნიშნეს, რომ CENN პროექტის ფარგლებში იურიდიულ პირად დარეგისტრირება არ იყო სავალდებულო, მაგრამ LAG-ის მენეჯმენტმა გადაწყვიტა რეგისტრაციის გავლა, რადგან სამართლებრივი ჩარჩოს ქვეშ განხორციელებული ოპერაციები ხელს შეუწყობდა LAG-ის ორგანიზაციული სისტემის გაძლიერებას, ასევე შექმნიდა სხვადასხვა ინსტიტუტებთან პარტნიორობის უფრო მეტ შესაძლებლობას. სამართლებრივი ფორმა განიხილება, როგორც ადგილობრივ და ეროვნულ დონეზე რეპუტაციისა და ნდობის განვითარების განმაპირობებელი ფაქტორი.

- **LAG-ის მენეჯმენტისა და გადაწყვეტილების მიმღები სტრუქტურები**

ამჟამად, ქედის LAG–ს გააჩნია შემდეგი სტრუქტურული ელემენტები: LAG–ის გენერალური ასამბლეა, LAG–ის თავმჯდომარე და 2 თანათავმჯდომარე (კაცი და ქალი), LAG–ის ბორდი; შემდეგი მიმართულების სექტორული ჯგუფები: ტურიზმისა და ბიზნესის განვითარება; გარემოს დაცვა, ტყის და ბიომრავალფეროვნების დაცვა; სოფლის მეურნეობა, ახალგაზრდობა, განათლება, კულტურა და სპორტი; ჯანდაცვისა და სოციალური საკითხების მოგვარება, საჯარო მმართველობის განვითარების ხელშეწყობა, ქალთა უფლებების დაცვა; LAG-ის მენეჯერი და პროექტების შეფასების კომისია.

მნიშვნელოვანია, ხაზი გაესვას იმ ფაქტს, რომ LAG-ის არჩევნებში ყველა სოციალური და დარგობრივი ჯგუფის მონაწილეობის უზრუნველსაყოფად, სპეციალური კვოტები დაწესდა ქალების, ახალგაზრდებისა და ადგილობრივი სტრუქტურებისთვის („ამაგ“-ები).

• **LAG-ის შინაგანაწესი, წესები, ადმინისტრაციული ფუნქციები და ა.შ.**

ქედის LAG-მა სხვადასხვა დარგობრივი სამუშაო ჯგუფებისთვის შეიმუშავა ოპერაციული სახელმძღვანელო და პოლიტიკის დოკუმენტები, სადაც დეტალურადაა აღწერილი თითოეული დარგობრივი სამუშაო ჯგუფის როლი, კოორდინატორის ფუნქციები, შიდა პროცედურები და ა.შ. ქედის LAG-მა მიიღო ცალკე დოკუმენტი, რომელიც აღწერს ადმინისტრაციულ პროცედურებს, ადამიანური რესურსების პოლიტიკას და წარმოადგენს იურიდიული პირის კანონმდებლობასთან თანხვედრის საფუძველს.

დასკვნები

ქედის LAG-ის სამართლებრივი ფორმა არის „არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირი“, რაც მას საშუალებას აძლევს შეიმუშაოს მოქნილი ადმინისტრაციული პროცედურები და თანხვედრაში იყოს კანონმდებლობასთან. წესდება და სხვა საოპერაციო დოკუმენტები მკაფიოდ გადმოსცემენ ორგანიზაციულ მიზანს, როლებსა და პასუხისმგებლობებს. სტატუსი ასევე აძლევს LAG-ს საშუალებას ჰქონდეს ადამიანური რესურსების სტანდარტიზებული პოლიტიკა. ადგილობრივ და ეროვნულ დონეზე მსგავსი ფორმა შესაფერისია, მაგრამ ის აფერხებს საერთაშორისო მასშტაბით მუშაობის გარკვეულ შესაძლებლობებს - განსაკუთრებით ევროკავშირის LEADER / CLLD მექანიზმების “თანამშრომლობის” კომპონენტის ფარგლებში.

რეკომენდაციები

სასურველია საკანონმდებლო რეგულაციებისა და შესაძლო გადანყვეტილებების საერთაშორისო თანამშრომლობის მექანიზმებთან თანხვედრის შესწავლა.

ადრესატი: LAG-ის მენეჯერები

3.4. ხდება თუ არა ადგილობრივი აქტორების წახალისება რომ გაიზიარონ სისტემური ხედვა პრობლემებზე, პოტენციალსა და პრობლემების გადაჭრის გზებზე?

მახასიათებლები

1. ქვემოდან ზემოთ მიდგომა
2. ტერიტორიაზე დაფუძნებული მიდგომა
3. ადგილობრივი პარტნიორობა
4. მრავალდარგობრივი ინტეგრაცია
5. კავშირების დამყარება და ქსელური მუშაობა
6. ინოვაცია/ადგილობრივი კონტექსტიტსთვის სიახლე
7. ტერიტორიათშორისი და საერთაშორისო თანამშრომლობა

კითხვის ინტერპრეტაცია

ადგილობრივი აქტორების მუდმივი აქტიური ჩართულობა LAG-ის ცხოვრებასა და ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის განხორციელებაში, უზრუნველყოფს ტერიტორიაზე აღნიშნული საქმიანობის მდგრადობას. CLLD-ის ერთ-ერთი პრინციპია ადგილობრივ აქტორთა მენტალობის შეცვლა და შესაბამისად LAG-მა შექმნა მათთვის ფორუმი, სადაც ისინი შეძლებენ იმსჯელონ პრობლემებზე და განიხილონ შესაძლო გადაწყვეტილებები, მათი ტერიტორიის პოტენციალიდან (ძლიერი მხარეები და შესაძლებლობები) გამომდინარე. პასუხი ამ რაოდენობრივი ტიპის კითხვაზე ძირითადად LAG-ის მონაწილეთა დამოკიდებულებების შეცვლასა და მათი, როგორც ცვლილების აგენტების ახალი როლის გათავისებაში მდგომარეობს.

შეფასების კვლევის კითხვაზე პასუხი მოცემული შეფასების კრიტერიუმების მიხედვით:

- **LAG-ის მენეჯმენტი და გადაწყვეტილების მიმღები სტრუქტურები**
- **LAG-ის შიდა პროცედურები, წესები, ადმინისტრაციული ფუნქციები და ა.შ.**

ქედის LAG-ის წევრების გენერალური ასამბლეა იყოფა 7 თემატურ სამუშაო ჯგუფად, თითოეულ ჯგუფს ჰყავს არჩეული კოორდინატორი და აქვს შესაბამისი საოპერაციო სახელმძღვანელო. სახელმძღვანელოში მოცემულია ჯგუფის ფუნქციები: კოორდინატორის მიერ ორგანიზებული რეგულარული შეხვედრების ჩატარება, თითოეული დარგისთვის რეკომენდაციების შემუშავება ანალიზისა და თემის მხრიდან მიღებული უკუკავშირის საფუძველზე. რეკომენდაციათა დოკუმენტის დასამტკიცებლად საჭიროა დამსწრეთა უმრავლესობის დასტური დამტკიცების შემდეგ დოკუმენტი წარედგინება ბორდს, მისი შემდგომი მიღებისა და სამოქმედო გეგმაში გათვალისწინებისთვის. ასევე, ქედის LAG-ის სამოქმედო გეგმა, ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის თითოეული მიზნის ფარგლებში, დეტალურად აღწერს თემატური სამუშაო ჯგუფების მიერ ჩასატარებელ მოქმედებებს, წევრებს შორის პასუხიმგებლობების გადანაწილების სტრუქტურას. ასევე ხდება მიმდინარე პროგრესის თვალის მიდევნება ყოველთვიურად.

გარდა სტრუქტურული მიდგომებისა, ამკარაა, რომ როგორც LAG-ის წევრებმა, ასევე სხვა დაინტერესებულმა პირებმა, „ქვემოდან ზემოთ“ მიდგომის საშუალებით სტრატეგიული დაგეგმვისა და საჭიროებათა ანალიზის დანერგვა LEADER / CLLD-ის პოზიტიურ ზემოქმედებად შეაფასეს. აღსანიშნავია, რომ გამოკითხულთა უმრავლესობის აზრით, ამჟამინდელი ადგილობრივი განვითარების სტრატეგია იყო პირველი მცდელობა, შესაბამისად ისინი ახლა ფიქრობენ, თუ როგორ გააუმჯობესონ სტრატეგიის დაგეგმვის შემდეგი პროცესი.

დასკვნები

ადგილობრივი აქტორები კმაყოფილი არიან საჭიროებების ანალიზისა და სტრატეგიული დაგეგმვის პროცესით, განსაკუთრებით იმ სისტემით, რომელიც მოიცავს სექტორების, ინსტიტუტებისა და ცალკეული მაცხოვრებლების ფართო სპექტრს. ამკარაა, რომ ყველა ელოდება ახალი ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის შემუშავებას, რადგან ისინი ამ პროცესს დიდ ღირებულებას ანიჭებენ.

რეკომენდაციები

კვლევის ტექნიკურ ასპექტში LAG-ის შესაძლებლობების გაზრდა სასარგებლო იქნება, რადგან მიღებული ცოდნა დარჩება ადგილზე და უზრუნველყოფს პროექტის დასრულების შემდეგ მიდგომის მდგრადობას.

ადრესატი: LAG-ის მენეჯერები, CENN კონსორციუმის მხარდაჭერით

3.5. არსებობს თუ არა ბრენდინგის სტრატეგია, რომელსაც შეუძლია შეასრულოს ძლიერი ბერკეტის როლი არა მართო ერთი სექტორის, არამედ სხვადასხვა სექტორებს შორის არსებული აქტორების გასაერთიანებლად?

მახასიათებლები

1. ქვემოდან ზემოთ მიდგომა
2. ტერიტორიაზე დაფუძნებული მიდგომა
3. ადგილობრივი პარტნიორობა
4. მრავალდარგობრივი ინტეგრაცია
5. კავშირების დამყარება და ქსელური მუშაობა
6. ინოვაცია/ადგილობრივი კონტექსტიტსთვის სიახლე
7. ტერიტორიათშორისი და საერთაშორისო თანამშრომლობა

კითხვის ინტერპრეტაცია

ე.წ. „ბრენდინგის სტრატეგია“ მონაწილეებში აძლიერებს LAG-სა და მის ინიციატივებთან ერთიანობის შეგრძნებას. ამას დადებითი ეფექტი აქვს იმ შემთხვევაში, თუ იგი ეხმარება ადამიანებს თავი იგრძნონ უფრო ძლიერად მაშინ, როდესაც ისინი მოქმედებენ გაერთიანებულად (ერთი დროშის ქვეშ). განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმობა მოწყვლად ჯგუფებს, ქალებს, განსაკუთრებული საჭიროების მქონე პირთა ჯგუფებს და სხვა ჯგუფებს, რომლებიც სოციალურად ნაკლებად აქტიურნი არიან.

შეფასების კვლევის კითხვაზე პასუხი მოცემული შეფასების კრიტერიუმების მიხედვით:

- **LAG-ის ბრენდინგის სტრატეგია, ასეთის არსებობის შემთხვევაში**

LAG-ის მენეჯმენტმა და გენერალური ასამბლეის წევრებმა მტკიცედ განსაზღვრეს მიდგომის, როგორც „პლატფორმის“ ძლიერი მხარე, რომელიც საშუალებას აძლევს სხვადასხვა მოქმედ პირებსა თუ სექტორებს განიხილონ, გააცნობიერონ და გაანალიზონ ერთმანეთის საჭიროებები და შეძლონ ერთობლივი რეაგირება. ინტერვიუებიდან მიღებული შედეგები ცხადყოფს, რომ ეროვნულ დონეზე არსებული დაინტერესებული მხარეების აზრითაც კი, LAG-ის შექმნა წარმოადგენს თემზე დაფუძნებული განვითარების პროცესის ხელშეწყობას. „როგორც ჩანს, ამ პლატფორმის ფარგლებში მოსახლეობა უფრო მეტად ორგანიზებულია, უფრო მეტად მოტივირებულია ითანამშრომლონ თემის განვითარებისთვის და ეს ყველაფერი კეთდება ძალიან ორგანიზებულად.“

ქედის LAG-ის წევრებმა ასევე ხაზგასმით აღნიშნეს ის ფაქტი, რომ ისეთ უწყებებთან, როგორცაა მაგ. აჭარის სოფლის მეურნეობის სამინისტრო, საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო და ა.შ. უფრო თავდაჯერებულად თანამშრომლობენ, როგორც ამ პლატფორმის წარმომადგენლები.

მიუხედავად მაღალმთიან თემებთან დაკავშირებით არსებული ზოგიერთი სტერეოტიპისა, წევრების აზრით, ქალები და ახალგაზრდები საკმაოდ აქტიურობენ ქალთა გაძლიერების თვალსაზრისით. ასევე, ახალგაზრდა წევრები მუშაობენ ქედის LAG-ის მდგრადობის გეგმაზე და განიხილავენ მას, როგორც ბუნებრივ პროცესს, რომელიც უზრუნველყოფს გრძელვადიანი ხედვების ჩამოყალიბებასა და მდგრად ფუნქციონირებას.

დასკვნები

არსებობს „ბრენდის“, როგორც მრავალდარგობრივი პლატფორმის ძლიერი შეგრძნება, რომელიც წარმოადგენს ადგილობრივი აქტორების ფართო სპექტრს და რომელიც ერთობლივად საუბრობს და მოქმედებს.

რეკომენდაციები

იმისათვის, რომ ეროვნულ ან საერთაშორისო დონეზე კომუნიკაციის დროს LAG-ს უფრო ძლიერი სისტემური გზავნილი გააჩნდეს, საჭიროა მოკლე საკომუნიკაციო სტრატეგიის / გეგმის შემუშავება. ისინი, ადგილობრივ დონეზე საკმაოდ თავდაჯერებულად გრძნობენ თავს.

ადრესატი: LAG-ის მენეჯერები

4.1. არის თუ არა არეალის საჭიროებები სწორად შეფასებული და გამჭვირვალედ წარმოდგენილი ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიაში ?

მახასიათებლები

1. ქვემოდან ზემოთ მიდგომა
2. ტერიტორიაზე დაფუძნებული მიდგომა
3. ადგილობრივი პარტნიორობა
4. მრავალდარგობრივი ინტეგრაცია
5. კავშირების დამყარება და ქსელური მუშაობა
6. ინოვაცია/ადგილობრივი კონტექსტიტსთვის სიახლე
7. ტერიტორიათშორისი და საერთაშორისო თანამშრომლობა

კითხვის ინტერპრეტაცია

ქედის მუნიციპალიტეტის ამჟამინდელი ადგილობრივი განვითარების სტრატეგია აღნიშნულ ტერიტორიაზე LEADER პრინციპების განხორციელების გზით სტრატეგიის შემუშავების პირველი მცდელობაა. ამ კითხვაზე პასუხი მოგვცემს ინფორმაციას პროცესის ფარგლებში ადგილობრივი თემის მონაწილეობის შედეგად გამოვლენილი საჭიროებების შესახებ. პარალელურად, იგი წარმოადგენს საჭიროებების იმ მიზნებად გარდაქმნის საშუალებას, რომლებიც მიღწეული იქნება ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის განხორციელებით.

ამ კითხვაზე პასუხის მიღება შესაძლებელია საჭიროებების შეფასების გაანალიზებით, პროცესის სანყისი ეტაპიდანვე. გარდა ამისა, შეფასება განიხილავს თავდაპირველი საჭიროებებისა და მათ რეფორმულირებებს შორის თანმიმდევრულობას, ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის მიზნების ფორმით.

შეფასების კვლევის კითხვაზე პასუხი მოცემული შეფასების კრიტერიუმების მიხედვით:

- **”პრომოუტერების” შესაძლებლობები გააცნობიერონ ადგილობრივი ვითარება და შეიმუშაონ სტრატეგია ქედაში LEADER პრინციპების პოპულარიზაციისა და საინფორმაციო კამპანიის საქმიანობის განხორციელებისთვის.**

შეფასების კვლევის კითხვა 1.1-ის პასუხი დაწვრილებით აღწერს კონსულტაციებისა და მონაწილეობის პროცესს, რომელმაც ხელი შეუწყო ქედის მუნიციპალიტეტის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის შექმნას.

- **LEADER-ის ძირითადი მახასიათებლების გააზრება ადგილობრივი მოსახლეობის მხრიდან, მათი მონაწილეობის დონე და ხარისხი, მათი საჭიროებების ამოცნობა, პრიორიტეტების დადგენა და ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის მიზნების შემუშავება.**

”პრომოუტერებმა” შეძლეს ადგილობრივი მოსახლეობისთვის გაეცნოთ LEADER-ის პრინციპები და ძირითადი მახასიათებლები და შესაძლოა, ამ ინოვაციური იდეების დანერგვისთვის მათ ძალიან ნაყოფიერი ნიადაგიც დახვდათ. ეროვნული, ადგილობრივი და აჭარის ხელისუფლებისგან მიღებულმა დახმარებამ და მხარდაჭერამ, რა თქმა უნდა, ხელი შეუწყო ინფორმაციის გავრცელებას, რამაც უზრუნველყო ადგილობრივი საჭიროებების საფუძვლიანი გაანალიზება და მათი გამჭვირვალე ფორმით შეტანა ქედის მუნიციპალიტეტის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიაში.

დასკვნები

მთელი რიგი სოციალურ-ეკონომიკური კვლევებით სათანადოდ შეფასდა ტერიტორიის საჭიროებები, რაც შემდგომ დადასტურდა ადგილობრივ დაინტერესებულ მხარეებთან კონსტრუქციული დიალოგით.

რეკომენდაციები

ტერიტორიის საჭიროებების შეფასება უნდა განხორციელდეს როგორც უწყვეტი პროცესი. LAG-ის სტრუქტურამ უნდა შეიძინოს უნარი სტრუქტურიზებული კონსულტაციის პროცესის გზით მოისმინოს და გაიგოს მის ტერიტორიაზე არსებული საჭიროებების შესახებ.

ადრესატი: LAG-ის მენეჯერები.

4.2. არის თუ არა აქტივობები და პროექტები გათვალისწინებული, კოორდინირებული ან/და შერწყმული ადგილობრივ სტრატეგიაში ?

მახასიათებლები

1. ქვემოდან ზემოთ მიდგომა
2. ტერიტორიაზე დაფუძნებული მიდგომა
3. ადგილობრივი პარტნიორობა
4. მრავალდარგობრივი ინტეგრაცია
5. კავშირების დამყარება და ქსელური მუშაობა
6. ინოვაცია/ადგილობრივი კონტექსტიტსთვის სიახლე
7. ტერიტორიათშორისი და საერთაშორისო თანამშრომლობა

კითხვის ინტერპრეტაცია

ამ კითხვაზე პასუხი მოგვცემს ქედის მუნიციპალიტეტის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიაში შემოთავაზებული ინტერვენციის ლოგიკის შეფასებას. აქედან გამომდინარე, შემფასებლები დაადგენენ არამართო კავშირის ხარისხს საჭიროებებსა და მიზნებს შორის, არამედ მიზნების იერარქიას და კავშირის მიზნებსა და შედეგებს, შუალედურ შედეგებსა და ზემოქმედების ინდიკატორებს შორის.

შეფასების კვლევის კითხვაზე პასუხი მოცემული შეფასების კრიტერიუმების მიხედვით:

- ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის შეკავშირებულობის ანალიზი
- 2018 წლის სექტემბრიდან, LAG-მა გამოაცხადა სამი საგრანტო კონკურსი (პროექტების განაცხადების მიღებაზე). სოფლის განვითარებისთვის ქვე-საგრანტო სქემების სახით ფინანსური დახმარება გაენია მესამე მხარეებს (ბენეფიციარებს), თანამშრომლობის შედეგებით მცირე პროექტების განსახორციელებლად.

პირველ საგრანტო კონკურსში სულ შეირჩა 28 პროექტი (8 ქალი და 21 კაცი). შერჩეული პროექტების დასაფინანსებლად გამოიყო თანხა 871,448 ლარის ოდენობით (595,707 ლარი არის ფინანსური დახმარება და 275,740 ლარი თანადაფინანსება). თემატური განაწილება ქედის სოფლის განვითარების სტრატეგიის მიხედვით შემდეგი სახისაა:

- სოფლის შემოსავლის დივერსიფიკაცია, მცირე და საშუალო ბიზნესის და ტურიზმის განვითარების გზით - 14 პროექტი;
- სოფლის მეურნეობის ღირებულებათა ჯაჭვის განვითარება - 12 პროექტი
- განათლება, კულტურა, სპორტი და ახალგაზრდული საქმიანობის მხარდაჭერა - 3 პროექტი

მეორე საგრანტო კონკურსისას (სულ 319,612 ლარი) შერჩეული 22 პროექტიდან 3 ეკუთვნოდა ქალებს. დარგობრივი თვალსაზრისით, 17 პროექტი იყო ტურიზმის, 5 კი სოფლის მეურნეობის მიმართულებით. ამ ანგარიშის პროექტზე მუშაობის პერიოდშიჯერ კიდევ არ იყო შემუშავებული მესამე საგრანტო კონკურსის შერჩევის პროცედურები.

დასკვნები

ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიაში შემოთავაზებული ინტერვენციის ლოგიკა შეესაბამება იდენტიფიცირებულ საჭიროებებს. დასახული მიზნები არის მკაფიოდ განსაზღვრული და მათი მიღწევა სინერგიულად დაეხმარება მთლიან სტრატეგიას.

ექვე-კონტრაქტის საშუალებით დაფინანსებისთვის შერჩეული პროექტების ნაკრების წინასწარი ანალიზი აჩვენებს, რომ მათი ტიპი, დარგი, ბენეფიციარები და მიზნები თანხვედრაშია ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიაში განსაზღვრულ პრიორიტეტებთან.

რეკომენდაციები

როგორც წინა რეკომენდაციაშია ნახსენები, ვინაიდან ტერიტორიის საჭიროების შეფასება უწყვეტი პროცესის სახით უნდა განხორციელდეს, მიზანაც ასევე უნდა ექვემდებარებოდეს შესაბამის კორექტირებას.

ადრესატი: LAG-ის მენეჯერები

5.1. განხორციელდა თუ არა ქსელური კავშირების დამყარების აქტივობები LAG-ის მიერ?

მახასიათებლები

1. ქვემოდან ზემოთ მიდგომა
2. ტერიტორიაზე დაფუძნებული მიდგომა
3. ადგილობრივი პარტნიორობა
4. მრავალდარგობრივი ინტეგრაცია
5. კავშირების დამყარება და ქსელური მუშაობა
6. ინოვაცია/ადგილობრივი კონტექსტიტსთვის სიახლე
7. ტერიტორიათშორისი და საერთაშორისო თანამშრომლობა

კითხვის ინტერპრეტაცია

ადგილობრივ, რეგიონულ, ეროვნულ და საერთაშორისო დონეზე კავშირების დამყარებისა და ქსელური მუშაობის განვითარება LEADER მიდგომის ერთ-ერთი მთავარი ელემენტია. ტერიტორიებს, რომლებსაც საუკეთესო პრაქტიკა, გამორჩეული შედეგები, მისაბაძი მაგალითები ან უბრალოდ, პრაქტიკული პრობლემების გადაწყვეტის კარგი საშუალებები გააჩნიათ, შეუძლიათ საკუთარი გამოცდილება გაუზიარონ სხვებს, რათა მათი გამოცდილებით სხვა ტერიტორიებმაც მიიღონ სარგებელი.

შეფასების კვლევის კითხვაზე პასუხი მოცემული შეფასების კრიტერიუმების მიხედვით:

- ქედის LAG-ის ქსელური კავშირების დამყარების (არსებული ან დაგეგმილი) აქტივობების ანალიზი.

LAG-ი ეწეოდა ქსელური კავშირების დამყარების აქტივობებს, როგორც ადგილობრივ და რეგიონულ, ისე ეროვნულ დონეზე, რის შედეგადაც მათ მიერ მოხდა მთელი რიგი ურთიერთსასარგებლო საბოლოო შედეგებისა და ცოდნის გაზიარება:

- ქედის LAG-მა წამოიწყო ადგილობრივი ეკონომიკური განვითარების გეგმის შემუშავება ქედის, ხულოს და შუახევის მუნიციპალიტეტებისთვის.
- მოეწყო ქედის LAG-ის წევრების სასწავლო ვიზიტი ბორჯომის LAG-ში, გამოცდილების გაცვლისა და ქსელური კავშირების გაუმჯობესების მიზნით.
- ქედის LAG-ი აქტიურად თანამშრომლობდა და ქსელურ კავშირებს ამყარებდა სხვა LAG-ებთან ქვეყნის მასშტაბით, განსაკუთრებით წალკისა და ხულოს მუნიციპალიტეტების LAG-ებთან.
- გამოცდილების გაზიარებისა და სამომავლო პარტნიორობის დაგეგმვის მიზნით, წყალტუბოს LAG-ის წევრები და ადგილობრივი მეღვინეები, ევროკავშირის მიერ დაფინანსებული ENPARD პროექტების ფარგლებში ეწვივნენ ქედის LAG-ს.
- მდებარეობითი სქესის წრმომადგენლებმა ქედიდან LAG-ის წევრებთან ერთად აქტიური მონაწილეობა მიიღეს ისეთ რეგიონულ ღონისძიებებში, როგორცაა თევზის ფესტივალი, ქალ მენარმეთა ფორუმი ბათუმში და დედამიწის დღე 2018.
- CENN-სა და აჭარის სოფლის მეურნეობის სამინისტროს შორის ხელი მოეწერა ურთიერთგაგების მემორანდუმს აჭარის რეგიონში და კერძოდ ქედის მუნიციპალიტეტში სოფლის განვითარებისა და თანამშრომლობის საქმიანობის კოორდინაციის შესახებ.

საერთაშორისო დონეზე ქსელურ კავშირების დამყარებას მხარს უჭერდა შემდეგი ინტერვენციები:

- ქედის ქალ მენარმეთა მონაწილეობა სომხეთში საერთაშორისო მოსავლის ფესტივალში
- ქედის LAG-მა უმასპინძლა ავსტრიის დელეგაციას, რომელიც ესტუმრა ქედის მუნიციპალიტეტს
- LAG-ის წევრებისა და შესაბამისი ხელისუფლების წარმომადგენლებისთვის ორგანიზებული სასწავლო ტური ავსტრიაში, 2019 წლის მაისში.
- 2019 წლის 25-26 ნოემბერს ქედის LAG-ის თავმჯდომარემ მონაწილეობა მიიღო ამარანტში გამართულ LEADER/LLCD კონფერენციაში, რომელიც პორტუგალიის სოფლის განვითარების ევროპულ LEADER ასოციაციას თავმჯდომარეობს.
- ქედის LAG-ის წევრებმა (3 პირი) მონაწილეობა მიიღეს აჭარის სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მხარდაჭერით და მალოპოლსკას რეგიონის თვითმმართველობასთან თანამშრომლობითპოლონეთში (2019 წლის 26 თებერვალი - 2 მარტი) ორგანიზებულ სასწავლო ტურში. ტურის მიზანი იყო პოლონეთისა და საქართველოს მეღვინეებს შორის გამოცდილების გაზიარება და შემდგომი თანამშრომლობის დაგეგმვა.

რაც შეეხება ქსელური კავშირების დამყარებაზე დაგეგმილ მუშაობას, Covid-19-ის პანდემიის გამო, ქედის LAG-ი ახლო მომავალში კონცენტრირებული იქნება ადგილობრივი ქსელური კავშირების დამყარების გეგმაზე, თუმცა ასევე გამოიკვლევს გამოცდილების გაზიარების საერთაშორისო შესაძლებლობებს.

დასკვნები

ქედის LAG-მა მონაწილეობა მიიღო ქსელური კავშირების დამყარების აქტივობებში, როგორც ადგილობრივ და ეროვნულ, ასევე რეგიონულ და საერთაშორისო დონეებზე. LAG-მა ასევე მხარი დაუჭირა გარკვეულ სექტორულ და ინტერესთა ჯგუფებს, მაგალითად ქალ მენარმეებს და მათ მონაწილეობას ქსელური კავშირების დამყარების ღონისძიებებში.

რეკომენდაციები

იქედან გამომდინარე, რომ ქსელური კავშირების დამყარება LEADER / CLLD მიდგომის ერთ-ერთი მთავარი პრინციპია, თუ ქედის LAG-ი გააანალიზებს ამ მიმართულებით განხორციელებულ აქტივობებს, მათ სარგებელს და განსაკუთრებით კი განსაზღვრავს ყველაზე სასარგებლო პლატფორმებს სამომავლოდ ქსელური კავშირების დამყარებისთვის, ეს შექმნის საფუძველს ინსტიტუციური მეხსიერებისა და შესაძლებლობების გაძლიერებისთვის.

ადრესატი: LAG-ის მენეჯერები, CENN კონსორციუმის მხარდაჭერით.

5.2 არის თუ არა ქსელური კავშირების დამყარება წარმატებული მაგალითების გადაცემის, ინოვაციების გავრცელების და ადგილობრივი სოფლის განვითარებიდან მიღებული გამოცდილების გამოყენების საშუალება?

მახასიათებლები

1. ქვემოდან ზემოთ მიდგომა
2. ტერიტორიაზე დაფუძნებული მიდგომა
3. ადგილობრივი პარტნიორობა
4. მრავალდარგობრივი ინტეგრაცია
5. კავშირების დამყარება და ქსელური მუშაობა
6. ინოვაცია/ადგილობრივი კონტექსტიტსთვის სიახლე
7. ტერიტორიათშორისი და საერთაშორისო თანამშრომლობა

კითხვის ინტერპრეტაცია

შეფასების კვლევის კითხვაზე პასუხი ეფუძნება დადებით პასუხს წინა კითხვაზე (5.1.). კარგი პრაქტიკის გადაცემა, ინოვაციის გავრცელება და მიღებული გამოცდილების გათვალისწინება მიდგომის მდგრადობის წინაპირობას წარმოადგენს.

შეფასების კვლევის კითხვაზე პასუხი მოცემული შეფასების კრიტერიუმების მიხედვით:

- ქედის LAG-ის ქსელური კავშირების დამყარების აქტივობების (არსებული ან დაგეგმილი) ანალიზი
- ქსელური კავშირების დამყარების არსებული პლატფორმების ანალიზი (ფორმალური და არაფორმალური)

ქედის LAG-ის მიერ განხორციელებული და მონაწილეების მიერ ხაზგასმული ინტენსიური ქსელური მუშაობის შედეგად გამოვლენილია 4 ძირითადი მიმართულება:

- ადგილობრივ დონეზე ქსელური კავშირების დამყარება - სექტორული ან დაინტერესებული ჯგუფისთვის ღონისძიების ორგანიზებაში დახმარება და საუკეთესო პრაქტიკის გაზიარება ადგილობრივად.
- ქსელური კავშირების დამყარების აქტივობები რეგიონულ დონეზე - აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში, განსაკუთრებით პოლიტიკური გადაწყვეტილების მიმღებ პირებთან, რის შედეგადაც ხდება შეთანხმება პარტნიორობასა და თანამშრომლობაზე.
- ქსელური კავშირების დამყარების აქტივობები საქართველოში სხვა LAG-ებთან, საუკეთესო პრაქტიკის გაზიარება, როგორც ოპერატიულ დონეზე, ასევე სხვადასხვა ინოვაციური მიდგომებით და ა.შ. ქედის LAG-ი არის საქართველოს ადგილობრივი განვითარების ჯგუფების ასოციაციის (GALAG) ერთ-ერთი დამფუძნებელი წევრი და წარმომადგენელი, იკავებს თანათავმჯდომარის თანამდებობას.
- საერთაშორისო დონეზე ქსელური კავშირების დამყარება, ევროკავშირის LAG-ებთან, მათი საუკეთესო მაგალითების გაზიარებით ცოდნის გაძლიერების მიზნით. ასევე ქსელური კავშირების საერთაშორისო პლატფორმებში ინტეგრირება, მაგალითად როგორცაა, სოფლის განვითარების ევროპული ასოციაცია (ELARD).

დასკვნები

ქედის LAG-ი ქსელური კავშირების დამყარებისთვის იყენებს სხვადასხვა პლატფორმას და შესაძლებლობებს იმისათვის, რომ ხელი შეუწყოს პარტნიორული ურთიერთობების დამყარებასა და ცოდნის გაზიარებას ყველა დონეზე. განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია GALAG-ის, როგორც ეროვნულ დონეზე ცოდნის გაზიარებისა და ქსელური მუშაობის პლატფორმის რესურსების ათვისება, ასევე ELARD-თან თანამშრომლობა.

რეკომენდაციები

შეფასების კვლევის წინა კითხვისთვის გაკეთებული რეკომენდაცია ძალაში რჩება, აგრეთვე წარმატებული მაგალითების გადაცემის, ინოვაციების გავრცელებისა და ადგილობრივი სოფლის განვითარებიდან მიღებული გამოცდილების გამოყენების თვალსაზრისით.

ადრესატი: LAG-ის მენეჯერები CENN კონსორციუმის მხარდაჭერით.

5.3 ქსელური მუშაობის შედეგად იქმნება თუ არა კავშირები ადამიანებს, პროექტებსა და სასოფლო ტერიტორიებს შორის და ეხმარება თუ არა ის ზოგიერთ სასოფლო რეგიონს იზოლაციის დაძლევაში?

მახასიათებლები

1. ქვემოდან ზემოთ მიდგომა
2. ტერიტორიაზე დაფუძნებული მიდგომა
3. ადგილობრივი პარტნიორობა
4. მრავალდარგობრივი ინტეგრაცია
5. კავშირების დამყარება და ქსელური მუშაობა
6. ინოვაცია/ადგილობრივი კონტექსტისთვის სიახლე
7. ტერიტორიათშორისი და საერთაშორისო თანამშრომლობა

კითხვის ინტერპრეტაცია

ქედის მუნიციპალიტეტი შედარებით მცირე და იზოლირებული ტერიტორიაა, შესაბამისად, კავშირების დამყარება და ქსელური მუშაობა წარმოადგენს მნიშვნელოვან ასპექტს ამ საკითხებთან დაკავშირებული პრობლემების გადაჭრისთვის. კერძოდ, ქსელურ მუშაობას შეუძლია დაეხმაროს ადგილობრივ ნაწარმს ახალ ბაზრებზე გასვლაში, ახალი ცოდნისა და ინოვაციური პრაქტიკის შექმნაში, ტურისტების მოზიდვაში და ა.შ.

შეფასების კვლევის კითხვაზე პასუხი მოცემული შეფასების კრიტერიუმების მიხედვით:

- **ქედის LAG-ის კავშირების დამყარების და ქსელური მუშაობის (ფაქტობრივი ან დაგეგმილი) აქტივობების ანალიზი და დაკავშირებული შედეგები**

ქსელური მუშაობის ზოგიერთი აქტივობის შედეგად, სხვადასხვა დონეზე ადამიანებსა და ადგილობრივ აქტორებს შორის კავშირების დასამყარებლად დაიგეგმა და განხორციელდა თვალყურის მიდევნების ზომები (follow up):

- ერთობლივი მწვანე ბანაკი ქედის, ხულოსა და წალკის მუნიციპალიტეტებიდან ახალგაზრდა ლიდერებისა და ინოვატორებისთვის;
- ქედის LAG-ის წევრებისა და CENN-ის მონაწილეობა ENPARD-ის პარტნიორობის დისკუსიაში, LEADER პროექტების განხორციელებისა და ერთობლივი საქმიანობის დაგეგმვის შესახებ;
- ქედის ქალმა მენარმეებმა მონაწილეობა მიიღეს ბათუმში გამართულ ქალთა ეკონომიკური გაძლიერების ფორუმში;
- ქედის, შუახევისა და ხულოს მუნიციპალიტეტების ეკონომიკური განვითარების სტრატეგიის შემუშავება;
- ქედის LAG-ის წევრების მონაწილეობა წყალტუბოში გამართულ GALAG-ის ტრენინგში;

დასკვნები

ქსელურმა მუშაობამ ხელი შეუწყო სხვადასხვა მოქმედ პირებს შორის კავშირების ჩამოყალიბებას, როგორც რეგიონულ დონეზე (მათი ინტერესების წარმოჩენა და ცოდნის გაზიარება), ასევე ეროვნულ დონეზე (LEADER / CLLD-ის სხვა განმახორციელებლებთან ერთად ერთობლივი ძალისხმევით საუკეთესო პრაქტიკის გაზიარება).

რეკომენდაციები

წინა კითხვისთვის გაკეთებული რეკომენდაცია ძალაშია ასევე ქსელური მუშაობის, როგორც ადამიანებს, პროექტებსა და სასოფლო ტერიტორიებს შორის კავშირის დამყარების საშუალების და ზოგიერთი სასოფლო რეგიონის იზოლაციის დაძლევაში დახმარების თვალსაზრისით.

ადრესატი: LAG-ის მენეჯრები CENN კონსორციუმის მხარდაჭერით.

5.4. უწყობს თუ არა ხელს ქსელური მუშაობა სხვადასხვა სექტორის აქტორებს შორის თანამშრომლობას, კავშირების დამყარებასა და კონკრეტული ქმედებების / პროექტების განხორციელებას?

მახასიათებლები

1. ქვემოდან ზემოთ მიდგომა
2. ტერიტორიაზე დაფუძნებული მიდგომა
3. ადგილობრივი პარტნიორობა
4. მრავალდარგობრივი ინტეგრაცია
5. კავშირების დამყარება და ქსელური მუშაობა
6. ინოვაცია/ადგილობრივი კონტექსტისთვის სიახლე
7. ტერიტორიათშორისი და საერთაშორისო თანამშრომლობა

კითხვის ინტერპრეტაცია

ეს შეკითხვაც მჭიდრო კავშირშია წინა შეკითხვებთან. ამ შემთხვევაში შემფასებლები ადგენენ იმას, მიგვიყვანა თუ არა ქედის LAG-ის კავშირების დამყარებისა და ქსელური მუშაობის სტრატეგიამ სხვა ტერიტორიებთან თანამშრომლობის პროექტებამდე, როგორც ადგილობრივ, ისე საერთაშორისო დონეზე და რა შედეგს მიაღწიეს მათ.

შეფასების კვლევის კითხვაზე პასუხი მოცემული შეფასების კრიტერიუმების მიხედვით:

ქედის LAG-ის თანამშრომლობის პროექტის (ფაქტობრივი ან დაგეგმილი) ანალიზით რამდენიმე ღონისძიებას შეიძლება ვუწოდოთ კავშირების დამყარებისა და ქსელური მუშაობის წარმატებული მაგალითი, კერძოდ:

- CENN-სა და აჭარის სოფლის მეურნეობის სამინისტროს შორის გაფორმდა ურთიერთგაგების მემორანდუმი, აჭარის რეგიონში, კერძოდ ქედის მუნიციპალიტეტში სოფლის განვითარებასთან დაკავშირებული ღონისძიებებისა და თანამშრომლობის კოორდინაციის შესახებ.
- ევროკავშირის მიერ დაფინანსებული ENPARD პროექტების ფარგლებში გამოცდილების გაზიარებისა და სამომავლო პარტნიორობის დაგეგმვის მიზნით, 2019 წლის დეკემბერში, წყალტუბოს LAG-ის წევრები და ადგილობრივი მეღვინეები ეწვივნენ ქედის LAG-ს.
- იყო საერთაშორისო თანამშრომლობის პროექტის მცდელობა ავსტრიულ LAG-თან, მაგრამ ქართული LEADER მექანიზმების საპილოტე ხასიათის გამო, ქედის LAG-ი ვერ აკმაყოფილებდა საკვალიფიკაციო მოთხოვნებს, შესაბამისად თანამშრომლობის აღნიშნული პროექტი გადაიდო.

ქედის LAG-ის წევრებმა და სხვა დაინტერესებულმა მხარეებმა ხაზი გაუსვეს ქსელური მუშაობის უპირატესობებს და საქართველოში კონკრეტული თანამშრომლობის ინიციატივების განხორციელებას, განსაკუთრებით მეზობელ ხულოს ადგილობრივი განვითარების ჯგუფთან, თუმცა საერთაშორისო თანამშრომლობის პროექტების ბედი ამ ეტაპზე უცნობია.

დასკვნები

კავშირების დამყარებამ და ქსელურმა მუშაობამ ხელი შეუწყო თანამშრომლობის ინიციატივებს და მათი უმრავლესობა განხორციელდა ეროვნულ ან რეგიონულ დონეზე, მაგრამ საერთაშორისო დონეზე საჭიროა დამატებითი მხარდაჭერა და კონტექსტის ანალიზი.

რეკომენდაციები

ქედის LAG-ს შეუძლია შეიმუშავოს სიტუაციური ანალიზები და თანამშრომლობის ღონისძიებები, ასევე დაგეგმოს და განახორციელოს ადვოკატირების კამპანია, რომელიც ხელს შეუწყობს საერთაშორისო LEADER / CLLD -თან თანამშრომლობის მექანიზმის საკვალიფიკაციო მოთხოვნათა ბარიერის დაძლევაში.

ადრესატი: LAG -ის მენეჯერები CENN კონსორციუმის მხარდაჭერით.

5.5 - 5.6. წამოსწია თუ არა წინა პლანზე ღონისძიებებმა და აქტორთა თემატურმა ქსელებმა მთლიანსა და შემადგენელ ნაწილებს შორის ურთიერთკავშირების და ურთიერთმომგებიანობის ახალი შეფასება?

მახასიათებლები

1. ქვემოდან ზემოთ მიდგომა
2. ტერიტორიაზე დაფუძნებული მიდგომა
3. ადგილობრივი პარტნიორობა
4. მრავალდარგობრივი ინტეგრაცია
5. კავშირების დამყარება და ქსელური მუშაობა
6. ინოვაცია/ადგილობრივი კონტექსტიტსთვის სიახლე
7. ტერიტორიათშორისი და საერთაშორისო თანამშრომლობა

კითხვის ინტერპრეტაცია

შემფასებელთა მიერ ამ კითხვის ინტერპრეტაცია უკავშირდება მრავალდარგობრივი ინტეგრაციის მნიშვნელობას LAG-ის ოპერაციების მხარდაჭერის, ინტეგრირებული ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის შემუშავებასა და მის სამოქმედო გეგმაში აქტივობების დივერსიფიკაციაში და ადგილობრივი აქტორების მიერ პროექტებსა და ღონისძიებებში ახალი ასპექტების განხორციელების შესაძლებლობების გაძლიერებაში (გარემოსდაცვითი, სოციალური, დემოგრაფიული, კულტურული თუ გენდერული ასპექტები) წვლილის შეტანის თვალსაზრისით.

შეფასების კვლევის კითხვაზე პასუხი მოცემული შეფასების კრიტერიუმების მიხედვით:

შეფასებულია მრავალდარგობრივი მიდგომის შემდეგი ასპექტები:

- როგორ მოხდა მრავალდარგობრივი ინტეგრაციის ხელშეწყობა LAG-ის ოპერაციების განხორციელებისას
- რა წვლილი შეიტანა მრავალდარგობრივმა მიდგომამ ინტეგრირებული ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის შემუშავებაში
- რა წვლილი შეიტანა მრავალდარგობრივმა მიდგომამ ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის სამოქმედო გეგმის აქტივობათა დივერსიფიკაციაში
- რა წვლილი შეიტანა მრავალდარგობრივმა მიდგომამ ადგილობრივი აქტორების შესაძლებლობაში განხორციელებინათ დამატებითი ასპექტების ინტეგრირება პროექტებში / მოქმედებებში (გარემოსდაცვითი, სოციალური, დემოგრაფიული, კულტურული თუ გენდერული ასპექტები).

ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის მოსამზადებელი ეტაპის განმავლობაში, ქედის LAG-მა ჩაატარა რამდენიმე ღონისძიება, რომლებიც მრავალდარგობრივი მიდგომის გამოცხილია:

- ✓ მულტიდისციპლინარული კვლევების ჩატარება;
- ✓ თემის სოციალური და ეკონომიკური განვითარებისთვის სტრატეგიების იდენტიფიცირება,
- ✓ ყველა სოციალური ჯგუფის, განსაკუთრებით ახალგაზრდებისა და ქალების მონაწილეობის უზრუნველყოფა თემის განვითარების პროცესებში;

LAG-ის სექტორული ჯგუფების წევრებმა განიხილეს სტრატეგიაში განსაზღვრული მიმართულებები და შეიმუშავეს შედეგზე ორიენტირებული სამოქმედო გეგმა საქმიანობის ოთხი ძირითადი მიმართულებისთვის, რომლებიც საშუალებას იძლევა დაიგეგმოს კონკრეტული ქმედებები და გაიზომოს ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის განხორციელების მიმდინარეობა.

ბოროდმა, გენერალური ანსამბლეს სექტორულ ჯგუფებთან ერთად, შეძლო პრიორიტეტების ოპტიმიზაცია და განსაზღვრა მიმართულებები, რომლებიც შეესაბამება ქედის მუნიციპალიტეტის წინაშე არსებულ გამოწვევებს და სრულად ასახავს მის საჭიროებებს და მოიცავს შემდეგს:

- ✓ სოფლის ეკონომიკური საქმიანობების დივერსიფიკაცია მცირე და საშუალო საწარმოებისა და ტურიზმის განვითარების გზით;
- ✓ კლიმატისთვის SMART (climate-smart) სოფლის მეურნეობის განვითარება;
- ✓ გარემოს დაცვა, ბუნებრივი რესურსების მართვა და კატასტროფის რისკების შემცირება;
- ✓ ახალგაზრდობისა და ქალთა ჩართულობის ხელშეწყობა.

მრავალდარგობრივი მიდგომა უფრო მკაფიოდაა წარმოდგენილი ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის მიერ დასახულ განვითარების მიზნებში, ასევე ნათლადაა წარმოდგენილი დარგთაშორისი მიმართულებების ინტეგრირებული ასპექტები:

- განვითარების მიზანი: სოფლის მეურნეობის ფასეულობათა ჯაჭვის განვითარება ქედის მუნიციპალიტეტში
- განვითარების მიზანი: ეკონომიკური საქმიანობის დივერსიფიკაცია ქედის მუნიციპალიტეტის პოტენციალის ათვისების გზით
- განვითარების მიზანი: ქედის მუნიციპალიტეტი - ახალგაზრდობისთვის სასურველი და მიმზიდველი ადგილი
- განვითარების მიზანი: ქედა - მწვანე რეგიონი
- განვითარების მიზანი: ქედის მუნიციპალიტეტში ცხოვრების ხარისხის გაუმჯობესება

ასევე აშკარაა, რომ განვითარების თითოეული მიზანი და ღონისძიება გულისხმობს დაინტერესებული მხარეების არაერთგვაროვან ჯგუფს. მაგალითად:

პროექტის მიზანია ეკონომიკური საქმიანობის დივერსიფიკაცია ქედის მუნიციპალიტეტის პოტენციალის ათვისების საშუალებით.

დაინტერესებული მხარეები:

- აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობა
- ტურიზმის ეროვნული სააგენტო
- აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ტურიზმისა და კურორტების დეპარტამენტი
- ქედის მუნიციპალიტეტის მერია
- კერძო ბიზნესი
- ბანკები და მიკროსაფინანსო ორგანიზაციები
- მსხვილი ბიზნესის წარმომადგენლები

LAG-ის წევრებთან და ადგილობრივ დაინტერესებულ მხარეებთან ჩატარებული გამოკითხვები ცხადყოფს, რომ მრავალდარგობრივი მიდგომა და გარემოსდაცვითი, სოციალური, დემოგრაფიული, კულტურული ან გენდერული ასპექტები გამოიკვეთა არა მხოლოდ ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიაში, არამედ საზოგადოებრივი ღონისძიებების და საგრანტო დახმარების სქემის მეშვეობითაც კი, იქ, სადაც პროექტები პასუხობენ ზემოხსენებულ ასპექტებს, შეფასდა უფრო მაღალი ქულებით და მიენიჭათ პრიორიტეტი.

დასკვნები

სასურველი საერთო მიზნების მისაღწევად, ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის მეშვეობით ქედის LAG-ი ინტეგრირებული მეთოდის გამოყენებით იკვლევს და რეაგირებს არა მარტო ტერიტორიის საჭიროებებზე არამედ შესაძლებლობებზე. ამოცანები და მოქმედებები დაკავშირებულია/კოორდინირებულია, როგორც ერთი მთლიანობა.

რეკომენდაციები

იმისთვის, რომ შეფასდეს ასეთი მიდგომის სარგებელი და გამოწვევები და ასევე წახალისდეს ისინი, LAG-ს შეუძლია შეიმუშავოს სიტუაციური ანალიზი მრავალდარგობრივი გამოცდილებისთვის.

ადრესატი: LAG-ს მენეჯერები CENN კონსორციუმის მხარდაჭერით.

6.1. შეიქმნა თუ არა ინოვაცია (ეკონომიკური, სოციალური ან გარემოსდაცვითი ფორმით) LAG-ის საქმიანობის შედეგად?

მახასიათებლები

1. ქვემოდან ზემოთ მიდგომა
2. ტერიტორიაზე დაფუძნებული მიდგომა
3. ადგილობრივი პარტნიორობა
4. მრავალდარგობრივი ინტეგრაცია
5. კავშირების დამყარება და ქსელური მუშაობა
6. ინოვაცია/ადგილობრივი კონტექსტისთვის სიახლე
7. ტერიტორიათშორისი და საერთაშორისო თანამშრომლობა

კითხვის ინტერპრეტაცია

კითხვა უკავშირდება LAG-ის დაფუძნების ეფექტს და ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის განხორციელებას.

შეფასების კვლევის კითხვაზე პასუხი მოცემული შეფასების კრიტერიუმების მიხედვით:

- **LAG-ის დაარსებას შეიძლება გამოეწვიოს ინოვაციის წარმოქმნა სოციალური და ეკონომიკური თვალსაზრისით.**

თავად LEADER / CLLD მიდგომის დანერგვა წარმოადგენდა ინოვაციას და LAG-ის მენეჯმენტმა და დაინტერესებულმა მხარეებმა ამას ხაზი გაუსვეს. რამდენიმე რესპოდენტის მიერ ინოვაციად დასახელდა LAG-ის მუშაობის მეშვეობით ახალი ადამიანური რესურსების გამოვლენის ფაქტი. სამიზნე თემების ქცევითი ცვლილება დასახელდა, როგორც LAG-ის პლატფორმის ინოვაციური ხასიათის ერთ-ერთი შედეგი.

„ყოველივე ამან ხელი შეუწყო ხალხს გაეგო სხვათა პრობლემებზე. ასევე საერთო საჭიროებების გაცნობიერებასა და გადაწყვეტილებების მიღებას შეუწყო ხელი, რამაც განაპირობა ჩვენი საზოგადოების გაზრდა/განვითარება.“

„როგორც ჩანს, ამ პლატფორმის ფარგლებში მოსახლეობა უფრო ორგანიზებულია, აქვს უფრო მეტი მოტივაცია, სურს ითანამშრომლოს თემის განვითარებისთვის და ეს ყველაფერი კეთდება კარგად ორგანიზებული წესით“. „LAG-მა მოიტანა განსაკუთრებული მიდგომა - ცნობიერების ამაღლება იმის შესახებ, რომ საერთო სარგებლის მიღების მიზნით ერთად მუშაობა შეუძლიათ როგორც სხვადასხვა ტიპის, განსხვავებული კომპეტენციების მქონე ადამიანებს, ასევე ბიზნესს, არასამთავრობო ორგანიზაციებსა და თვითმმართველობის ორგანოებს.“

- **ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის დანერგვასა და პროექტების რეალიზაციას შეუძლია მოიტანოს ინოვაცია სხვადასხვა ეკონომიკურ ასპექტში (მაგ. პროდუქტები, პროცესები, მომსახურება, ორგანიზაცია და ა.შ.), ასევე სოციალური და გარემოსდაცვითი ფორმით.**

ქედის LAG-ის მიერ შემუშავებული გრანტების სახელმძღვანელო და წინადადებების შეფასების შესაბამისი კრიტერიუმი ნათლად აღწერს ინოვაციური პრაქტიკის როგორც ტექნოლოგიურ, ასევე ქცევით უპირატესობას. ყველა წარდგენილი წინადადება განხილული იქნა და შეფასდა შემდეგი კრიტერიუმების მიხედვით:

- კავშირშია თუ არა პროექტის განხორციელება თანამედროვე ტექნოლოგიებსა და ინოვაციებთან
- არიან თუ არა ქალები ან/და ახალგაზრდები, ასევე შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირები ჩართული პროექტში
- მოიტანს თუ არა პროექტი გარემოზე პოზიტიურ ზეგავლენას (მეთოდოლოგიისა და ტექნოლოგიების გამოყენება, რომლებიც ამცირებს უარყოფით ზემოქმედებას გარემოზე)

მხარდაჭერილი პროექტები წარმოადგენს ინოვაციებს როგორც მომსახურების, ასევე ტექნოლოგიების მხრივ, თუმცა, რესპოდენტებმა მეტწილად ხაზი გაუსვეს ინოვაციურ პროექტებს სოფლის მეურნეობისა და ტურიზმის სექტორებში.

ერთ-ერთი რესპოდენტის თქმით "ინოვაცია ერთ-ერთი მთავარი პრიორიტეტი იყო. მაგალითად: ახალი „გლამურული კემპინგის“ (glamping) პროექტი. ვერ წარმოვიდგენდი, რომ იგი ქედაში წარმატებული იქნებოდა”.

დასკვნები

LAG-ის მუშაობის შედეგად, დაინერგა და პოპულარიზაცია გაენია თემზე დაფუძნებულ ადგილობრივ განვითარებას, როგორც ინოვაციურ პრაქტიკას. საგრანტო სქემით ასე მხარი დაუჭირეს ინოვაციურ სერვისებს და ტექნოლოგიებს.

რეკომენდაციები

თუ ქედის კონტექსტში "ინოვაციის" კრიტერიუმები აღწერილი იქნება ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიაში, ეს ხაზს გაუსვამს ადგილობრივი ინოვაციების უფრო სპეციფიკურ ხასიათს და შესაძლოა უფრო მეტი სექტორისთვის იქცეს სტიმულად.

ადრესატი: LAG-ის მენეჯერები

6.2. ახორციელებს თუ არა ქედის LAG-ი ინოვაციური კომპონენტებისა და გადაწყვეტილებების დანერგვას ადგილობრივი ტერიტორიის განვითარებისათვის?

მახასიათებლები

1. ქვემოდან ზემოთ მიდგომა
2. ტერიტორიაზე დაფუძნებული მიდგომა
3. ადგილობრივი პარტნიორობა
4. მრავალდარგობრივი ინტეგრაცია
5. კავშირების დამყარება და ქსელური მუშაობა
6. ინოვაცია/ადგილობრივი კონტექსტისთვის სიახლე
7. ტერიტორიათშორისი და საერთაშორისო თანამშრომლობა

კითხვის ინტერპრეტაცია

შემფასებელი გვთავაზობს წინამდებარე კითხვისა და წინა კითხვის გაერთიანებას. ჩვენი თვალთახედვით, ეს შეკითხვა წარმოადგენს წინა კითხვის დაზუსტებას.

შეფასების კვლევის კითხვაზე პასუხი მოცემული შეფასების კრიტერიუმების მიხედვით:

- LAG-ის დაარსებას შესაძლოა ხელი შეეწყოს სოციალური და ეკონომიკური კუთხით ინოვაციური პროექტების გამოჩენაში .
- ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის განხორციელებასა და პროექტის რეალიზაციას შესაძლოა სხვადასხვა ეკონომიკური, სოციალური და გარემოსდაცვითი ფორმით გამოეწვიოს ინოვაციების გაჩენა (მაგ. პროდუქტები, პროცესები, მომსახურება, ორგანიზაცია და ა.შ.)

შეფასების კრიტერიუმი 6.1-ის პასუხის გარდა, შეიძლება ითქვას, რომ LAG-ის წევრებთან და სხვა დაინტერესებულ მხარეებთან ჩატარებული ინტერვიუებიდან გამომდინარე, ინოვაციების პოპულარიზაცია შეფასებული იყო, როგორც LAG-ის მიერ გაწეული შრომატევადი სამუშაოს დიდი ღირებულება. აგრეთვე, ოფიციალურმა პირებმა და დაინტერესებულმა მხარეებმა შეაფასეს ქედის LAG-ის მიერ მხარდაჭერილი ინოვაციური პროექტი როგორც უნიკალური, არა მარტო ქედის მუნიციპალიტეტისთვის, არამედ მთლიანობაში აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკისთვისაც.

„აშკარაა, რომ ინოვაცია წარმოადგენს ქედის LAG-ისთვის პრიორიტეტს. ასევე აშკარაა, რომ მეტ-ნაკლებად ყველა პროექტს გააჩნდა ინოვაციური ასპექტი. განსაკუთრებით სოფლის მეურნეობაში, საკალმახე მეურნეობის პროექტი, უნიკალურია არა მხოლოდ ქედისთვის, არამედ შესაძლოა მთელი აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკისთვისაც. გამოითქვა თევზის საკვების წარმოების ინიციატივა, რაც ასევე წარმოადგენს ინოვაციური პროექტის იდეას.“

ასევე, ხაზგასმით აღინიშნა LEADER/CLLD-ის ინოვაციური მიდგომა, რამაც ადგილობრივი განვითარების ახალი დინამიკა შემოიტანა:

„არავინ ელოდა, რომ ადგილობრივი მოსახლეობა გადაწყვეტდა რა გაცემებიანათ სამომავლოდ და რომ პროექტების შესახებ ჩვენ ერთობლივად მივიღებდით გადაწყვეტილებებს (საგრანტო მექანიზმში) - ეს შესანიშნავი, ახალი მოდელია, რომელმაც დადებითად იმოქმედა ქედაზე.“

დასკვნები

ინოვაციების პოპულარიზაციას LAG-ის დაინტერესებული მხარე განიხილავს, როგორც LAG-ის საქმიანობის დიდ დამატებით ღირებულებას. ეროვნულ დონეზე არსებულმა დაინტერესებულმა მხარეებმაც კი ქედის LAG-ის მიერ მხარდაჭერილი ინოვაციური პროექტი დაასახელეს, როგორც უნიკალური, არა მარტო ქედისთვის, არამედ მთლიანობაში აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკისთვის.

რეკომენდაციები

შეფასების კვლევის წინა კითხვის საპასუხოდ შემუშავებული რეკომენდაცია მოქმედებს ამ შემთხვევაშიც, LAG-ის მიერ ტერიტორიების განვითარებისთვის ახალი კომპონენტებისა და გადამწყვეტილებების დანერგვის თვალსაზრისით.

ადრესატი: LAG-ის მენეჯერები

6.3. მოქმედებს თუ არა LAG-ი და მისი პერსონალი, როგორც „კეთილსინდისიერი ბროკერი“ სხვადასხვა აქტორს შორის, რომლებიც სხვაგვარად ვერ შეძლებდნენ გაერთიანებას?

მახასიათებლები

1. ქვემოდან ზემოთ მიდგომა
2. ტერიტორიაზე დაფუძნებული მიდგომა
3. ადგილობრივი პარტნიორობა
4. მრავალდარგობრივი ინტეგრაცია
5. კავშირების დამყარება და ქსელური მუშაობა
6. ინოვაცია/ადგილობრივი კონტექსტიტსთვის სიახლე
7. ტერიტორიათშორისი და საერთაშორისო თანამშრომლობა

კითხვის ინტერპრეტაცია

შემფასებლებმა განმარტეს LAG-ისა და მისი პერსონალის მიმართ გამოყენებული ტერმინი „კეთილსინდისიერი ბროკერი“, როგორც მათი შესაძლებლობა იყვნენ იმ სხვადასხვა ინსტანციებს და სუბიექტებს შორის შუამავლები, რომლებსაც, სხვაგვარად არც კი ექნებოდათ გაერთიანების მისწრაფება საერთო მიდგომებისა და გადაწყვეტილების მოძიებისთვის. იგივე შეიძლება ითქვას მოწყვლადი ჯგუფების, ქალების, განსაკუთრებული საჭიროების მქონე ჯგუფების, ასევე, სხვა ჯგუფების ჩართულობაზე, რომლებსაც სოციალურ ინიციატივებში მონაწილეობის დაბალი მისწრაფება აქვთ. CENN-ის ექსპერტების როლი ამ მიმართულებით ასევე შეიძლება განხილულ იქნას, როგორც თანამშრომლობის „პრომოუტერები“.

შეფასების კვლევის კითხვაზე პასუხი მოცემული შეფასების კრიტერიუმების მიხედვით:

შეკითხვა თვისებრივი ხასიათისაა.

LAG-ის შუამავლის როლში აღქმა და ადგილობრივ მონაწილეთა ნდობა მის მიმართ, შეიძლება შეფასდეს სხვადასხვა ჯგუფის გადმოსახედიდან:

- » LAG-ის მენეჯმენტი - გამოკითხულებმა ხაზგასმით აღნიშნეს მრავალფეროვანი სექტორული აქტორების მობილიზაციის მნიშვნელობა, აგრეთვე, LAG-ის, როგორც დამოუკიდებელი პლატფორმის დაარსება, რომელიც არ დაექვემდებარება რაიმე ზეგავლენას.

„ის განსხვავებულია, ყველა სექტორი ერთად მუშაობს და თანაბარი უფლებები გააჩნიათ, ეს კი უნიკალური შემთხვევაა. ამავე დროს, ჩვენ ბევრი რამ შევისწავლეთ ერთმანეთის პრობლემების შესახებ.“

“რწმენის/ნდობის ფაქტორი მაღალია, რა თქმა უნდა, ერთი საგრანტო კონკურსის ფარგლებში 200 საპროექტო განაცხადია წარდგენილი და დაფინანსებისთვის მხოლოდ 50 ან 60 განაცხადის შერჩევაა შესაძლებელი, რაც იწვევს უკმაყოფილებას ბევრ მონაწილეთა შორის, მაგრამ როდესაც ხედავენ, რომ ყველა სხვადასხვა სექტორს სამართლიანად ეპყრობიან, ვინაიდან LAG-ი არ ექვემდებარება არანაირ ზეგავლენას, ნდობის ფაქტორი იზრდება.“

ასევე აღსანიშნავია, რომ LAG-ის მიმართ ნდობის გამყარებისთვის მხარდაჭერილი პროექტების ხელშესახებ შედეგებს ექნება გადამწყვეტი მნიშვნელობა. მათი უმრავლესობა ჯერ ბოლომდე არ ფუნქციონირებს, სავარაუდოდ, უახლოეს თვეებში ამოქმედდება.

- » LAG-ის წევრები და სხვა დაინტერესებული პირები ხაზგასმით აღნიშნავენ ფართო სპექტრის ადგილობრივი აქტორების დადებითი, აქტიური ჩართულობის, ისევე როგორც მხარდაჭერილი პროექტების თვალსაჩინო სარგებლის მნიშვნელობას:

“პრობლემების არსებობა ნათლადაა გაშუქებული და მათი გადაჭრის გზები ინოვაციური მეთოდებითაა შესაძლებელი.”

“მე მჯერა, რომ უმრავლესობა ენდობა LAG-ს, მაგრამ ჯერ კიდევ არსებობს რამდენიმე ბიზნეს სექტორი, რომელიც მხარდაჭერილი პროექტების განხორციელების ხელშესახები შედეგების მოლოდინშია.”

„მე მჯერა, რომ ყველა ენდობა LAG-ს, რაც ჩვენთვის ურთიერთთანამშრომლობის პლატფორმას წარმოადგენს. LAG-ი მხარს უჭერს მრავალ პროექტებს, მაგალითად, ამჟამად წყლის კულტურების სექტორი თანამშრომლობს ღვინის მწარმოებლებთან, თავის მხრივ, მწარმოებლები თანამშრომლობენ საოჯახო სასტუმროებთან, რაც ფრიად მნიშვნელოვანია.“

რაც შეეხება მოწყვლად და კონკრეტულ სამიზნე ჯგუფებს, ყველა რესპოდენტმა ხაზგასმით აღნიშნა, რომ თემის მობილიზაციის საწყის ეტაპზე განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმო ყველა მოწყვლადი ჯგუფის, მათ შორის, ქალთა და ახალგაზრდების სამუშაო ჯგუფების ჩართულობის წახალისებას, რომლებიც წარმოადგენენ LAG-ის სტრუქტურის განუყოფელ ნაწილს.

დასკვნები

ქედის LAG-ი და მისი წევრები მოქმედებენ, როგორც „კეთილსინდისიერი ბროკერები“ სხვადასხვა ტიპის აქტორებს შორის და აღიქმებიან, როგორც მაღალი ნდობის მქონე პირები, რამაც ხელი შეუწყო LAG-ის მიმართ ნდობისა და ურთიერთგაგების გაზრდას მის წევრებსა და ზოგადად ქედის თემში.

რეკომენდაციები

პოზიციონირებისა და LAG-ის მიმართ ნდობის კიდევ უფრო გაძლიერების მიზნით, აშკარაა, რომ რამდენიმე ჯგუფი კონცენტრირებულია მხარდაჭერილი პროექტებისგან ხელშესახები შედეგების მიღებაზე. მომგებიანი იქნება, თუ LAG-ი განახორციელებს პროექტების ინფორმაციულ/სარეკლამო კამპანიას და მოაწყობს წარმატების ისტორიებისა და შეძენილი გამოცდილების (lessons learned) დემონსტრაციას.

ადრესატი: LAG მენეჯერები

7.1. სცდება თუ არა ურთიერთთანამშრომლობა ქსელური მუშაობის ფარგლებს?

მახასიათებლები

1. ქვემოდან ზემოთ მიდგომა
2. ტერიტორიაზე დაფუძნებული მიდგომა
3. ადგილობრივი პარტნიორობა
4. მრავალდარგობრივი ინტეგრაცია
5. კავშირების დამყარება და ქსელური მუშაობა
6. ინოვაცია/ადგილობრივი კონტექსტიტისთვის სიახლე
7. ტერიტორიათშორისი და საერთაშორისო თანამშრომლობა

კითხვის ინტერპრეტაცია

ეს არსებითად დახურული ტიპის კითხვაა. შემფასებლები გვთავაზობენ თანამშრომლობის აქტივობების ხარისხის გაანალიზებას მიღებული შედეგების კონტექსტში.

შეფასების კვლევის კითხვაზე პასუხი მოცემული შეფასების კრიტერიუმების მიხედვით:

- LAG-ის ტერიტორიის მიღმა, სხვა ორგანიზაციებთან თანამშრომლობის პროექტების დაგეგმვა ან განხორციელება
- თანამშრომლობის პროექტებში მიღებული შედეგი

აღსანიშნავია, რომ საქართველოში, კერძოდ ქედაში LEADER / CLLD-ის განხორციელების „საპილოტე“ ხასიათიდან გამომდინარე, LEADER / CLLD-ის “ტერიტორიათშორისი და საერთაშორისო თანამშრომლობის” ტიპური კომპონენტი არ წარმოადგენს პროგრამით გათვალისწინებულ ცალკე ღონისძიებას, არამედ იგი არის LAG-ის სამოქმედო გეგმის პრიორიტეტული ღონისძიება, რომელიც განერილია “ორგანიზაციის განვითარების” მიზანში:

- პარტნიორობისა და თანამშრომლობის პროექტის განვითარება ავსტრიულ LAG-ებთან

ჯერჯერობით, არანაირი საფუძველი არ არსებობს ამგვარი პროექტის განხორციელებისთვის, თუმცა გაკეთებულ იქნა განცხადება თანამშრომლობასა და საპროექტო იდეების შემუშავების მცდელობის თაობაზე.

ასევე, გამოითქვა აზრი, რომ ქართული LAG-ების LEADER პლატფორმად არსებობის უფლებამოსილების საკითხი კითხვის ნიშნის ქვეშ დგას, აღნიშნული მიდგომის საპილოტე ხასიათისა და LAG-ების ავტორიზაციისთვის ეროვნული უფლებამოსილი ორგანოს არარსებობის გამო.

დასკვნები

ქედის LAG-მა დაგეგმა და ძალისხმევა გაიღო საერთაშორისო თანამშრომლობის მცდელობისთვის, მაგრამ ამ მიმართულებით სამართლებრივი ხასიათის გამოწვევები გამოიკვეთა.

რეკომენდაციები

ავსტრიელი პარტნიორების დახმარებით ქედის LAG-ს შეუძლია უფრო სიღრმისეულად შეისწავლოს არსებული ბარიერები, გააძლიეროს ერთობლივი ადვოკატირება საქართველოს ადგილობრივი განვითარების ჯგუფების ასოციაციის (GALAG) ფარგლებში და გამოიყენოს საერთაშორისო ქსელი ადვოკატირების მხარდაჭერის საკითხებში, მაგალითად, როგორცაა სოფლის განვითარების ევროპული ასოციაცია (ELARD).

ადრესატი: LAG-ის მენეჯერები CENN კონსორციუმის მხარდაჭერით.

ბ) პროცესის შეფასების კითხვები

8.1 განხორციელდა თუ არა ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის შემუშავების პროცესი ინტეგრირებულ და მრავალდარგობროვ ტერიტორიებზე „ქვემოდან ზემოთ“ მიდგომების გამოყენებით, ადგილობრივი საჭიროებებისა და პოტენციალის გათვალისწინებით?

მახასიათებლები

1. ქვემოდან ზემოთ მიდგომა
2. ტერიტორიაზე დაფუძნებული მიდგომა
3. ადგილობრივი პარტნიორობა
4. მრავალდარგობრივი ინტეგრაცია
5. კავშირების დამყარება და ქსელური მუშაობა
6. ინოვაცია/ადგილობრივი კონტექსტისთვის სიახლე
7. ტერიტორიათშორისი და საერთაშორისო თანამშრომლობა

კითხვის ინტერპრეტაცია

შეკითხვა კავშირშია ქედის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის შემუშავების პროცესსა და შინაარსთან. კერძოდ, კითხვის მიზანია, ყურადღება გაამახვილოს თუ რამდენად იყო ადგილობრივი საჭიროებები და პოტენციური გათვალისწინებული ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის შემუშავების პროცესში. ეს გულისხმობს, რომ ადგილობრივი საჭიროებებისა და პოტენციალის შეფასება განხორციელდა სხვადასხვა კატეგორიისა და ტერიტორიაზე არსებული ეკონომიკური სექტორების დაინტერესებული მხარეების ჩართულობით (სოციალური და გენდერული). რამდენიმე სიტყვით, ეს შეკითხვა მჭიდროდ უკავშირდება საინფორმაციო კამპანიის ღონისძიებების განხორციელების პროცესს და მისი ეფექტურობის განსაზღვრას. ამაში ჩვენ ვგულისხმობთ, „პრომოუტერების“ შესაძლებლობებს ადგილობრივი ენდოგენური რესურსების გასააქტიურებლად და LAG-ის პოტენციური წევრების ყველაზე დიდი შესაძლო ჯგუფის აქტიური ჩართულობის სტიმულირებას.

შეფასების კვლევის კითხვაზე პასუხი მოცემული შეფასების კრიტერიუმების მიხედვით:

- **„პრომოუტერების“ შესაძლებლობა, რომ გაიგონ ქედაში ადგილობრივი ვითარების შესახებ და შეიმუშაონ სტრატეგია LEADER პრინციპების პოპულარიზაციისთვის.**

დაარსების დღიდან, პროექტის ფარგლებში ჩატარებულ იქნა კვლევები და ანალიზი ადგილობრივი სიტუაციის შესაფასებლად, რაც მიზნად ისახავდა მონანილეობითი გზით ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიისთვის პრიორიტეტული მიმართულებების განსაზღვრას.

ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის პრიორიტეტული მიმართულებების დასადგენად LAG-ის წევრებთან გაიმართა 4 შეხვედრა. ამ შეხვედრების შედეგი იყო 7 პრიორიტეტული მიმართულების იდენტიფიკაცია. თითოეული პრიორიტეტული მიმართულებისთვის განხორციელდა SWOT ანალიზი.

CENN-მა შეიმუშავა კვლევები ქედის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიული ანალიზის ჩასატარებლად, რომელიც მოიცავს შემდეგ ეტაპებს:

1. გარემოსდაცვითი და ბუნებრივი რესურსების შეფასება;
2. კულტურული მემკვიდრეობა;
3. ქედის მუნიციპალიტეტის სოციალურ-ეკონომიკური პირობებისა და ადამიანური კაპიტალის შეფასება.

2018 წლის აპრილში განხორციელდა ადამიანური კაპიტალის ანალიზის შესწავლა ქედის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის შემუშავებისთვის საბაზისო ინფორმაციის მისაღებად. კვლევა ჩატარდა ინტენსიური საკონსულტაციო პროცესის ფარგლებში, დაახლოებით 350 რესპოდენტის ჩართულობით. კვლევის შედეგები მიიღეს ადგილობრივმა დაინტერესებულ მხარეებმა 2-10 ივლისის პერიოდში ჩატარებული რიგი შეხვედრების დროს, სადაც ჯამში 160 დაინტერესებული პირი მონაწილეობდა. აღნიშნულმა პირებმა გამოთქვეს მოსაზრებები და განახორციელეს უკუკავშირი 10-დღიანი სამუშაო შეხვედრების მსვლელობისას.

ამის საფუძველზე შემუშავდა ტერიტორიების დეტალური (გენდერული და ასაკობრივი ჩაშლით) კვლევა. შედგა მრავალჯერადი კონსულტაცია შემდგომი კვლევებისთვის უკუკავშირის მიღების მიზნით, რომლებიც შემუშავდა ტერიტორიული ანალიზისთვის (4 სემინარი, თითოეული დაახლ. 25 მონაწილით).

2018 წლის ივნისში, თემატურმა სამუშაო ჯგუფებმა ლაგის ბორდს წარუდგინეს რეგიონალური ანალიზის შედეგები, რის საფუძველზეც გამოიკვეთა რეგიონის რესურსებისა და განვითარების პოტენციალი, ხოლო 19-20 ივლისს მომზადდა ქედის მუნიციპალიტეტის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის (ქედის LDS) მონახაზი.

როგორც ჩანს, ადგილობრივმა მოსახლეობამ კარგად გაიაზრა LEADER-ის ძირითადი დამახასიათებელი ნიშნები და ამ მიდგომის უპირატესობები ადგილობრივი განვითარების ინიციატივების მიმართულებების დადგენასა და განხორციელებაში.

- ადგილობრივი მოსახლეობის მონაწილეობის დონე და ხარისხი ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის შემუშავებაში

უშუალოდ ინტერვიუებისა და ანგარიშებისგან მიღებული ინფორმაციის საფუძველზე, მონაწილეთა რაოდენობისა და მათი მონაწილეობის ხარისხის თვალსაზრისით ადგილობრივი მოსახლეობის ჩართულობის დონე საკმაოდ მაღალი იყო,.

დასკვნები

მიუხედავად იმისა, რომ ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის შემუშავების პროცესს ხელი შეუწყო გარე მხარდაჭერამ CENN-ის ხელმძღვანელობის ქვეშ არსებული კონსორციუმის პარტნიორების მხრიდან, ადგილობრივი მოსახლეობა აქტიურად და პროაქტიულად მონაწილეობდა ამ პროცესში. ასევე, როგორც ჩანს LAG-ის მენეჯერებმა გაითავისეს ეს მიდგომა და მზად არიან განაახლონ ადგილობრივი განვითარების სტრატეგია ადგილობრივი საჭიროებებისა და ხელმისაწვდომი რესურსების ევოლუციის უწყვეტი მონიტორინგის პროცესის გზით.

რეკომენდაციები

როგორც შეფასების კვლევის 4.1. და 4.2. კითხვების პასუხებშია ნახსენები, ტერიტორიის საჭიროებების შეფასება უნდა იქცეს რეგულარულ პრაქტიკად და განხორციელდეს თანაბარი ინტერვალებით. LAG-ის სტრუქტურამ უნდა გამოიმუშაოს სტრუქტურირებული კონსულტაციის გზით ტერიტორიული ინსტანციების მოსმენისა და გაგების უნარ-ჩვევები. ამ შესაძლებლობების განვითარების პროცესის განხორციელება უნდა მოხდეს CENN-ის კონსორციუმის მიერ და წარმოადგენდეს პროექტის ბოლო ეტაპის უმთავრეს ამოცანას.

ადრესატი: LAG-ის მენეჯერები

8.2. იყო თუ არა ადგილობრივი მოსახლეობის სექტორთაშორისი წარმომადგენლობითი ნაწილი აქტიურად ჩართული სტრატეგიის მომზადებაში და აღწერილია თუ არა ეს პროცესი ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიაში?

მახასიათებლები

1. ქვემოდან ზემოთ მიდგომა
2. ტერიტორიაზე დაფუძნებული მიდგომა
3. ადგილობრივი პარტნიორობა
4. მრავალდარგობრივი ინტეგრაცია
5. კავშირების დამყარება და ქსელური მუშაობა
6. ინოვაცია/ადგილობრივი კონტექსტიტსთვის სიახლე
7. ტერიტორიათშორისი და საერთაშორისო თანამშრომლობა

კითხვის ინტერპრეტაცია

ეს შეკითხვა, ისევე როგორც წინა, ეხება ქედის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის შემუშავების პროცესსა და შინაარსს. კერძოდ, კითხვა ეხება ადგილობრივი მოსახლეობის სექტორთაშორისი წარმომადგენლობითი ნაწილის აქტიურ მონაწილეობას სტრატეგიის მომზადებაში.

შეფასების კვლევის კითხვაზე პასუხი მოცემული შეფასების კრიტერიუმების მიხედვით:

- ◇ „პრომოუტერების“ შესაძლებლობა გაითავისონ ადგილობრივი ვითარება და შეიმუშაონ ქედაში LEADER პრინციპების პოპულარიზაციის გზამკვლევი, რაც მიზნად ისახავს ადგილობრივი თემის რაც შეიძლება დიდი ნაწილის ჩართულობის ხელშეწყობას.
- ◇ 2017 წლის 26 ივლისიდან, CENN-მა, ადგილობრივ პარტნიორთან - დემოკრატიის ინსტიტუტთან (IoD) თანამშრომლობით, დაიწყო თემის მობილიზაციის აქტიური პროცესი აჭარის რეგიონში, რომელიც ქედის მუნიციპალიტეტის 64 სოფელს მოიცავდა.
- ◇ შეხვედრებს ესწრებოდა სხვადასხვა ადგილობრივი აქტორი - ადგილობრივი მოსახლეობა, ადგილობრივ თემთა ჯგუფების წევრები, ფერმერები, კოოპერატივები, „ამაგ“-ის წევრები, საგანმანათლებლო დაწესებულებების, საწარმოების, ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლები, ქალები, ახალგაზრდები და მოწყვლადი ჯგუფები. შეხვედრებზე განიხილეს ორმხრივი ინტერესებისა და ადგილობრივი განვითარების გამოწვევების საკითხები.
- ◇ 2017 წლის 14-23 აგვისტოს, CENN-მა და IoD-მა ჩაატარეს საინფორმაციო შეხვედრები ქედის მუნიციპალიტეტის კონკრეტული სამიზნე ჯგუფებისთვის, რომლებიც მნიშვნელოვან როლს შეასრულებენ პროექტის განხორციელებაში. კერძოდ, შეხვედრები გაიმართა ქედის ადგილობრივი ხელისუფლების, ქედის მუნიციპალიტეტის კულტურის სახლის, ქალთა ოთახისა და აქტიურ ქალთა ჯგუფების, მტირალას ეროვნული პარკის ადმინისტრაციასა და „ამაგის“ წარმომადგენლებთან. ამ ჯგუფებს მიეწოდათ ინფორმაცია პროექტისა და LEADER-ის მიდგომის შესახებ, რაც წარმოადგენს სოფლის განვითარების ევროპულ მოდელს. შეხვედრის მიზანს ასევე წარმოადგენდა ამ ჯგუფების მობილიზაციის უზრუნველყოფა, სამომავლო თანამშრომლობის ფორმების დაგეგმვა და შესაძლო სინერგიული მოქმედება სხვადასხვა აქტივობისთვის.

შედეგად, თემის 310-მა წარმომადგენელმა გამოთქვა ქედის მუნიციპალიტეტის ადგილობრივი განვითარების ჯგუფში ჩართვის სურვილი;

- ◇ CENN-მა, პარტნიორ ორგანიზაციებთან - დემოკრატიის ინსტიტუტთან (IoD) და საქართველოს სტრატეგიული კვლევებისა და განვითარების ცენტრთან (CSRDG) თანამშრომლობით ჩაატარა კვლევითი სამუშაოები ქედის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიული ანალიზის განსახორციელებლად, მათ შორის ისეთ საკითხებზე, როგორცაა:
 - გარემოსდაცვითი და ბუნებრივი რესურსების შეფასება;
 - კლიმატის ცვლილება;
 - ბიზნესისა და სოფლის ეკონომიკური განვითარების შესაძლებლობები
 - კულტურული მემკვიდრეობა;
 - ქედის მუნიციპალიტეტის სოციალურ-ეკონომიკური პირობებისა და ადამიანური კაპიტალის შეფასება.
- ◇ ადგილობრივი მოსახლეობის მონაწილეობისა და ჩართულობის დონე და ხარისხი ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის შემუშავებაში (იგივე კითხვა - 1.1)

2018 წლის 2-10 ივლისის განმავლობაში, 160–მდე ადგილობრივმა დაინტერესებულმა მხარემ, მათ შორის 9 თემის 146 წევრმა, LAG–ის ბორდის 10 წარმომადგენელმა და ქედის მუნიციპალიტეტის მერმა, მონაწილეობა მიიღეს 10 სემინარსა და სამუშაო შეხვედრაში, ქედის მუნიციპალიტეტის ადამიანური კაპიტალის ანალიზის მიზნებზე უკუკავშირის მისაღებად.

სემინარები და სამუშაო შეხვედრა (10-12 მონაწილე ესწრებოდა თითოეულ სემინარს) ჩატარდა საქართველოს სტრატეგიული კვლევებისა და განვითარების ცენტრის (CSRDG) ორგანიზებით. თითოეული სემინარი მოიცავდა კვლევის შედეგების პრეზენტაციასა და ადგილობრივი დაინტერესებული მხარეებისგან უკუკავშირის მიღებას ადამიანური კაპიტალის ანალიზის დასკვნით ანგარიშში გასათვალისწინებლად.

კვლევა აერთიანებს კაბინეტური კვლევის შედეგებს, თვისებრივ (სიღრმისეულ ინტერვიუებს და ფოკუს-ჯგუფებს) კვლევასა და რაოდენობრივ ანალიზს (ინტერვიუების მიერ ადმინისტრირებული კითხვარები). მთლიანობაში, თვისებრივ კვლევაში სხვადასხვა სოციალური ჯგუფიდან 64 პირი იყო ჩართული, ხოლო რაოდენობრივში - 292. ადამიანური კაპიტალის ანალიზის შედეგებმა საფუძველი ჩაუყარა ქედის მუნიციპალიტეტის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის შემუშავებას.

2018 წლის 19-20 ივლისის განმავლობაში, დემოკრატიის ინსტიტუტმა, CENN- მა და ქედის LAG–ის ბორდმა გამართეს შეხვედრები ქედის LAG–ის დარგობრივ / თემატურ ქვეჯგუფებთან. შეხვედრების მონაწილეებმა განიხილეს ქედის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის საბოლოო ვერსია და მისი სტრატეგიული მიმართულებები.

- ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიაში საინფორმაციო კამპანიის აქტივობების პროცესის აღწერის სისრულე

საინფორმაციო კამპანიის აქტივობების პროცესები სტრატეგიის “მეთოდოლოგიურ” ნაწილშია აღწერილი, სადაც წარმოდგენილია საკონსულტაციო პროცესის ძირითადი პრინციპები და ეტაპები. რაც შეეხება კითხვას, მოიცავს თუ არა ადგილობრივი განვითარების სტრატეგია თემის პრიორიტეტული საჭიროებების უმეტესობას, გამოკითხულთა უმრავლესობა ეთანხმება იმ აზრს, რომ იგი მთლიანად ასახავს საჭიროებებს, ამასთან ადგენს მკაფიო და რელევანტურ პრიორიტეტებს.

დასკვნები

ქედის LAG-ის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის მომზადებაში აქტიურად იყო ჩართული ადგილობრივი თემის წარმომადგენლობითი ნაწილი და ეს პროცესი მოკლედ და აღწერილი ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიაში.

რეკომენდაციები

LEADER ინსტრუმენტების რეკომენდაციის თანახმად, რომელიც წარმოადგენს ერთგვარ სახელმძღვანელოს ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის შემუშავებისა და განხორციელების შესახებ, რეკომენდაციაა - ადგილობრივი განვითარების სტრატეგია უნდა უზრუნველყოფდეს დეტალურ ინფორმაციას „ქვემოდან ზემოთ“ მიდგომით ჩართულობისა და თემისა და დაინტერესებულ მხარეთა კონსულტაციების შესახებ. მტკიცებულებად უნდა ახლდეს ახსნა-განმარტება, თუ რა გაკეთდა, ვინ იყო ჩართული, როგორი იყო მათი მონაწილეობის ხარისხი.“ ეს ხელს შეუწყობს თავად ქედის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიას, რომ მეტად წარმოჩინდეს რაოდენობრივი მონაცემები საინფორმაციო კამპანიის აქტივობების პროცესის შესახებ.

ადრესატი: LAG-ის მენეჯერები

8.3. რამდენად შეესაბამება სტრატეგია შინაარსის მინიმალურ მოთხოვნებს?

მახასიათებლები

1. ქვემოდან ზემოთ მიდგომა
2. ტერიტორიაზე დაფუძნებული მიდგომა
3. ადგილობრივი პარტნიორობა
4. მრავალდარგობრივი ინტეგრაცია
5. კავშირების დამყარება და ქსელური მუშაობა
6. ინოვაცია/ადგილობრივი კონტექსტიტისთვის სიახლე
7. ტერიტორიათშორისი და საერთაშორისო თანამშრომლობა

კითხვის ინტერპრეტაცია

ეს კითხვა დაკავშირებულია ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის შინაარსის მინიმალურ მოთხოვნებთან შესაბამისობასთან.

ამ შემთხვევაში, მინიმალური მითითებული შინაარსის შეფასების კრიტერიუმები წარმოდგენილია ტექნიკურ დავალებაში (ToR), LEADER-ის სახელმძღვანელო მითითებების შესაბამისად. მინიმალურ მოთხოვნებთან შესაბამისობის გარდა, ქედის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის საერთო ხარისხი შეფასდება LEADER-ის ინსტრუმენტების მიხედვით შემოთავაზებული საუკეთესო პრაქტიკის გათვალისწინებით, შესაძლო გაუმჯობესებისთვის შესაბამისი სფეროების მოძიების მიზნით.

შეფასების კვლევის კითხვაზე პასუხი მოცემული შეფასების კრიტერიუმების მიხედვით:

ტექნიკურ დავალებაში (ToR) წარმოდგენილი შეფასების კრიტერიუმები მოიცავს შემდეგს:

სტრატეგიით გათვალისწინებული ტერიტორიისა და მოსახლეობის დეფინიცია

LEADER სახელმძღვანელოს ინსტრუქცია - ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიამ მკაფიოდ უნდა განსაზღვროს და აღწეროს შემოთავაზებული ტერიტორია სამიზნე მოსახლეობის ჩათვლით

- ქედის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგია - ფართობისა და მოსახლეობის რაოდენობის დეტალური აღწერა მოცემულია სტრატეგიაში.
- ტერიტორიის განვითარების საჭიროებებისა და პოტენციალის, მათ შორის ძლიერი და სუსტი მხარეების, შესაძლებლობებისა და ხელისშემშლელი ფაქტორების ანალიზი.

LEADER სახელმძღვანელოს ინსტრუქცია - ადგილობრივი კონტექსტი, სოციალურ-ეკონომიკური და გარემოსდაცვითი, SWOT ანალიზი (ძლიერი და სუსტი მხარეები, შესაძლებლობები და ხელისშემშლელი ფაქტორები)

ქედის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგია – სიღრმისეული ანალიზი შემდეგ თემებზე:

- ქედის მუნიციპალიტეტის მოსახლეობის სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობა;
- ქედის მუნიციპალიტეტში არსებული ინფრასტრუქტურა და ინფრასტრუქტურული საჭიროებები;
- ორგანიზაციული განვითარების დონე (თვითმმართველობის ორგანოების, არასამთავრობო ორგანიზაციების, ოფიციალური და არაოფიციალური სათემო ჯგუფების ხელმისაწვდომობა, სათემო მობილიზაციისა და განვითარების გამოცდილება და ა.შ.);
- ადგილობრივი ინტერესები და ინტერესთა ჯგუფები.

პრიორიტეტული სფეროების SWOT ანალიზი

- სტრატეგიის აღწერა და მისი მიზნები, სტრატეგიის ინტეგრირებული და ინოვაციური ხასიათის აღწერა და მიზნების იერარქია, შუალედური და საბოლოო შედეგების მკაფიო და გაზომვადი მიზნების ჩათვლით. სტრატეგია უნდა შეესაბამებოდეს შესაბამის პროგრამებს.

LEADER სახელმძღვანელოს ინსტრუქცია:

ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის ინტერვენციის ლოგიკა, მიზნები, ამოცანები და საფუძვლები, ინტერვენციის ლოგიკა, ე.წ. SMART მიზნები, ჰორიზონტალური მიზნები: ა) თანაბარი შესაძლებლობები ბ) გარემოს მდგრადობა, ინოვაცია, თანამშრომლობა

- ქედის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგია - პასუხობს ყველა ზემოთ ჩამოთვლილ კონტენტს, გარდა მიზნებისა, რომლებიც ემყარება ე.წ. SMART პრინციპებს, ისევე როგორც "თანამშრომლობა" არ არის გათვალისწინებული ამოცანად რეგიონალური განვითარების პროექტის დაგეგმვის ფარგლებში.
- სტრატეგიის შემუშავებაში თემის ჩართულობის პროცესის აღწერა

LEADER სახელმძღვანელოს ინსტრუქცია: ამგვარად, ადგილობრივი განვითარების სტრატეგია უნდა გვაწვდიდეს ამ საერთო პროცესის „ქვემოდას ზემოთ“ მიდგომების ჩართულობისა და თემისა და დაინტერესებული მხარეების კონსულტაციების დეტალებს

- ქედის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგია – საინფორმაციო კამპანიის პროცესი ქედის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიაში აღწერილია „მეთოდოლოგიურ“ ნაწილში, სადაც წარმოდგენილია საკონსულტაციო პროცესის ძირითადი პრინციპები და ეტაპები.
- სამოქმედო გეგმა, რომელიც აჩვენებს, თუ როგორ ხდება მიზნების ტრანსფორმირება ქმედებებად

LEADER სახელმძღვანელოს ინსტრუქცია: მას შემდეგ, რაც ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიისთვის ჩამოყალიბდა ზოგადი ინტერვენციის ლოგიკა და დადგინდა დასათაურება ან გლობალური მიზნები, დგება დრო, განვიხილოთ უფრო სპეციფიკური და დეტალური ელემენტები, თუ რა ხერხს მიმართავს სტრატეგია ამ მიზნების მისაღწევად. ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიაში, იდეალურ შემთხვევაში, ლოგიკური წესით უნდა დაჯგუფდეს აქტივობათა ტიპები, მაგ., თემების მიხედვით უნდა შეიქმნას არა ინდივიდუალური ქმედებანი, არამედ შეთანხმებული პაკეტები.

- » ქედის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგია - წარმოადგენს განვითარების მიზნებს, სამოქმედო მიზანს, მის ზოგად ინდიკატორს, ამოცანებსა და მის პოტენციურ აქტივობებს, ამასთან თითოეული მიზნისთვის შესაბამის დაინტერესებულ მხარეებს შორის დადგენილია ლოგიკური კავშირი.
- სტრატეგიის მართვისა და მონიტორინგის სქემების აღწერა ადგილობრივი განვითარების ჯგუფის სტრატეგიის განხორციელების შესაძლებლობების და შეფასების კონკრეტული სქემების აღწერის დემონსტრირებით.

LEADER სახელმძღვანელოს ინსტრუქცია: ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის განხორციელების სტრუქტურა და პროცესი, LAG-ის სტრუქტურა, როლები და პროცედურები, გადაწყვეტილების მიღება, ურთიერთშეხება და სხვებთან მუშაობა, პროექტის შემუშავებისა და შერჩევის პროცედურები, კომუნიკაცია და საჯაროობა, ადმინისტრაციისა და პერსონალის დაკომპლექტება, ფიზიკური და საოპერაციო რესურსები, ტრენინგი და განვითარება, მონიტორინგი და შეფასება.

ქედის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგია – LAG-ის სხვადასხვა სამოქმედო მიმართულებს საქართველოში საპილოტე ხასიათი აქვს, შესაბამისად ზოგიერთი წესდების LEADER-ის სახელმძღვანელოში არსებულ დებულებასთან შეუსაბამობის გამო იგი არ შედის ქედის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიაში. მაგ., ადმინისტრაცია და პერსონალის დაკომპლექტება, ფიზიკური და საოპერაციო რესურსები;

ზოგიერთი სხვა ნაწილი აღწერილია სხვადასხვა დოკუმენტებში, მაგრამ არა სტრატეგიაში. მაგ., პროექტის შემუშავებისა და შერჩევის პროცედურები წარმოადგენს ყოვლისმომცველ ცალკე დოკუმენტს, კერძოდ „გრანტის სახელმძღვანელო“, ან

LAG-ის სტრუქტურას, რომელშიც გათვალისწინებულია როლები და პროცედურები, გადაწყვეტილების მიღება, რაც თავისმხრივ შესულია ქედის LAG-ის წესდებასა და შიდა საოპერაციო ინსტრუქციებში.

- სტრატეგიის ფინანსური გეგმა, დაგეგმილი ფულადი სახსრების გამოყოფის ჩათვლით.

LEADER სახელმძღვანელოს ინსტრუქცია: ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიისთვის შემოთავაზებული საერთო ბიუჯეტი.

- LAG–ის საქმიანობის დაფინანსების წყაროების აღწერა. მაგ.:
- ქედის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგია - ვინაიდან ქედაში LEADER პროექტი საპილოტე ხასიათისაა, ხოლო იმის გათვალისწინებით, რომ ბიუჯეტის გამანაწილებლის როლს CENN-ი, ასრულებს, შესაბამისად ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიაში შეტანილი არაა ფინანსური გეგმა.

დასკვნები

ქედის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის შინაარსი შეესაბამება მინიმალურ მოთხოვნებს, რაც ასახავს ეროვნული კონტექსტის სპეციფიკას.

რეკომენდაციები

შესაძლო გაუმჯობესების სფეროები შეიძლება იყოს: მიზნების რეფორმულირება SMART პრინციპების შესაბამისად, რაც, თავის მხრივ, მოითხოვს უფრო სპეციფიკური მაჩვენებლების შემუშავებასა და ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის განხორციელების მონიტორინგის გეგმას.

ადრესატი: LAG-ის მენეჯერები, CENN კონსორციუმის მხარდაჭერით

8.4. პრიორიტიზირებულია თუ არა ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის სხვადასხვა მიზნები, და როგორ?

მახასიათებლები

1. ქვემოდან ზემოთ მიდგომა
2. ტერიტორიაზე დაფუძნებული მიდგომა
3. ადგილობრივი პარტნიორობა
4. მრავალდარგობრივი ინტეგრაცია
5. კავშირების დამყარება და ქსელური მუშაობა
6. ინოვაცია/ადგილობრივი კონტექსტისთვის სიახლე
7. ტერიტორიათშორისი და საერთაშორისო თანამშრომლობა

კითხვის ინტერპრეტაცია

ეს კითხვა ეხება ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის ინტერვენციის ლოგიკას. საჭიროებების დადგენა, ისევე როგორც მიზნების განსაზღვრა და პრიორიტეტიზირება ეყრდნობა ინტერვენციის ლოგიკასა და სტრატეგიის საერთო თანმიმდევრულობას.

შეფასების კვლევის კითხვაზე პასუხი მოცემული შეფასების კრიტერიუმების მიხედვით:

- საინფორმაციო კამპანიის აქტივობების განხორციელება (რაოდენობა, ხარისხი და ეფექტურობა)
- კომენტარი ანიმაციური აქტივობების შესახებ უკვე მოცემულია რამდენიმე კითხვის პასუხში.
- ადგილობრივი მოსახლეობის მონაწილეობის დონე და ხარისხი მათი საჭიროებების დადგენის მიზნით.
- კომენტარი ადგილობრივი მოსახლეობის მონაწილეობის ხარისხზე მათი საჭიროებების დადგენაში უკვე მოცემულია რამდენიმე შემფასებელი კითხვის პასუხში.
- მოლაპარაკების პროცესი, სხვადასხვა იდენტიფიცირებული საჭიროებების პრიორიტეტიზირებაზე საერთო შეთანხმების მისაღწევად.

პროცესი, რომელიც ხელს უწყობს საჭიროების პრიორიტეტულობის განსაზღვრისთვის საერთო შეთანხმების მიღწევას, განხორციელდა საკონსულტაციო ინკლუზიური მიდგომით. ინტერვიუს შედეგების თანახმად, არცერთ რესპოდენტს დაუფიქსირებია რომ თავი იგრძნო გარიყულად ან ყურადღების მიღმა დარჩენილად.

დასკვნები

ქედის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგია თანმიმდევრულია, რადგან სტრატეგიაში დასახული მიზნების იერარქია ასახავს მათი პრიორიტეტულობის შესაბამისად გამოვლენილ საჭიროებებს. საგრანტო კონკურსში წარმოდგენილი წინადადებების შერჩევის კრიტერიუმებმა გამოიწვია ადგილობრივი განვითარების ინიციატივების დაფინანსება ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის ამოცანების შესაბამისად.

რეკომენდაციები

ცვალებადი სცენარის მიხედვით ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიების რელევანტურობის მონიტორინგის მიზნით, წინა კითხვის მსგავსად, ამ შემთხვევაშიც გაუმჯობესების შესაძლო მიმართულებებად შეიძლება მიჩნეული იყოს: მიზნების რეფორმულირება SMART პრინციპების შესაბამისად, რაც, თავის მხრივ, მოითხოვს უფრო სპეციფიკური ინდიკატორებისა და ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის განხორციელების მონიტორინგის გეგმის შემუშავებას.

ადრესატი: LAG-ის მენეჯერები, CENN კონსორციუმის მხარდაჭერით

8.5. მოიცავს თუ არა ადგილობრივი განვითარების სტრატეგია ინოვაციას?

ტექსტი ტექნიკური დავალებისათვის (ToR): “ინოვაცია უნდა იქნას გაგებული, როგორც **ახალი პროდუქტებისა და სერვისების** გაჩენა, რაც მოიცავს ადგილობრივი ტერიტორიის განმასხვავებელ მახასიათებლებს; **ახალი მეთოდები**, რომლებიც იძლევა ტერიტორიის ადამიანური, ბუნებრივი და / ან ფინანსური რესურსების კომბინაციის საშუალებას და რაც შედეგად გვაძლევს ადგილობრივი პოტენციალის უფრო სარგებლიანი გამოყენების საშუალებას; **კომბინაცია და კავშირი ეკონომიკის სექტორებს შორის, რომლებიც ტრადიციულად ერთმანეთისგან განცალკევებულია**; ადგილობრივი მოსახლეობის ორგანიზებისა და ჩართულობის ორიგინალური ფორმები გადაწყვეტილების მიღების პროცესსა და პროექტის განხორციელებაში.”

მახასიათებლები

1. ქვემოდან ზემოთ მიდგომა
2. ტერიტორიაზე დაფუძნებული მიდგომა
3. ადგილობრივი პარტნიორობა
4. მრავალდარგობრივი ინტეგრაცია
5. კავშირების დამყარება და ქსელური მუშაობა
6. ინოვაცია/ადგილობრივი კონტექსტიტისთვის სიახლე
7. ტერიტორიათშორისი და საერთაშორისო თანამშრომლობა

კითხვის ინტერპრეტაცია

“ინოვაციის” კონცეფცია მოიცავს ეკონომიკური, სოციალური, ეკოლოგიური, ორგანიზაციური და მარკეტინგული მახასიათებლების ასპექტებს. წინამდებარე კითხვა მიზნად ისახავს ინოვაციის კონცეფციის შეფასებას, კერძოდ, ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიაში გათვალისწინებულია თუ არა ინოვაცია ფართო გაგებით, მოიცავს თუ არა იგი ინოვაციას უშუალოდ ან ირიბად იმისათვის, რომ მიღწეულ იქნას ქედის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგია.

როდესაც „ინოვაცია“ განვიხილავთ, როგორც ადგილობრივი მოსახლეობის ორგანიზების, გადაწყვეტილების მიღებისა და პროექტის განხორციელების პროცესში ჩართულობისთვის გამოყენებულ ახალ ფორმას, ამ შემთხვევაში LAG-ის არსებობა, ისევე როგორც LEADER პრინციპების სწორად განხორციელება, შეიძლება ჩაითვალოს ინოვაციის ფორმად.

შეფასების კვლევის კითხვაზე პასუხი მოცემული შეფასების კრიტერიუმების მიხედვით:

- რა ტიპის ინოვაციები (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) განიხილებოდა ქედის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის ნაწილად
ქედის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგია ინოვაციურ პრაქტიკაზე ორიენტირებული მიზნის ან თითოეული მიზნის ფარგლებში აღწერილი შესაძლო დონისძიებების / აქტივობების საშუალებით ხელს უწყობს ინოვაციას. მაგ., მიზანი 3 - ადგილობრივი პროდუქციის ბრენდინგი და პოპულარიზაცია, პოტენციური აქტივობა - რესურს-დამზოგავი ტექნოლოგიების დანერგვა;
- ინოვაციის მისაღწევად საჭირო სტრატეგია მიღწევადი და მდგრადია ადგილობრივ პირობებში.
 საგრანტო კონკურსი და შესაბამისი პრომოციის მასალები ყოველთვის ითვალისწინებდა “ინოვაციის დანერგვას”, როგორც შემოთავაზებული პროექტების შერჩევის კრიტერიუმს. უფრო მეტიც, ხაზს უსვამდა იმას, თუ რა შეიძლება ჩაითვალოს ინოვაციის კრიტერიუმად, ხოლო რაც შეეცება შეფასებას, ასეთ შემთხვევაში წინადადებებს დამატებით 10 ქულა ენიჭებოდა.

- იმის შეფასება, აღქმული იქნა თუ არა ინოვაციურ ფორმად ადგილობრივი თემის მიერ LEADER პრინციპების განხორციელება.

ანალოგიური პასუხი, რაც 6.1 შეკითხვაზე მივიღეთ.

დასკვნები

ქედის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგია მოიცავს და ხელს უწყობს ინოვაციურ განვითარებას, როგორც სხვადასხვა სექტორში, ასევე საკუთარი მიდგომით ადგილობრივ თემზე დაფუძნებული განვითარების შემთხვევაში.

რეკომენდაციები

ანალიტიკური მიზნით, მიმდინარე ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის შეფასების დროს, LAG-ისთვის სარგებლიანი იქნება შეაფასოს არა მხოლოდ მხარდაჭერილი ინოვაციური პროექტის რაოდენობა და ხარისხი, არამედ გააანალიზოს ფართო საზოგადოებების მხრიდან LEADER / CLLD მიდგომის აღქმა ინოვაციური ხასიათის კუთხით მოცემული ტერიტორიისთვის.

ადრესატი: LAG-ის მენეჯერები

8.6. იყო თუ არა პროექტის შერჩევის პროცესი გამჭვირვალე და თანაბრად ხელმისაწვდომი ყველასათვის LAG-ის დაფარვის რეგიონში?

შეფასების კვლევის კითხვის კავშირი LEADER-ის 7 ძირითად მახასათებელთან: არ არის წარმოდგენილი

კითხვის ინტერპრეტაცია

პროექტის შერჩევის პროცესი, როგორც წესი, ეხება საპროექტო წინადადებების წარდგენის კონკურსს და მასთან დაკავშირებულ კრიტერიუმებს. ის ასევე უნდა ითვალისწინებდეს როგორც დემოგრაფიულ (სქესს, ასაკს), ასევე სოციალურ ასპექტებს.

შემფასებლები აპირებენ შეაფასონ, არსებობს თუ არა რაიმე დაბრკოლება LAG-ში როგორც წევრების, ისე არანევრების მონაწილეობის კუთხით. ეს უკანასკნელი შეიძლება იყოს ხალხის მხრიდან აღქმული, როგორც შემაფერხებელი ფაქტორი საკუთარი კანდიდატურის წარდგენის ან LAG-ის ინიციატივებში მონაწილეობის მისაღებად.

მიუხედავად იმისა, რომ გამჭვირვალობა და წვდომა გარანტირებულია ქალაქებში, შეიძლება არსებობდეს ფსიქოლოგიური ან უბრალოდ არამატერიალური ხასიათის პრობლემები, რამაც შეიძლება შეაფერხოს პოტენციური ბენეფიციარებისა თუ მონაწილეების მხრიდან საკუთარი განაცხადების წარდგენის პროცესი.

შეფასების კვლევის კითხვაზე პასუხი მოცემული შეფასების კრიტერიუმების მიხედვით:

- შერჩევის კრიტერიუმები არ გამორიცხავს „აპრიორის“ ან დაბრკოლების არსებობას სავარაუდო პოტენციური განმცხადებლებისთვის, მათ შორის LAG-ის წევრებისა და არანევრებისთვის.

სამივე საგრანტო კონკურსისთვის შეიქმნა სპეციალური შესარჩევი კომიტეტი, რომლის შემადგენლობაში შედიოდნენ LAG-ის მენეჯერები, LAG-ის სხვადასხვა სექტორის წევრები, ასევე დაინტერესებული ჯგუფების და CENN-ის კონსორციუმის წარმომადგენლები.

შერჩევის კრიტერიუმები წინასწარ იყო შეთანხმებული, ხოლო პოტენციურ განმცხადებლებს ინფორმაცია ამის შესახებ მიეწოდათ სამართლიანი და გამჭვირვალე გზით. გამოკითხულთა თქმით, განმცხადებლებისთვის ხელმისაწვდომი იყო მათთვის სასარგებლო შესაძლებლობების გაძლიერების ღონისძიებები, რაც მათ ხელისშემწყობ ფაქტორს წარმოადგენდა პროექტის მომზადებისთვის.

- განწევრიანების კრიტერიუმები არ გამორიცხავს „აპრიორის“ ან LAG-ის პოტენციურ წევრობაზე განაცხადის გაკეთების დროს დაბრკოლებების შექმნას.

საგრანტო კონკურსში მონაწილეობა შეეძლო საქართველოსა და ევროკავშირის როგორც ყველა მოქალაქეს, ასევე, ორგანიზაციებს, რომლებსაც სურვილი გააჩნდათ პროექტი განეხორციელებინათ ქედის LAG-ის ტერიტორიაზე.

- განაცხადების მიღებისას შერჩევის პროცესის ობიექტური და თვალსაჩინო გამჭვირვალობა და ანგარიშვალდებულება, LAG-ის წევრებისა და არა-წევრების ჩათვლით

შერჩევის კრიტერიუმები თავიდანვე განსაზღვრული და ღიად ხელმისაწვდომი იყო ვებ-გვერდზე, ისევე როგორც კონსულტაციების დროს. ბროშურები დაიბეჭდა და გავრცელდა მოქალაქეებს შორისაც. მეორე მხრივ, ინფორმაცია საკმაოდ სინთეზური იყო იმ პირებისთვისაც, რომლებიც არ იქნენ არჩეული. იმ განმცხადებლებმა, რომელთა პროექტები არ იქნა არჩეული, მიიღეს მოკლე SMS შეტყობინება, რომ მათი პროექტები არ შეირჩა.

- შერჩევის პროცესში განაცხადების მიღებისას გათვალისწინებული იყო თვალსაჩინო გამჭვირვალობა და ანგარიშვალდებულება

ყველა რესპოდენტის აზრით, შერჩევის პროცესი იყო ძალიან გამჭვირვალე და გასაგები. არც ერთ მათგანს არ დაუსახელებია ბარიერი თუ აღქმული დაბრკოლება, რაც ხელს შეუშლიდა პოტენციურ განმცხადებლებს მონაწილეობა მიეღოთ საგრანტო კონკურსში.

დასკვნები

პროექტის შერჩევის პროცესი ჩატარდა ევროკავშირის სატენდერო წესების მიხედვით, გამჭვირვალობისა და ანგარიშვალდებულების წესების დაცვით, რაც თავად განმცხადებლებმაც დაადასტურეს. უკმაყოფილება გამოითქვა მხოლოდ რამდენიმე არ დაშვებული განმცხადებლის მხრიდან.

რეკომენდაციები

შერჩევის პროცესის გამჭვირვალობის გასაუმჯობესებლად, უკეთესი იქნებოდა უფრო დეტალური ინფორმაცია მიეწოდებინათ (მიზნების განმარტებით) იმ განმცხადებლებისთვის, რომლებიც არ შეირჩნენ.

ადრესატი: LAG-ის მენეჯერები

9.1. როგორ მოეწყო ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის განხორციელების ხელშეწყობის პროცესი?

შეფასების კვლევის კითხვის კავშირი LEADER-ის 7 ძირითად მახასათებელთან: არ არის წარმოდგენილი

კითხვის ინტერპრეტაცია

ეს შეკითხვა ეხება CENN-ის ტექნიკური მხარდაჭერის ჯგუფის მიერ გაწეულ დახმარებას ქედის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის განხორციელებისთვის. შემფასებლებმა ფართო გაგებით მოახდინეს კითხვის ინტერპრეტაცია და შესთავაზეს კითხვის რეფორმულირება შემდეგი სახით: “როგორ შეუწყო ხელი განუღმმა ტექნიკურმა დახმარებამ ქედის ადგილობრივ თემში LEADER მიდგომის დამკვიდრებას, ადგილობრივი LAG-ის დაარსებიდან და ქედის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის განხორციელების პერიოდში.”

შეფასების კვლევის კითხვაზე პასუხი მოცემული შეფასების კრიტერიუმების მიხედვით:

- “პრომოუტერების” შესაძლებლობა გააცნობიერონ ადგილობრივი ვითარება და შექმნან სტრატეგია ქედაში LEADER პრინციპების პოპულარიზაციისთვის.

CENN-ის ხელმძღვანელობის ქვეშ არსებულმა კონსორციუმმა გამოავლინა მაღალი კომპეტენცია ქედის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიის ადგილობრივი სოციალური და ეკონომიკური პირობების ცოდნის კუთხით, ხოლო განხორციელებულმა სხვადასხვა ღონისძიებამ აჩვენა მათი ეფექტურობა მთლიან ტერიტორიასთან, მოსახლეობასთან და ინტერესთა ჯგუფებთან მიმართებაში.

- ტექნიკური დახმარების შესაძლებლობა ადგილობრივი ენდოგენური რესურსების (კაპიტალის, ადამიანური, ბუნებრივი, კულტურული და ა.შ.) გასააქტიურებლად, რაც იწვევს ადგილობრივი პოტენციალის უკეთ გამოყენების შესაძლებლობას.

გამოკითხულთა აზრით, მობილიზაციის აქტივობებმა დიდი წვლილი შეიტანა ადამიანური რესურსების მობილიზაციაში. კერძოდ, აღნიშნულმა გამოიწვია ქალთა ემანსიპაცია და, თავის მხრივ, ადრე აუთვისებელი რესურსის მობილიზაცია, რაც მენარმეობის მნიშვნელოვან შესაძლებლობებზე მეტყველებს.

- პოტენციური ბენეფიციარების მონაწილეობის მაღალი დონე საგრანტო კონკურსში.

მონაწილეობა ყოველთვის მაღალი იყო, კერძოდ, პირველ საგრანტო კონკურსში-306, მეორეში-174, ხოლო მესამეში-117 საპროექტო იდეა იყო წარმოდგენილი.

- შერჩევისთვის წარმოდგენილი პროექტის მაღალი ხარისხი

პირველ და მეორე ტურში 306 და 174 საპროექტო იდეიდან დაფინანსების მიზნით შეირჩა სულ 28 და 22 პროექტი (შესაბამისად 9,2% და 13,7%). ინფორმაცია მესამე საგრანტო კონკურსში შერჩეული პროექტის რაოდენობაზე ჯერჯერობით არ არის ხელმისაწვდომი. წარმატებული განაცხადების რაოდენობის 4.6%-იანი ზრდა მიუთითებს პირველი და მეორე საგრანტო კონკურსების შუალედში პროექტების ხარისხის გაზრდაზე.

- დეტალურისამოქმედო გეგმა ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის განხორციელებისთვის

შემუშავდა დეტალური სამოქმედო გეგმა, რომელიც მოიცავს პერიოდს ევროკავშირის მიერ დაფინანსებული პროექტის დასრულებამდე.

დასკვნები

ENN-ის ხელმძღვანელობის ქვეშ არსებული კონსორციუმის მიერ განუღმა ტექნიკურმა დახმარებამ მნიშვნელოვანი როლი შეასრულა ქედის თემში LEADER მიდგომის დასამკვიდრების კუთხით, ადგილობრივი LAG-ის ჩამოყალიბების მომენტიდან, ქედის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის განხორციელებამდე.

რეკომენდაციები

ახლა, ტექნიკური დახმარების სამუშაოები მაქსიმალურად უნდა იყოს ფოკუსირებული საპროექტო აქტივობების შემდგომ თვალის მიდევნებაზე. ეს შეიძლება უმეტესად გულისხმობდეს LAG-ის გადამწყვეტილების მიმღები სტრუქტურის გაძლიერების, მათთვის LAG-ის სამომავლო აქტივობებზე სრული მფლობელობის უფლებისა და პასუხისმგებლობის გადაცემის კუთხით.

ადრესატი: CENN კონსორციუმი

9.2. როგორ შემუშავდა ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის ინდიკატორები?

შეფასების კვლევის კითხვის კავშირი LEADER-ის 7 ძირითად მახასიათებელთან: არ არის წარმოდგენილი

კითხვის ინტერპრეტაცია

ჩვენი მოსაზრებით, ეს კითხვა უკავშირდება როგორც ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის ინდიკატორების განსაზღვრის პროცესს, ასევე განსაზღვრული ინდიკატორების ხარისხს. ამ კითხვაზე პასუხის გასაცემად, შემფასებელმა უნდა გაანალიზოს ინტერვენციის ლოგიკა, საჭიროებების დადგენიდან მისაღწევი მიზნების დასახვამდე. შედეგად, ინდიკატორები დაადგენენ თითოეული მიზნის მიღწევის რაოდენობრივ დონეს. თითოეულ სტრატეგიას უნდა ჰქონდეს შედეგების (result), შუალედური შედეგებისა (output) და ზეგავლენის (impact) ინდიკატორები, რომლებიც თავის მხრივ დაკავშირებული იქნებიან როგორც დაგეგმილ მოქმედებებთან/აქტივობებთან, ასევე კონკრეტულ და საერთო მიზნებთან.

შეფასების კვლევის კითხვაზე პასუხი მოცემული შეფასების კრიტერიუმების მიხედვით:

- ინტერვენციის ლოგიკის მიმოხილვა და მიზნებსა და ინდიკატორებს შორის კავშირის დადგენა

ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის ზოგად მიზნებთან დაკავშირებით განისაზღვრა წინასწარი ინდიკატორები. ინდიკატორებზე მუშაობა მიმდინარეობს და CENN-ის კონსორციუმიდან მიღებული ინფორმაციის თანახმად, დასრულდება მესამე საგრანტო კონკურსის პროცედურების სრულად განხორციელების შემდეგ. ეს გამოწვეულია იმით, რომ ისინი აპირებენ მიზნობრივი ინდიკატორების დადგენას მხოლოდ მას შემდეგ, რაც დასრულებული იქნება დაფინანსებული პროექტების სრული კომპლექტი.

- ინდიკატორების ანალიზი S.M.A.R.T. კრიტერიუმების შესაბამისად:
 - Specificity - კონკრეტული
 - Measurability - გაზომვადი
 - Attainability - მიღწევადი
 - Relevant - რელევანტური
 - Time-bound and Trackable - დროში განწერილი

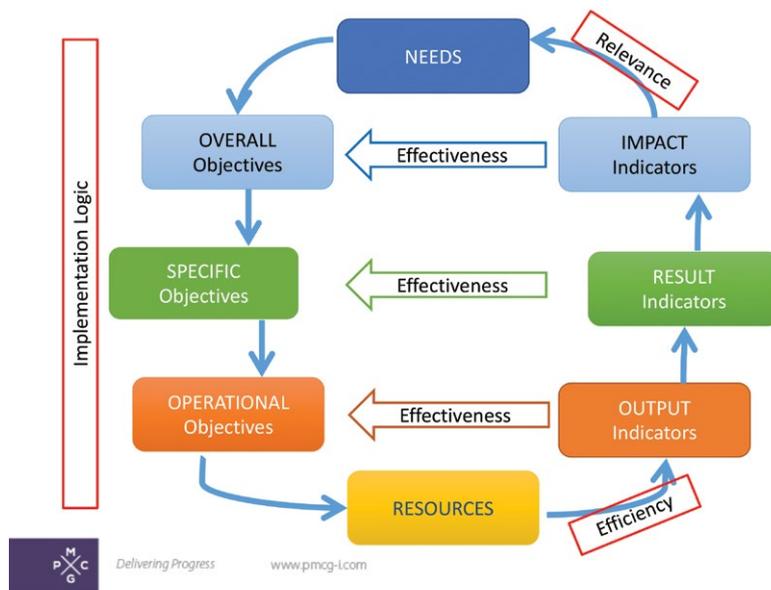
ეს კრიტერიუმი ამჟამად არ გამოიყენება, რადგან მასზე მუშაობა ჯერ კიდევ მიმდინარეობს

დასკვნები

ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის ინდიკატორებთან დაკავშირებული დასკვნის შეფასება ამჟამად შეუძლებელია, ვინაიდან ობიექტზე ორიენტირებული, შედეგისა და სამიზნე ინდიკატორების განსმარზღვრელი სამუშაოები ჯერ კიდევ პროცესშია.

რეკომენდაციები

გადაუდებელ აუცილებლობას წარმოადგენს ინდიკატორებზე უკვე განული სამუშაოების შედეგის გადახედვა და შესაბამისად მათი დასრულება. გადახედვა უნდა დაიწყოს უკვე დადგენილი ინდიკატორების კომპლექტის ანალიზით და შემუშავდეს სტრუქტურირებული სქემა, როგორც ეს ნაჩვენებია ქვემოთ მოცემულ დიაგრამაზე. დადგენილი ინდიკატორები მაქსიმალურად უნდა შეესაბამებოდეს S.M.A.R.T. (კონკრეტული, გაზომვადი, მიღწევადი, რელევანტური, დროში განერილი) კრიტერიუმებს.

ადრესატი: LAG-ის მენეჯერი CENN-ის კონსორციუმის მხარდაჭერით

9.3. ჩატარდა თუ არა პროექტის მონიტორინგი და ანგარიშგება ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის საერთო მიზნის მიღწევის შესაბამისად?

შეფასების კვლევის კითხვის კავშირი LEADER-ის 7 ძირითად მახასათებელთან: არ არის წარმოდგენილი

კითხვის ინტერპრეტაცია

ამ კითხვის ინტერპრეტაცია შემფასებელთა მიერ მიმართულია ფაქტობრივი მონიტორინგის, ანგარიშგების სისტემასა და ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის ინტერვენციის ლოგიკას შორის კორელაციის დადგენისკენ. ეს ნიშნავს, რომ საჭიროა შეფასდეს, შესაბამისა თუ არა ინდიკატორების ნაკრების (რომელიც გამოყენებულია მონიტორინგისა და საანგარიშგებო ფუნქციების შესასრულებლად) ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის მიერ დასახული მიზნების ნაკრებს. ამავდროულად, კითხვა მოითხოვს შეფასდეს თუ როგორ განხორციელდა მონიტორინგისა და ანგარიშგების სისტემა და შეუწყო თუ არა ამან ხელი ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის მენეჯმენტს უკეთ ინფორმირებული გადაწყვეტილების მიღების თვალსაზრისით.

შეფასების კვლევის კითხვაზე პასუხი მოცემული შეფასების კრიტერიუმების მიხედვით:

- მონიტორინგისა და ანგარიშგების ფუნქციისთვის გამოყენებული ინდიკატორების რელევანტურობა/შესაბამისობა ინტერვენციის ლოგიკასთან და ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის მიღწევების გამზომი ინდიკატორების ნაკრებთან.

ინდიკატორებზე მუშაობის პროცესი მიმდინარეობს და ჯერ არ დასრულებულა, ამიტომ შეუძლებელია ინტერვენციის ლოგიკასთან და ეფექტურობასთან მათი როგორც შესაბამისობის, რელევანტურობის შეფასება, რათა შემდგომში გაიზომოს ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის მიღწევები.

- მონიტორინგისა და ანგარიშგების ფუნქციისთვის გამოყენებული ინდიკატორების შესაბამისობა და რელევანტურობა ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის ზემოქმედების გასაზომად (საერთო მიზანი)

ამ მომენტისთვის შეუძლებელია ინდიკატორების გამოყენება ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის ზემოქმედების გასაზომად.

დასკვნები

ინდიკატორებზე მიმდინარეობს მუშაობა და ამ თემაზე დასკვნების გამოტანა ნაადრევია

რეკომენდაციები

გადაუდებელ აუცილებლობას წარმოადგენს ინდიკატორებზე მუშაობის პროცესის დასრულება და ამ საკითხთან დაკავშირებით LAG-ის მენეჯერების შესაძლებლობების კუთხით განვითარების ღონისძიებების გატარება.

ადრესატი: LAG-ის მენეჯერი CENN კონსორციუმის მხარდაჭერი

6. დასკვნები

შეფასების კვლევის კითხვა	დასკვნა
<p>1.1. მონაწილეობენ თუ არა ადგილობრივი აქტორები გადამწყვეტილების მიღებისა და სტრატეგიისა და იმ პრიორიტეტების შერჩევის პროცესში, რომლებიც უნდა განხორციელდეს მათ ადგილობრივ მხარეში?</p>	<p>CENN–ის ხელმძღვანელობის ქვეშ არსებული კომპანიების კონსორციუმის შემადგენლობამ აჩვენა, რომ იგი ფლობს ადგილობრივი სიტუაციის შესაბამისი კომპეტენციების, უნარებისა და ცოდნის სათანადო კომბინაციას. შემოთავაზებულმა ღია და ინკლუზიურმა მეთოდოლოგიამ ხელი შეუწყო ადგილობრივი მოსახლეობისა და საზოგადოებრივი და კერძო ორგანიზაციების დიდი ნაწილის აქტიურ მონაწილეობას.</p> <p>ადგილობრივ თემში, მოქალაქეების, სოფლის მოსახლეობისა და ადგილობრივი ხელისუფლების წარმომადგენლების ჩათვლით, სახეზეა LEADER პრინციპების კარგად გათვისცნობიერებული გავრცელება თემზე დაფუძნებული ადგილობრივი განვითარების მიდგომის შესაბამისად, რამაც პირველ რიგში განაპირობა ადგილობრივი თემის აქტიური მონაწილეობა სხვადასხვა ეტაპებზე, ხოლო შემდგომ ქედის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის შემუშავებას შეუწყო ხელი.</p>
<p>1.2. ადგილობრივი აქტორების მონაწილეობა მოიცავს თუ არა მთლიანად მოსახლეობას, მათ შორის ქალებს, განსაკუთრებული საჭიროების მქონე ჯგუფებს და სხვა სოციალურად ნაკლებად აქტიურ ჯგუფებს, ეკონომიკურ და სოციალურ ინტერესთა ჯგუფებს და საჯარო და კერძო დაწესებულებების წარმომადგენლებს?</p>	<p>ქედის LAG-ის შემადგენლობაში შედის ადგილობრივი მოსახლეობისა და ორგანიზაციების დიდი ნაწილი. იგი საკმაოდ დაბალანსებულია კერძო პირების, ეკონომიკური და სოციალური ინტერესთა ჯგუფების, მათ შორის ქალებისა და ახალგაზრდების და საჯარო და კერძო ინსტიტუტების წარმომადგენლებით.</p>
<p>2.1. აქვს თუ არა LEADER- ის ზონას მკაფიოდ განსაზღვრული გეოგრაფიული საზღვრები, რომელიც არ შეესაბამება ადმინისტრაციულ საზღვრებს (ალბათ უფრო ფუნქციური)?</p>	<p>LAG–ის გეოგრაფიული საზღვრები მოცემული იყო CENN– ის ხელმძღვანელობის ქვეშ მყოფი კონსორციუმის მიერ მოგებულ საგრანტო კონკურსში, რაც ემთხვევა ქედის მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციულ საზღვრებს, ხოლო LAG-ი კი მოიცავს ქედის მთელ ტერიტორიას.</p>

<p>2.2. აქვს თუ არა შერჩეულ ტერიტორიას საკმარისი შეკავშირებულობა და კრიტიკული მასა ადამიანური, ფინანსური და ეკონომიკური რესურსების თვალსაზრისით, ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის მხარდასაჭერად?</p>	<p>„არჩეული არეალის“ ცნება უნდა შეიცვალოს სიტყვებით „მოცემული არეალი“.</p> <p>ეს არეალი საკმაოდ ურთიერთშეკავშირებული და ერთგვაროვანია და მოიცავს მნიშვნელოვან მასას ადამიანური რესურსის თვალსაზრისით. ამ ეტაპზე, ძალზედ ნაადრევია ქედის მუნიციპალიტეტის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის სიცოცხლისუნარიანობის შეფასება ფინანსური და ეკონომიკური თვალსაზრისით, შემდეგი მიზეზის გამო: LEADER და CLLD წარმოადგენენ ადგილობრივი განვითარების სრულიად ნოვატორულ მიდგომებს საქართველოსთვის. ეს არის საპილოტე მაგალითი და არ გააჩნია ფინანსური მხარდაჭერა.</p> <p>მეორე მხრივ, LAG-ის წევრები ვერ განაგრძობენ მოხალისედ მუშაობას LAG-ის ჩვეულებრივი ფუნქციების შესასრულებლად. თავმჯდომარე, თანათავმჯდომარე, ხალხი და ბორდის წევრები განაგრძობენ მოხალისედ მუშაობას, თუმცა ის ადამიანები ვინც ასრულებენ LAG-ის მენეჯმენტის ჩვეულებრივ ფუნქციებს, ბუღალტრულ აღრიცხვას, თუნდაც მხოლოდ ოფისის დასუფთავებას, ადრე თუ გვიან მოითხოვენ ანაზღაურებას. ეს წამოჭრის კითხვას, თუ როგორ ანაზღაურდება ეს ფუნქციები და რამდენად მდგრადი იქნება LAG-ი ფინანსური დახმარების გარეშე. მოხალისეობითი მუშაობა არ შეიძლება სამუდამოდ გაგრძელდეს და ინტერვიუებში რამდენიმე ადამიანი იხილეს, რომ უფრო და უფრო ნაკლები მოხალისეა ხელმისაწვდომი LAG-ის სამუშაოების შესრულებისთვის.</p>
<p>3.1. აერთიანებს თუ არა LAG-ი საჯარო და კერძო პარტნიორებს?</p>	<p>LAG-ის პარტნიორობა, საჯარო და კერძო პარტნიორების რაოდენობისა და ამონაწილეობის თვალსაზრისით, დაბალანსებულია. წინასწარ დადგენილი კვოტების წყალობით, ეს ბალანსი დაცულია გადაწყვეტილების მიმღები სტრუქტურებისთვისაც. არცერთ პარტნიორს არ აქვს დომინანტური როლი.</p>
<p>3.2. არის თუ არა კარგად დაბალანსებული ადგილობრივი ინტერესთა ჯგუფების წარმომადგენლობები, რომლებიც რეგიონში არსებულ სხვადასხვა სოციალურ-ეკონომიკურ სექტორს მიეკუთვნებიან?</p>	<p>LAG-ის პარტნიორობა არის კარგად დაბალანსებული და შედგება ადგილობრივი ინტერესთა ჯგუფების წარმომადგენლებისგან, რომლებიც მიეკუთვნებიან ამ ტერიტორიაზე არსებული სხვადასხვა სოციალურ-ეკონომიკურ სექტორს.</p>

შეფასების კვლევის კითხვა	დასკვნა
<p>3.3. რა არის LAG-ის სამართლებრივი სტატუსი (რეგისტრაცია, პარტნიორების წილი, ქალები, ახალგაზრდები, მმართველი ორგანოს სტრუქტურა, თემატური ერთეულები და მიმართულებები)</p>	<p>ქედის LAG-ის სამართლებრივი ფორმა არის „არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირი“, რაც მას საშუალებას აძლევს შეიმუშაოს მოქნილი ადმინისტრაციული პროცედურები და თანხვედრაში იყოს კანონმდებლობასთან. წესდება და სხვა საოპერაციო დოკუმენტები მკაფიოდ გადმოსცემენ ორგანიზაციულ მიზანს, როლებსა და პასუხისმგებლობებს. სტატუსი ასევე აძლევს LAG-ს საშუალებას ჰქონდეს ადამიანური რესურსების სტანდარტიზებული პოლიტიკა. ადგილობრივ და ეროვნულ დონეზე მსგავსი ფორმა შესაფერისია, მაგრამ ის აფერხებს საერთაშორისო მასშტაბით მუშაობის გარკვეულ შესაძლებლობებს - განსაკუთრებით ევროკავშირის LEADER / CLLD მექანიზმების “თანამშრომლობის” კომპონენტის ფარგლებში.</p>
<p>3.4. ხდება თუ არა ადგილობრივი აქტორების ნახალისება რომ გაიზიარონ სისტემური ხედვა პრობლემებზე, პოტენციალსა და პრობლემების გადაჭრის გზებზე?</p>	<p>ადგილობრივი აქტორები კმაყოფილები არიან საჭიროებების ანალიზისა და სტრატეგიული დაგეგმვის პროცესით, განსაკუთრებით იმ სისტემით, რომელიც მოიცავს სექტორების, ინსტიტუტებისა და ცალკეული მაცხოვრებლების ფართო სპექტრს. ამკარაა, რომ ყველა ელოდება ახალი ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის შემუშავებას, რადგან ისინი ამ პროცესს დიდ ღირებულებას ანიჭებენ.</p>
<p>3.5. არსებობს თუ არა ბრენდინგის სტრატეგია, რომელსაც შეუძლია შეასრულოს ძლიერი ბერკეტის როლი არა მარტო ერთი სექტორის, არამედ სხვადასხვა სექტორებს შორის არსებული აქტორების გასაერთიანებლად?</p>	<p>არსებობს „ბრენდის“, როგორც მრავალდარგობრივი პლატფორმის ძლიერი შეგრძნება, რომელიც წარმოადგენს ადგილობრივი აქტორების ფართო სპექტრს და რომელიც ერთობლივად საუბრობს და მოქმედებს.</p>
<p>4.1. არის თუ არა არეალის საჭიროებები სწორად შეფასებული და გამჭვირვალედ წარმოდგენილი ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიაში ?</p>	<p>მთელი რიგი სოციალურ-ეკონომიკური კვლევებით სათანადოდ შეფასდა ტერიტორიის საჭიროებები, რაც შემდგომ დადასტურდა ადგილობრივ დაინტერესებულ მხარეებთან კონსტრუქციული დიალოგით.</p>

<p>4.2. არის თუ არა აქტივობები და პროექტები გათვალისწინებული, კოორდინირებული ან/და შერწყმული ადგილობრივ სტრატეგიაში ?</p>	<p>ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიაში შემოთავაზებული ინტერვენციის ლოგიკა შეესაბამება იდენტიფიცირებულ საჭიროებებს. დასახული მიზნები არის მკაფიოდ განსაზღვრული და მათი მიღწევა სინერგიულად დაეხმარება მთლიან სტრატეგიას. ქვე-კონტრაქტის საშუალებით დაფინანსებისთვის შერჩეული პროექტების ნაკრების წინასწარი ანალიზი აჩვენებს, რომ მათი ტიპი, დარგი, ბენეფიციარები და მიზნები თანხვედრაშია ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიაში განსაზღვრულ პრიორიტეტებთან.</p>
<p>5.1. განხორციელდა თუ არა ქსელური კავშირების დამყარებისაქტივობები LAG– ის მიერ?</p>	<p>ქედის LAG-მა მონაწილეობა მიიღო ქსელური კავშირების დამყარების აქტივობებში, როგორც ადგილობრივ და ეროვნულ, ასევე რეგიონულ და საერთაშორისო დონეებზე. LAG-მა ასევე მხარი დაუჭირა გარკვეულ სექტორულ და ინტერესთა ჯგუფებს, მაგალითად ქალ მენარმეებს და მათ მონაწილეობას ქსელური კავშირების დამყარების ღონისძიებებში.</p>
<p>5.2 არის თუ არა ქსელური კავშირების დამყარება წარმატებული მაგალითების გადაცემის, ინოვაციების გავრცელების და ადგილობრივი სოფლის განვითარებიდან მიღებული გამოცდილების გამოყენების საშუალება?</p>	<p>ქედის LAG-ი ქსელური კავშირების დამყარებისთვის იყენებს სხვადასხვა პლატფორმას და შესაძლებლობებს იმისათვის, რომ ხელი შეუწყოს პარტნიორული ურთიერთობების დამყარებასა და ცოდნის გაზიარებას ყველა დონეზე. განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია GALAG–ის, როგორც ეროვნულ დონეზე ცოდნის გაზიარებისა და ქსელური მუშაობის პლატფორმის რესურსების ათვისება, ასევე ELARD– თან თანამშრომლობა.</p>
<p>5.3 ქსელური მუშაობის შედეგად იქმნება თუ არა კავშირები ადამიანებს, პროექტებსა და სასოფლო ტერიტორიებს შორის და ეხმარება თუ არა ის ზოგიერთ სასოფლო რეგიონს იზოლაციის დაძლევაში?</p>	<p>ქსელურმა მუშაობამ ხელი შეუწყო სხვადასხვა მოქმედ პირებს შორის კავშირების ჩამოყალიბებას, როგორც რეგიონულ დონეზე (მათი ინტერესების წარმოჩენა და ცოდნის გაზიარება), ასევე ეროვნულ დონეზე (LEADER / CLLD-ის სხვა განმახორციელებლებთან ერთად ერთობლივი ძალისხმევით საუკეთესო პრაქტიკის გაზიარება).</p>
<p>5.4. უწყობს თუ არა ხელს ქსელური მუშაობა სხვადასხვა სექტორულ მოქმედ პირებს შორის თანამშრომლობას, კავშირების დამყარებასა და კონკრეტული ქმედებების / პროექტების განხორციელებას?</p>	<p>კავშირების დამყარებამ და ქსელურმა მუშაობამ ხელი შეუწყო თანამშრომლობის ინიციატივებს და მათი უმრავლესობა განხორციელდა ეროვნულ ან რეგიონულ დონეზე, მაგრამ საერთაშორისო დონეზე საჭიროა დამატებითი მხარდაჭერა და კონტექსტის ანალიზი.</p>

შეფასების კვლევის კითხვა	დასკვნა
5.5 - 5.6. წამოსწია თუ არა წინა პლანზე ღონისძიებებმა და აქტორთა თემატურმა ქსელებმა მთლიანსა და შემადგენელ ნაწილებს შორის ურთიერთკავშირების და ურთიერთმომგებიანობის ახალი შეფასება?	სასურველი საერთო მიზნების მისაღწევად, ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის მეშვეობით ქედის LAG-ი ინტეგრირებული მეთოდის გამოყენებით იკვლევს და რეაგირებს არა მარტო ტერიტორიის საჭიროებებზე არამედ შესაძლებლობებზე. ამოცანები დამოქმედებები დაკავშირებულია/კოორდინირებულია, როგორც ერთი მთლიანობა.
6.1. შეიქმნა თუ არა ინოვაცია (ეკონომიკური, სოციალური ან გარემოსდაცვითი ფორმით) LAG-ის საქმიანობის შედეგად?	LAG-ის მუშაობის შედეგად, დაინერგა და პოპულარიზაცია გაენია თემზე დაფუძნებულ ადგილობრივ განვითარებას, როგორც ინოვაციურ პრაქტიკას. საგრანტო სქემით ასე მხარი დაუჭირეს ინოვაციურ სერვისებს და ტექნოლოგიებს..
6.2. ახორციელებს თუ არა ქედის LAG-ი ინოვაციური კომპონენტებისა და გადაწყვეტილებების დანერგვას ადგილობრივი ტერიტორიის განვითარებისათვის?	ინოვაციების პოპულარიზაციას LAG-ის დაინტერესებული მხარე განიხილავს, როგორც LAG-ის საქმიანობის დიდ დამატებით ღირებულებას. ეროვნულ დონეზე არსებულმა დაინტერესებულმა მხარეებმაც კი ქედის LAG-ის მიერ მხარდაჭერილი ინოვაციური პროექტი დაასახელეს, როგორც უნიკალური, არა მარტო ქედისთვის, არამედ მთლიანობაში აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკისთვის.
6.3. მოქმედებს თუ არა LAG-ი და მისი პერსონალი, როგორც „კეთილსინდისიერი ბროკერი“ სხვადასხვა აქტორს შორის შორის, რომლებიც სხვაგვარად ვერ შეძლებდნენ გაერთიანებას?	ქედის LAG-ი და მისი წევრები მოქმედებენ, როგორც „კეთილსინდისიერი ბროკერები“ სხვადასხვა ტიპის აქტორებს შორის და აღიქმებიან, როგორც მაღალი ნდობის მქონე პირები, რამაც ხელი შეუწყო LAG-ის მიმართ ნდობისა და ურთიერთგაგების გაზრდას მის წევრებსა და ზოგადად ქედის თემში.
7.1. სცდება თუ არა ურთიერთთანამშრომლობა ქსელური მუშაობის ფარგლებს?	ქედის LAG-მა დაგეგმა და ძალისხმევა გაიღო საერთაშორისო თანამშრომლობის მცდელობისთვის, მაგრამ სამართლებრივი ხასიათის გამოწვევები გამოიკვეთა.

<p>8.1 განხორციელდა თუ არა ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის შემუშავების პროცესი ინტეგრირებულდამრავალდარგობროვ ტერიტორიებზე „ქვემოდან ზემოთ“ მიდგომების გამოყენებით, ადგილობრივი საჭიროებებისა და პოტენციალის გათვალისწინებით?</p>	<p>მიუხედავად იმისა, რომ ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის შემუშავების პროცესს ხელი შეუწყო გარე მხარდაჭერამ CENN-ის ხელმძღვანელობის ქვეშ არსებული კონსორციუმის პარტნიორების მხრიდან, ადგილობრივი მოსახლეობა აქტიურად და პროაქტიულად მონაწილეობდა ამ პროცესში. ასევე, როგორც ჩანს LAG-ის მენეჯერებმა გაითავისეს ეს მიდგომა და მზად არიან განაახლონ ადგილობრივი განვითარების სტრატეგია ადგილობრივი საჭიროებებისა და ხელმისაწვდომი რესურსების ევოლუციის უწყვეტი მონიტორინგის პროცესის გზით.</p>
<p>8.2. იყო თუ არა ადგილობრივი მოსახლეობის სექტორთაშორისი წარმომადგენლობითი ნაწილი აქტიურად ჩართული სტრატეგიის მომზადებაში და აღწერილია თუ არა ეს პროცესი ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიაში?</p>	<p>ქედის LAG-ის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის მომზადებაში აქტიურად იყო ჩართული ადგილობრივი თემის წარმომადგენლობითი ნაწილი და ეს პროცესი მოკლედ აა აღწერილი ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიაში.</p>
<p>8.3. რამდენად შეესაბამება სტრატეგია მინიმალურ მითითებულ შინაარსს?</p>	<p>ქედის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის შინაარსი შეესაბამება მინიმალურ მოთხოვნებს, რაც ასახავს ეროვნული კონტექსტის სპეციფიკას.</p>
<p>8.4. პრიორიტიზირებულია თუ არა ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის სხვადასხვა მიზნები, და როგორ?</p>	<p>ქედის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგია თანმიმდევრულია, რადგან სტრატეგიაში დასახული მიზნების იერარქია ასახავს მათი პრიორიტეტულობის შესაბამისად გამოვლენილ საჭიროებებს. საგრანტო კონკურსში წარმოდგენილი წინადადებების შერჩევის კრიტერიუმებმა გამოიწვია ადგილობრივი განვითარების ინიციატივების დაფინანსება ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის ამოცანების შესაბამისად.</p>
<p>8.5. მოიცავს თუ არა ადგილობრივი განვითარების სტრატეგია ინოვაციას?</p>	<p>ქედის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგია მოიცავს და ხელს უწყობს ინოვაციურ განვითარებას, როგორც სხვადასხვა სექტორში, ასევე საკუთარი მიდგომით ადგილობრივ თემზე დაფუძნებული განვითარების შემთხვევაში.</p>

შეფასების კვლევის კითხვა	დასკვნა
8.6. იყო თუ არა პროექტის შერჩევის პროცესი გამჭვირვალე და თანაბრად ხელმისაწვდომი ყველასათვის LAG-ის დაფარვის რეგიონში?	პროექტის შერჩევის პროცესი ჩატარდა ევროკავშირის სატენდერო წესების მიხედვით, გამჭვირვალობისა და ანგარიშვალდებულების წესების დაცვით, რაც თავად განმცხადებლებმაც დაადასტურეს. უკმაყოფილება გამოითქვა მხოლოდ რამდენიმე არ დაშვებული განმცხადებლის მხრიდან.
9.1. როგორ მოეწყო ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის განხორციელების ხელშეწყობის პროცესი?	CENN-ის ხელმძღვანელობის ქვეშ არსებული კონსორციუმის მიერ განეულმა ტექნიკურმა დახმარებამ მნიშვნელოვანი როლი შეასრულა ქედის თემში LEADER მიდგომის დასამკვიდრების კუთხით, ადგილობრივი LAG-ის ჩამოყალიბების მომენტიდან, ქედის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის განხორციელებამდე.
9.2. როგორ დადგინდა ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის ინდიკატორები?	ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის ინდიკატორებთან დაკავშირებული დასკვნის შეფასება ამჟამად შეუძლებელია, ვინაიდან ობიექტზე ორიენტირებული, შედეგისა და სამიზნე ინდიკატორების განსმარვრელი სამუშაოები ჯერ კიდევ პროცესშია.
9.3. ჩატარდა თუ არა პროექტის მონიტორინგი და ანგარიშვება ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის საერთო მიზნის მიღწევის შესაბამისად?	ინდიკატორებზე მიმდინარეობს მუშაობა და ამ თემაზე დასკვნების გამოტანა ნაადრევია

7. რეკომენდაციები

1.1. მონაწილეობენ თუ არა ადგილობრივი აქტორები გადაწყვეტილების მიღებისა და სტრატეგიისა და იმ კრიორიტიების შერჩევის პროცესში, რომლებიც უნდა განხორციელდეს მათ ადგილობრივ მხარეში?

<p>რეკომენდაციები</p> <p>პროექტის ბოლო ნაწილი გადამწყვეტი იქნება LAG-ის ფუნქციებისა და საქმიანობის ადგილობრივ პერსონალზე სრული გადაცემისათვის. ეს პროცესი უკვე დაწყებულია და LAG-მა მოიპოვა ეროვნული და ადგილობრივი ხელისუფლების მხარდაჭერა და დასტური.</p> <p>ფუნქციების და საქმიანობის ადგილობრივ პერსონალზე დაუბრკოლებელი გადაცემის უზრუნველსაყოფად, რეკომენდებულია სიღრმისეული ანალიზის ჩატარება LAG-ის გადამწყვეტილების მიღებისა და მართვის სტრუქტურების პერსონალის შესაძლო სამომავლო განვითარების საჭიროებების შესაფასებლად.</p>	<p>ადრესატი:</p> <p>CENN კონსორციუმი</p>
---	---

1.2. ადგილობრივი აქტორების მონაწილეობა მოიცავს თუ არა მთლიანად მოსახლეობას, მათ შორის ქალებს, განსაკუთრებული საჭიროების მქონე ჯგუფებს და სხვა სოციალურად ნაკლებად აქტიურ ჯგუფებს, ეკონომიკურ და სოციალურ ინტეგრაციას ჯგუფებს და საჯარო და კერძო დაწესებულებების წარმომადგენლებს?

<p>რეკომენდაციები</p> <p>რეკომენდებულია შემდგომი ძალისხმევების მიმართვა სხვა მონაცვლადი ჯგუფების, მათ შორის შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირების, მოხუცებისა და ა.შ. ან/და ორგანიზაციების, რომლებიც მუშაობენ ამ მონაცვლად ჯგუფებთან ჩართვისთვის, რადგან, როგორც ჩანს, ეს ჯგუფები ამ დროისთვის არასათანადოდ არიან წარმოდგენილი.</p>	<p>ადრესატი:</p> <p>LAG-ის მენეჯერები</p>
--	--

2.1. აქვს თუ არა LEADER- ის ზონას პაფიოდ განსაზღვრული გეოგრაფიული საზღვრები, რომელიც არ შეესაბამება ადმინისტრაციულ საზღვრებს (ალბათ უფრო ფუნქციური)?

რეკომენდაციები

ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის სიცოცხლისუნარიანობისა და მდგრადობის გაუმჯობესების თვალსაზრისით, მნიშვნელოვანია გავითვალისწინოთ LAG-ის საზღვრების გაფართოების შესაძლებლობა, ქედის მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციული საზღვრების მიღმა, მეზობელი, მსგავსი ტერიტორიული და სოციალურ-ეკონომიური მახასიათებლებების მქონე ტერიტორიებთან გაერთიანების მიზნით. LAG-ის ტერიტორიის შესაძლო გაფართოება უნდა ჩაითვალოს დინამიურ პროცესად, რამაც შეიძლება გამოიწვიოს LAG-ის სიცოცხლისუნარიანობისა და მდგრადობის გაზრდა და ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის განხორციელება. ეს დინამიკა, რომელიც დაკავშირებულია LAG-ის ტერიტორიების რეორგანიზაციასთან, ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის მდგრადობისა და სიცოცხლისუნარიანობის გაზრდის მიზნით, საკმაოდ აქტუალურია ევროკავშირის რამდენიმე წევრ სახელმწიფოში.

ადრესატი:

LAG-ის მენეჯერები და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სახელისუფლებო ორგანოები.

2.2. აქვს თუ არა შერჩეულ ტერიტორიას საკმარისი შეკავშირებულობა და კრიტიკული მასა ადამიანური, ფინანსური და ეკონომიკური რესურსების თვალსაზრისით, ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის მხარდასაჭერად?

<p>რეკომენდაციები</p> <p>სახელისუფლებო ორგანოებმა, რომლებიც პასუხისმგებელი არიან სოფლის განვითარების პოლიტიკის შემუშავებაზე, უნდა დაიწყონ ფიქრი იმაზე, თუ როგორ შეიძლება LAG-ი გახდეს მდგრადი სტრუქტურა. საქართველოს სხვადასხვა რეგიონში განხორციელებული საპილოტე პროექტების შეფასების შედეგად, აღმოჩნდა, რომ რეკომენდებულია აღნიშნული ინიციატივები განხორციელდეს და ფინანსური მხარდაჭერა გაიცეს ერთი ქოლგა პროექტის ქვეშ, რომლისთვისაც გამოიყოფა საბიუჯეტო ხაზი სოფლის განვითარების სტრატეგიის სამოქმედო გეგმიდან.</p> <p>ამის ორგანიზება შესაძლებელია გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროსა და რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს ერთობლივი ინიციატივით.</p>	<p>ადრესატი:</p> <p>გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო და სოფლის განვითარებაზე პასუხისმგებელი სხვა სამინისტროები.</p>
---	---

3.1. აერთიანებს თუ არა LAG-ი საჯარო და კერძო პარტნიორებს?

<p>რეკომენდაციები</p> <p>არცერთი კონკრეტული რეკომენდაცია არ იქნა მიჩნეული საჭიროდ LAG-ის კერძო და საჯარო სექტორების პარტნიორობასთან დაკავშირებით.</p>	<p>ადრესატი:</p> <p>არ არის მითითებული</p>
--	---

3.2. არის თუ არა კარგად დაბალანსებული ადგილობრივ ინტერესთა ჯგუფების წარმომადგენლობები, რომლებიც რეგიონში არსებულ სხვადასხვა სოციალურ-ეკონომიკურ სექტორს მიეკუთვნებიან?

რეკომენდაციები

პარტნიორთა შემადგენლობის გაფართოება მუდმივი პროცესი უნდა იყოს. სამოქალაქო საზოგადოების პროცესში ჩასართავად, განსაკუთრებით იმ ორგანიზაციების, რომლებიც მუშაობენ ნაკლებად წარმოდგენილი ჯგუფების თემებზე (მაგ. შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირები), საჭიროა განსაკუთრებული ძალისხმევა.

აღრესატი:

LAG-ის მენეჯერები

3.3. რა არის LAG-ის სამართლებრივი სტატუსი (რეგისტრაცია, კარტნიორების წილი, ქალები, ახალგაზრდები, მმართველი ორგანოს სტრუქტურა, თვითმართვითი და მიმართულებები)?

რეკომენდაციები

სასურველია საკანონმდებლო რეგულაციების შესწავლა და შესაძლო გადანაცვებების მიღება საერთაშორისო თანამშრომლობის მექანიზმებთან თანხვედრისთვის.

აღრესატი:

LAG-ის მენეჯერები

3.5. არსებობს თუ არა ბრენდინგის სტრატეგია, რომელსაც შეუძლია შეასრულოს ძლიერი ბერკეტის როლი არა მარტო ერთი სექტორის, არამედ სხვადასხვა სექტორებს შორის არსებული აქტორების გასაერთიანებლად?

რეკომენდაციები

იმისათვის, რომ ეროვნულ ან საერთაშორისო დონეზე კომუნიკაციის დროს LAG-ს უფრო ძლიერი სისტემური გზავნილი გააჩნდეს, საჭიროა მოკლე საკომუნიკაციო სტრატეგიის / გეგმის შემუშავება. ისინი, ადგილობრივ დონეზე საკმაოდ თავდაჯერებულად გრძნობენ თავს.

აღრესატი:

LAG-ის მენეჯერები

4.1. არის თუ არა არაქალის საჭიროებები სწორად შეფასებული და გააჟვირ- ვალედ წარმოდგენილი ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიაში ?	
<p>რეკომენდაციები</p> <p>ტერიტორიის საჭიროებების შეფასება უნდა განხორციელდეს როგორც უწყვეტი პროცესი. LAG-ის სტრუქტურამ უნდა შეიძინოს უნარი სტრუქტურირებული კონსულტაციის პროცესის გზით მოისმინოს და გაიგოს მის ტერიტორიაზე არსებული საჭიროებების შესახებ.</p>	<p>აღრესატი:</p> <p>LAG-ის მენეჯერები</p>
4.2. არის თუ არა აქტივობები და პროექტები გათვალისწინებული, კოორდინირებული ან/და შერწყმული ადგილობრივ სტრატეგიაში ?	
<p>რეკომენდაციები</p> <p>როგორც წინა რეკომენდაციაშია ნახსენები, ვინაიდან ტერიტორიის საჭიროების შეფასება უწყვეტი პროცესის სახით უნდა განხორციელდეს, მიზანიც ასევე უნდა ექვემდებარებოდეს შესაბამის კორექტირებას.</p>	<p>აღრესატი:</p> <p>LAG-ის მენეჯერები</p>
5.1. განხორციელდა თუ არა ქსელური კავშირების დამყარების აქტივობები LAG- ის მიერ?	
<p>რეკომენდაციები</p> <p>იქედან გამომდინარე, რომ ქსელური კავშირების დამყარება LEADER / CLLD მიდგომის ერთ-ერთი მთავარი პრინციპია, თუ ქედის LAG-ი გააანალიზებს ამ მიმართულებით განხორციელებულ აქტივობებს, მათ სარგებელს და განსაკუთრებით კი განსაზღვრავს ყველაზე სასარგებლო პლატფორმებს სამომავლოდ ქსელური კავშირების დამყარებისთვის, ეს შექმნის საფუძველს ინსტიტუციური მეხსიერებისა და შესაძლებლობების გაძლიერებისთვის.</p>	<p>აღრესატი:</p> <p>LAG-ის მენეჯერები, CENN კონსორციუმის მხარდაჭერით</p>

5.2 არის თუ არა ქსელური კავშირების დაყარება წარმატებული მაგალითების გადაცემის, ინოვაციების გავრცელების და ადგილობრივი სოფლის განვითარებიდან მიღებული გამოცდილების გამოყენების საშუალება?	
<p>რეკომენდაციები</p> <p>შეფასების კვლევის წინა კითხვისთვის გაკეთებული რეკომენდაცია ძალაში რჩება, აგრეთვე წარმატებული მაგალითების გადაცემის, ინოვაციების გავრცელებისა და ადგილობრივი სოფლის განვითარებიდან მიღებული გამოცდილების გამოყენების თვალსაზრისით.</p>	<p>ადრესატი:</p> <p>LAG-ის მენეჯერები CENN კონსორციუმის მხარდაჭერით</p>
5.3 ქსელური მუშაობის შედეგად იქმნება თუ არა კავშირები ადამიანებს, პროექტებსა და სასოფლო ტერიტორიებს შორის და ეხმარება თუ არა ის ზოგიერთ სასოფლო რეგიონს იზოლაციის დაქვევად?	
<p>რეკომენდაციები</p> <p>წინა კითხვისთვის გაკეთებული რეკომენდაცია ძალაშია ასევე ქსელური მუშაობის, როგორც ადამიანებს, პროექტებსა და სასოფლო ტერიტორიებს შორის კავშირის დამყარების საშუალების და ზოგიერთი სასოფლო რეგიონის იზოლაციის დაძლევაში დახმარების თვალსაზრისით.</p>	<p>ადრესატი:</p> <p>LAG-ის მენეჯერები CENN კონსორციუმის მხარდაჭერით</p>
5.4. უწყობს თუ არა ხელს ქსელური მუშაობა სხვადასხვა სექტორულ მოქმედ კირებს შორის თანამშრომლობას, კავშირების დაყარებასა და კონკრეტული ქმედებების / პროექტების განხორციელებას?	
<p>რეკომენდაციები</p> <p>ქედის LAG-ს შეუძლია შეიმუშავოს სიტუაციური ანალიზები და თანამშრომლობის ღონისძიებები, ასევე დაგეგმოს და განახორციელოს ადვოკატირების კამპანია, რომელიც ხელს შეუწყობს საერთაშორისო LEADER / CLLD -თან თანამშრომლობის მექანიზმის საკვალიფიკაციო მოთხოვნათა ბარიერის დაძლევაში.</p>	<p>ადრესატი:</p> <p>LAG -ის მენეჯერები CENN კონსორციუმის მხარდაჭერით</p>

5.5 - 5.6. წამოსნია თუ არა წინა კლანზე ღონისძიებაბა და აქტორთა თეატურა ქსელები მთლიანსა და შუამდგომელ ნაწილებს შორის ურთიერთკავშირების და ურთიერთმოგვებიანობის ახალი შეფასება?	
<p>რეკომენდაციები</p> <p>იმისთვის, რომ შეფასდეს ასეთი მიდგომის სარგებელი და გამომწვევები და ასევე წახალისდეს ისინი, LAG-ს შეუძლია შეიმუშავოს სიტუაციური ანალიზი მრავალდარგობრივი გამოცდილებისთვის.</p>	<p>ადრესატი:</p> <p>LAG -ის მენეჯერები CENN კონსორციუმის მხარდაჭერით</p>
6.1. შეიქმნათუარა ინოვაცია (ეკონომიკური, სოციალური ან გარემოსდაცვითი ფორმით) LAG-ის საქმიანობის შედეგად?	
<p>რეკომენდაციები</p> <p>თუ ქედის კონტექსტში “ინოვაციის” კრიტერიუმები აღწერილი იქნება ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიაში, ეს ხაზს გაუსვამს ადგილობრივი ინოვაციების უფრო სპეციფიკურ ხასიათს და შესაძლოა უფრო მეტი სექტორისთვის იქცეს სტიმულად.</p>	<p>ადრესატი:</p> <p>LAG-ის მენეჯერები</p>
6.2. ახორციელებს თუ არა ქედის LAG-ი ინოვაციური კომპონენტებისა და გადაწყვეტილებების დანერგვას ადგილობრივი ტერიტორიის განვითარებისათვის?	
<p>რეკომენდაციები</p> <p>შეფასების კვლევის წინა კითხვის საპასუხოდ შემუშავებული რეკომენდაცია მოქმედებს ამ შემთხვევაშიც, LAG-ის მიერ ტერიტორიების განვითარებისთვის ახალი კომპონენტებისა და გადაწყვეტილებების დანერგვის თვალსაზრისით.</p>	<p>ადრესატი:</p> <p>LAG-ის მენეჯერები</p>

6.3. მოქმედებს თუ არა LAG-ი დამისიპერსონალი, როგორც „კეთილსინდისიერი ბროკერი“ სხვადასხვა აქტორს შორის შორის, რომლებიც სხვაგვარად ვერ შეძლებდნენ გაერთიანებას?

<p>რეკომენდაციები</p> <p>პოზიციონირებისა და LAG-ის მიმართ ნდობის კიდევ უფრო გაძლიერების მიზნით, აშკარაა, რომ რამდენიმე ჯგუფი კონცენტრირებულია მხარდაჭერილი პროექტებისგან ხელშესახები შედეგების მიღებაზე. მომგებიანი იქნება, თუ LAG-ი განახორციელებს პროექტების ინფორმაციულ/სარეკლამო კამპანიას და მოაწყობს წარმატების ისტორიებისა და შეძენილი გამოცდილების (lessons learned) დემონსტრაციას.</p>	<p>ადრესატი:</p> <p>LAG-ის მენეჯერები</p>
--	--

7.1. სცდება თუ არა ურთიერთთანამშრომლობა ქსელური მუშაობის ფარგლებს?

<p>რეკომენდაციები</p> <p>ავსტრიელი პარტნიორების დახმარებით ქედის LAG-ს შეუძლია უფრო სიღრმისეულად შეისწავლოს არსებული ბარიერები, გააძლიეროს ერთობლივი ადვოკატირება საქართველოს ადგილობრივი განვითარების ჯგუფების ასოციაციის (GALAG) ფარგლებში და გამოიყენოს საერთაშორისო ქსელი ადვოკატირების მხარდაჭერის საკითხებში, მაგალითად, როგორცაა სოფლის განვითარების ევროპული ასოციაცია (ELARD).</p>	<p>ადრესატი:</p> <p>LAG-ის მენეჯერები CENN კონსორციუმის მხარდაჭერით</p>
--	--

8.1 განხორციელდა თუ არა ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის შემუშავების პროცესი ინტეგრირებულ და მრავალდარგობრივ ტერიტორიაზე „ქვემოდან ზემოთ“ მიდგომების გამოყენებით, ადგილობრივი საჭიროებებისა და კოტანციალის გათვალისწინებით?	
<p>რეკომენდაციები</p> <p>როგორც შეფასების კვლევის 4.1. და 4.2. კითხვების პასუხებშია ნახსენები, ტერიტორიის საჭიროებების შეფასება უნდა იქცეს რეგულარულ პრაქტიკად და განხორციელდეს თანაბარი ინტერვალებით. LAG-ის სტრუქტურამ უნდა გამოიმუშაოს სტრუქტურირებული კონსულტაციის გზით ტერიტორიული ინსტანციების მოსმენისა და გაგების უნარ-ჩვევები. ამ შესაძლებლობების განვითარების პროცესის განხორციელება უნდა მოხდეს CENN-ის კონსორციუმის მიერ და წარმოადგენდეს პროექტის ბოლო ეტაპის უმთავრეს ამოცანას.</p>	<p>აღრესატი:</p> <p>LAG-ის მენეჯერები</p>
8.2. იყო თუ არა ადგილობრივი მოსახლეობის საქართველოსი წარმომადგენლობითი ნაწილი აქტიურად ჩართული სტრატეგიის მომზადებაში და აღწერილია თუ არა ეს პროცესი ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიაში?	
<p>რეკომენდაციები</p> <p>LEADER სახელმძღვანელოს რეკომენდაციის თანახმად, რომელიც წარმოადგენს სახელმძღვანელოს ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის შემუშავებისა და განხორციელების შესახებ, რეკომენდაციაა - ადგილობრივი განვითარების სტრატეგია უნდა უზრუნველყოფდეს დეტალურ ინფორმაციას „ქვემოდან ზემოთ“ მიდგომით ჩართულობისა და თემისა და დაინტერესებულ მხარეთა კონსულტაციების შესახებ. მტკიცებულებად უნდა ახლდეს ახსნა-განმარტება, თუ რა გაკეთდა, ვინ იყო ჩართული, როგორი იყო მათი მონაწილეობის ხარისხი.“ ეს ხელს შეუწყობს თავად ქედის ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიას, რომ მეტად წარმოჩინდეს რაოდენობრივი მონაცემები საინფორმაციო კამპანიის აქტივობების პროცესის შესახებ.</p>	<p>აღრესატი:</p> <p>LAG-ის მენეჯერები</p>

8.3. რამდენად შეესაბამება სტრატეგია მინიმალურ მითითებულ შინაარსს?

<p>რეკომენდაციები</p> <p>შესაძლო გაუმჯობესების სფეროები შეიძლება იყოს: მიზნების რეფორმულირება SMART პრინციპების შესაბამისად, რაც, თავის მხრივ, მოითხოვს უფრო სპეციფიკური მაჩვენებლების შემუშავებასა და ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის განხორციელების მონიტორინგის გეგმას.</p>	<p>ადრესატი:</p> <p>LAG-ის მენეჯრები CENN კონსორციუმის მხარდაჭერით</p>
---	---

8.4. პრიორიტიზირებულია თუ არა ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის სხვადასხვა მიზნები, და როგორ?

<p>რეკომენდაციები</p> <p>ცვალებადი სცენარის მიხედვით ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიების რელევანტურობის მონიტორინგის მიზნით, წინა კითხვის მსგავსად, ამ შემთხვევაშიც გაუმჯობესების შესაძლო მიმართულებებად შეიძლება მიჩნეული იყოს: მიზნების რეფორმულირება SMART პრინციპების შესაბამისად, რაც, თავის მხრივ, მოითხოვს უფრო სპეციფიკური ინდიკატორებისა და ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის განხორციელების მონიტორინგის გეგმის შემუშავებას. .</p>	<p>ადრესატი:</p> <p>LAG-ის მენეჯრები CENN კონსორციუმის მხარდაჭერით</p>
---	---

8.5. მოიცავს თუ არა ადგილობრივი განვითარების სტრატეგია ინოვაციას?

ტექსტი ტექნიკური დავალებისათვის (ToR): “ინოვაცია უნდა იქნას გაგებული, როგორც ახალი პროდუქტებისა და სერვისების გაჩენა, რაც მოიცავს ადგილობრივი ტერიტორიის განმასხვავებელ მახასიათებლებს; ახალი მეთოდები, რომლებიც იძლევა ტერიტორიის ადამიანური, ბუნებრივი და / ან ფინანსური რესურსების კომბინაციის საშუალებას და რაც შედეგად გვაძლევს ადგილობრივი პოტენციალის უფრო სარგებლიანი გამოყენების საშუალებას; კომბინაცია და კავშირი ეკონომიკის სექტორებს შორის, რომლებიც ტრადიციულად ერთმანეთისგან განცალკევებულია; ადგილობრივი მოსახლეობის ორგანიზებისა და ჩართულობის ორიგინალური ფორმები გადაწყვეტილების მიღების პროცესსა და პროექტის განხორციელებაში.”

რეკომენდაციები

ანალიტიკური მიზნით, მიმდინარე ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის შეფასების დროს, LAG-ისთვის სარგებლიანი იქნება შეაფასოს არა მხოლოდ მხარდაჭერილი ინოვაციური პროექტის რაოდენობა და ხარისხი, არამედ გააანალიზოს ფართო საზოგადოებების მხრიდან LEADER / CLLD მიდგომის აღქმა ინოვაციური ხასიათის კუთხით მოცემული ტერიტორიისთვის.

აღრესატი:

LAG-ის მენეჯერები

8.6. იყო თუ არა პროექტის შერჩევის პროცესი გამჭვირვალე და თანაბრად ხელმისაწვდომი ყველასათვის LAG-ის დაფარვის რეჟიმში?

რეკომენდაციები

შერჩევის პროცესის გამჭვირვალობის გასაუმჯობესებლად, უკეთესი იქნებოდა უფრო დეტალური ინფორმაცია მიეწოდებინათ (მიზეზების განმარტებით) იმ განმცხადებლებისთვის, რომლებიც არ შეირჩნენ.

აღრესატი:

LAG-ის მენეჯერები

9.1. როგორ მოეწოდება ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის განხორციელების ხელშეწყობის პროცესი?	
<p>რეკომენდაციები</p> <p>ახლა, ტექნიკური დახმარების სამუშაოები მაქსიმალურად უნდა იყოს ფოკუსირებული საპროექტო აქტივობების შემდგომ თვალის მიდევნებაზე. ეს შეიძლება უმეტესად გულისხმობდეს LAG-ის გადანაცვების მიმღები სტრუქტურის გაძლიერების, მათთვის LAG-ის სამომავლო აქტივობებზე სრული მფლობელობის უფლებისა და პასუხისმგებლობის გადაცემის კუთხით.</p>	<p>აღრესატი:</p> <p>CENN კონსორციუმი</p>
9.2. როგორ დადგინდა ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის ინდიკატორები?	
<p>რეკომენდაციები</p> <p>გადაუდებელ აუცილებლობას წარმოადგენს ინდიკატორებზე უკვე განუვლი სამუშაოების შედეგის გადახედვა და შესაბამისად მათი დასრულება. გადახედვა უნდა დაინყოს უკვე დადგენილი ინდიკატორების კომპლექტის ანალიზით და შემუშავდეს სტრუქტურირებული სქემა, როგორც ეს ნაჩვენებია ქვემოთ მოცემულ დიაგრამაზე. დადგენილი ინდიკატორები მაქსიმალურად უნდა შეესაბამებოდეს S.M.A.R.T. (კონკრეტული, გაზომვადი, მიღწევადი, რელევანტური, დროში განწერილი) კრიტერიუმებს.</p>	<p>აღრესატი:</p> <p>LAG-ის მენეჯრები CENN კონსორციუმის მხარდაჭერით</p>

9.3. ჩატარდა თუ არა პროექტის მონიტორინგი და ანგარიშება ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის საერთო მიზნის მიღწევის შესაბამისად?

რეკომენდაციები

გადაუდებელ აუცილებლობას წარმოადგენს ინდიკატორებზე მუშაობის პროცესის დასრულება და ამ საკითხთან დაკავშირებით LAG-ის მენეჯერების შესაძლებლობების კუთხით განვითარების ღონისძიებების გატარება.

აღრესატი:

LAG-ის მენეჯერები CENN კონსორციუმის მხარდაჭერით

დანართი

1. ჩატარებული ინტერვიუების რესპოდენტთა სია

N	INTERVIEWEE	ORGANIZATION	DATE	TIME	ONLINE PLATFORM	CONTACT INFORMATION	EXPERT
1	Nino Gaprindashvili	CENN	13/04/2020	2:00:00 (EST)	Skype	ninuca_013	Stefano Mussi
2	Bernd Schuh	OIR	20/04/2020	15:00 (CET)	Skype	konto@oir.at	Stefano Mussi
3	Zurab Tatanashvili	CSRDG	21/04/2020	17:00 (EST)	Skype	zurabtat	Stefano Mussi
4	Raul Tsintsadze	Keda LAG	22/04/2020	20:00 (TB)	Skype	raul tsintsadze	Salome Bakashvili
5	Soso Shervashidze	Keda LAG	23/04.2020	16:00 (TB)	FB Messenger	Soso Shervashidze	Salome Bakashvili
6	Vladimer Tebidze	Keda LAG	23/04/2020	17:00 (TB)	FB Messenger	Jano Vladimer Tebidze	Salome Bakashvili
7	Archil Partsvania	MEPA	24/04/2020	15:00 (TB)	FB messenger	Archil Partsvania	Salome Bakashvili
8	Nino Gaprindashvili	CENN	25/04/2020	13:00 (TB)	Skype	ninuca_013	Salome Bakashvili
9	Levan Gorgiladze	KEDA Mayor	25/04/2020	15:00 (TB)	Skype	levangorgiladze63@outlook.com	Salome Bakashvili
10	Giorgi Abuladze	Keda LAG	26/04/2020	13:00(TB)	FB Messenger	Giorgi Abuladze	Salome Bakashvili
11	Mziuri Shavadze	School teacher	26/04/2020	21:00 Tb	phone	591719658	Salome Bakashvili
12	Sofio Diasamidze	beneficiary- Foreji	26/04/2020	15:00 Tb	phone	577989948	Salome Bakashvili
13	Nona Gorgadze	Lag member	26/04/2020	18:30 Tb	phone	599379881	Salome Bakashvili

დანართი 2. ინტერვიუს გზამკვლევი

**ქედის აღვილობრივი
განვითარების ჯგუფისა (LAG) და
ქედის მუნიციპალიტეტში LEADER
პროცესის შუალედური შეფასება**

კითხვარი

შესავალი

კავკასიის გარემოსდაცვითი არასამთავრობო ორგანიზაციების ქსელმა (CENN) დააკონტრაქტა პოლიტიკისა და მართვის კონსალტინგ ჯგუფი (PMCG) რათა განახორციელოს პროექტი „ქედის ადგილობრივი განვითარების ჯგუფისა (LAG) და ქედის მუნიციპალიტეტში LEADER პროცესის შუალედური შეფასება“.

შეფასების მიზანია შეჯამდეს და გაანალიზდეს ქედაში LAG-ისა და LEADER პროცესის მიხედვით განხორციელებული აქტივობები და შედეგები, რათა შემუშავდეს დასკვნები და რეკომენდაციები LAG-ის საქმიანობის შესრულების გასაუმჯობესებლად, მისი მდგრადობის ხელშესაწყობად და სერვისების მიწოდების ხარისხის ასამაღლებლად.

პროექტის ფარგლებში შეფასების გუნდი რესპოდენტებისგან მიღებული მოსაზრებებისა და პასუხების საშუალებით სრულყოფს უკვე არსებული ანგარიშებისა და ადმინისტრაციული დოკუმენტებიდან მიღებულ ინფორმაციას, რაც დაეხმარება მათ პროექტის მიზნის განხორციელებაში.

ამ მიზნით, PMCG-ი წარმოგიდგენთ ქვემოთ მოცემულ კითხვარს, რომელიც ემსახურება რესპოდენტებისგან ღია და გულწრფელი მოსაზრებებისა და პასუხების მიღებას. თუ კითხვარის შევსების დროს გაგიჩნდებათ კითხვა ან დამატებით რაიმეს დაზუსტება დაგჭირდებათ, გთხოვთ, მიმართეთ PMCG-ის კონსულტანტს:

ქ-ნ სალომე ბაკაშვილი

მობ: 597 97 48 68

ელ-ფოსტა: s.bakashvili@gmail.com

თქვენ მიერ მოწოდებული ინფორმაცია გამოყენებულ იქნება მხოლოდ წინამდებარე შეფასების მიზნებისათვის. თქვენი ვინაობა დარჩება კონფიდენციალური, ინტერვიუების შედეგად შეგროვილი ინფორმაცია გაანალიზდება მხოლოდ აგრეგირებული ფორმით და ამ სახით გაზიარდება შეფასების გუნდის გარეთ მყოფ პირებთან.

მადლობა თანამშრომლობისთვის!

გთხოვთ:

- უპასუხოთ ყველა კითხვას, ვინაიდან არასრული ინფორმაცია შეაფერხებს სრულყოფილ ანალიზს საბოლოო ანგარიშისათვის
- მოცემული სავარაუდო პასუხებიდან, მიუთითეთ შესაბამისი ერთი პასუხი (დანერეთ „პასუხის“ შესაბამის გრაფაში) და მინიმუმ 2-3 წინადადებით განმარტეთ.

კითხვარი

შეკითხვები პერსონალური მონაცემების შესახებ:

დაბადების ადგილი:

დაბადების წელი:

პოზიცია(სამუშაო ადგილი):

დამსაქმებელი:

სქესი:

განათლება:

თქვენი როლი ქედის LAG-ში:

რომელ სექტორში საქმიანობთ: საჯარო ____, სამოქალაქო ____, ბიზნესი ____

ზოგადი შეკითხვები:

EQs	შეკითხვა	გთხოვთ, დაწეროთ შესაბამისი ერთი პასუხი და დეტალურად ახსნათ ის
EQ 1.1	რა როლი შეასრულეთ ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის (Local Development Strategy – LDS) შემუშავების პროცესში? <ul style="list-style-type: none"> • არ მიმიღია მონაწილეობა • ვესწრებოდი მხოლოდ შეხვედრებს • მივანოდე რამდენიმე იდეა • ჩამოვაცალიბე წერილობითი წინადადება • ხელი შევუწყე სხვა პირების ჩართულობას 	
EQ 1.1	თქვენი აზრით, სტრატეგიის განსაზღვრისას რამდენად აისახა თქვენი საჭიროებები? <ul style="list-style-type: none"> • საერთოდ არა • საკმაოდ კარგად • ძალიან კარგად • სრულად 	

EQs	შეკითხვა	გთხოვთ, დაწეროთ შესაბამისი ერთი პასუხი და დეტალურად ახსნათ ის
EQ 1.1	<p>მიგიღიათ თუ არა მონაწილეობა სტრატეგიის წინა მოსამზადებელ (საინფორმაციო) შეხვედრებში?</p> <ul style="list-style-type: none"> • არ მიმიღია მონაწილეობა • ვესწრებოდი მხოლოდ შეხვედრებს • მივანოდე რამდენიმე იდეა • წერილობით ჩამოვაცალიებე წინადადება • ხელი შევუწყე სხვა პირების ჩართულობას 	
EQ 1.2	<p>თქვენი აზრით, რამდენად შეუძლია ადგილობრივ განვითარების ჯგუფს - ლაგ-ს (Local Action Group – LAG) წარმოადგინოს ქედის მუნიციპალიტეტის მოსახლეობის უმეტესობის და ყველა სოციო-ეკონომიკური ჯგუფის ინტერესები?</p> <ul style="list-style-type: none"> • საერთოდ არა • საკმაოდ კარგად • ძალიან კარგად • სრულად 	
EQ 1.2	<p>თქვენი აზრით, რამდენად შეუძლია ლაგ-ს გამოხატოს უმცირესობების, ქალთა, ახალგაზრდებისა და ხანდაზმული ჯგუფების ინტერესები?</p> <ul style="list-style-type: none"> • საერთოდ არა • საკმაოდ კარგად • ძალიან კარგად • სრულად 	
EQ 1.2	<p>ფიქრობთ თუ არა რომ ლაგ-ს შეუძლია წარმოადგინოს თქვენი პირადი და თქვენი სოციალური თუ ეკონომიკური ჯგუფის ინტერესები:</p> <ul style="list-style-type: none"> • საერთოდ არა • საკმაოდ კარგად • ძალიან კარგად • სრულად 	
EQ 2.1	<p>როგორ და რა კრიტერიუმების მიხედვით - განისაზღვრა ქედის ლაგ-ის სამოქმედო/გეოგრაფიული საზღვრები?</p>	
EQ 2.2	<p>ლაგ-ის სამოქმედო არეალის/გეოგრაფიული საზღვრების განსაზღვრისას, ლაგ-ის ეფექტური საქმიანობისათვის, რამდენად იყო განხილული შემდეგი რესურსების არსებობა: ადამიანური, ფინანსური, ეკონომიკური ან სხვა?</p>	
EQ 2.2	<p>მოიპოვება თუ არა ისეთი სახის ანალიზი, რომელიც შეაფასებს თუ როდის და როგორ გახდება ქედის ლაგ-ი თვით-მდგრადი/ დამოუკიდებლად სიცოცხლისუნარიანი ორგანიზაცია?</p>	

EQs	შეკითხვა	გთხოვთ, დაწეროთ შესაბამისი ერთი პასუხი და დეტალურად ახსნათ ის
<p>EQ 3.1 EQ 3.2</p>	<p>არის თუ არა ლაგ-ის წევრების შემადგენლობა დაბალანსებული, თუ არსებობენ „უფროსი“ (მეტად მნიშვნელოვანი) და „უმცროსი“ (ნაკლებად მნიშვნელოვანი) პარტნიორები ან „ელიტური ჯგუფები“?</p> <ul style="list-style-type: none"> • დაუბალანსებელია • საკმაოდ დაუბალანსებელია • დიახ, საკმაოდ დაბალანსებულია • დიახ, დაბალანსებულია 	
<p>EQ 3.1 EQ 3.2</p>	<p>რამდენად არიან ლაგ-ის წევრების სრულ შემადგენლობაში წარმოდგენილი სხვადასხვა სოციალურ-ეკონომიკური სექტორის წარმომადგენლები?</p> <ul style="list-style-type: none"> • საერთოდ არა • საკმაოდ კარგად • ძალიან კარგად • სრულად 	
<p>EQ 3.3</p>	<p>რა მიზანი ჰქონდა ლაგ-ის იურიდიულ პირად რეგისტრაციას?</p> <ul style="list-style-type: none"> • საკანონმდებლო მოთხოვნა • მდგრადობა • პროექტის მოთხოვნა • არც-ერთი ჩამოთვლილთაგან 	
<p>EQ 3.3</p>	<p>თქვენი აზრით, რამდენად მნიშვნელოვანია იურიდიულ პირად რეგისტრაცია ლაგ-ის საქმიანობის წარმართვისთვის?</p> <ul style="list-style-type: none"> • საერთოდ არ არის მნიშვნელოვანი • საკმაოდ მნიშვნელოვანია • ძალიან მნიშვნელოვანია 	
<p>EQ 3.3</p>	<p>ზღუდავს თუ არა რაიმე ფორმით ამჟამინდელი იურიდიული სტატუსი ლაგ-ის საქმიანობას/ მანდატს?</p> <ul style="list-style-type: none"> • საერთოდ არ ზღუდავს • დიახ, ზოგიერთ სფეროში ზღუდავს 	
<p>EQ 3.3</p>	<p>თქვენი აზრით, ლაგ-ის გადაწყვეტილების მიმღები სტრუქტურები/ჯგუფები რამდენად წარმოადგენენ სხვადასხვა წევრების ინტერესებს?</p> <ul style="list-style-type: none"> • საერთოდ არა • საკმაოდ კარგად • ძალიან კარგად • სრულად 	
<p>EQ 3.4</p>	<p>სტარტეგიის მიზნები და სამოქმედო გეგმა მხოლოდ CENN-ის პროექტის ვადების ფარგლებშია განსაზღვრული, თუ ამ ვადებს სცდება?</p> <ul style="list-style-type: none"> • მხოლოდ CENN პროექტის ვადების ფარგლებშია • CENN პროექტის ვადებს სცდება 	

EQs	შეკითხვა	გთხოვთ, დაწეროთ შესაბამისი ერთი პასუხი და დეტალურად ახსნათ ის
EQ 3.4	<p>თქვენი აზრით, აღმოაჩინა თუ არა ლაგ- მა რაიმე უნიკალური ადგილობრივი რესურსები? (ადმინაური, ეკონომიკური და ა.შ.)</p>	
EQ 3.4	<p>შეიცვალა თუ არა რაიმე ლაგ-ის წევრების ქცევებში/ურთიერთობებში ლაგ-ის ჩამოყალიბების შემდეგ?</p> <ul style="list-style-type: none"> • არ შეცვლილა • შეიტანეს გარკვეული ცვლილებები 	
EQ 3.5	<p>ლაგ- ის წევრობამ გამოიწვია თუ არა რაიმე ცვლილება ადგილობრივი ხალხის, ორგანიზაციების ქცევაში, ურთიერთდამოკიდებულებაში?</p>	
EQ 3.5	<p>ხედავთ თუ არა რაიმე ცვლილებას კონკრეტული სექტორის შიგნით კოორდინაციის/სხვა სექტორებთან თანამშრომლობის თვალსაზრისით?</p>	
EQ 4.1	<p>როგორ შეაფასებდით ადგილობრივი მოსახლეობის ჩართულობის დონესა და ხარისხს, საჭიროების დადგენაში, მათი პრიორიტეტების განსაზღვრასა და სტრატეგიის-მიზნების შემუშავებაში?</p> <ul style="list-style-type: none"> • დაბალი ჩართულობა • დამაკმაყოფილებელი ჩართულობა • მაღალი ჩართულობა • ძალიან მაღალი ჩართულობა 	
EQ 4.1	<p>თქვენი აზრით, სწორად შეფასდა თუ არა ადგილობრივი საჭიროებები და ნათლად ჩანს თუ არა ეს საჭიროებები სტრატეგიაში</p> <ul style="list-style-type: none"> • საერთოდ არა • საკმაოდ კარგად • ძალიან კარგად • სრულად 	
EQ 4.1	<p>თქვენი აზრით, სწორად იქნა თუ არა შეფასებული უმცირესობების, ქალების, ახალგაზრდებისა და ხანდაზმულების ჯგუფების საჭიროებები და ნათლად ჩანს თუ არა ეს საჭიროებები სტრატეგიაში</p> <ul style="list-style-type: none"> • საერთოდ არა • საკმაოდ კარგად • ძალიან კარგად • სრულად 	

EQs	შეკითხვა	გთხოვთ, დაწეროთ შესაბამისი ერთი პასუხი და დეტალურად ახსნათ ის
EQ 4.1	<p>თქვენი აზრით, სწორად იქნა თუ არა შეფასებული გარემოს შენარჩუნებისა და კლიმატის ცვლილების წინააღმდეგ ბრძოლის საჭიროებები, და ნათლად ჩანს თუ არა ეს საჭიროებები სტრატეგიაში</p> <ul style="list-style-type: none"> • საერთოდ არა • საკმაოდ კარგად • ძალიან კარგად • სრულად 	
EQ 4.2	<p>თქვენი აზრით, რამდენად უწყობს ხელს სტრატეგიით განსაზღვრული აქტივობები და პროექტები, სტრატეგიული ამოცანების შესრულებას?</p> <ul style="list-style-type: none"> • საერთოდ არა • საკმაოდ კარგად • ძალიან კარგად • სრულად 	
EQ 5.1 EQ 5.2 EQ 5.3	<p>რამდენად მნიშვნელოვანია საქმიანი კავშირების დამყარება(ნეთვორქინგი) ქედის ლაგ-ისთვის?</p> <ul style="list-style-type: none"> • საერთოდ არ არის მნიშვნელოვანი • გარკვეულწილად მნიშვნელოვანია • ძალიან მნიშვნელოვანია ადგილობრივ დონეზე • ძალიან მნიშვნელოვანია ყველა დონეზე 	
EQ 5.1 EQ 5.2 EQ 5.3	<p>რა მიზანი აქვს ქედის ლაგ-ისთვის საქმიანი კავშირების დამყარებას (ნეთვორქინგს)?</p>	
EQ 5.1 EQ 5.2 EQ 5.3	<p>მონაწილეობდით თუ არა რაიმე საქმიანი კავშირების დასამყარებელ ღონისძიებაში/ აქტივობაში და რა მიიღეთ შედეგად?</p>	
EQ 5.4	<p>რა შედეგი /შემდგომი აქტივობები მოჰყვა საქმიანი კავშირების დამყარების ინიციატივებს/ ღონისძიებებს?</p>	
EQ 5.5	<p>ფლობთ თუ არა ინფორმაციას ქედის ლაგ-ის გეგმების შესახებ საქმიანი კავშირების დამყარების მიმართულებით?</p> <ul style="list-style-type: none"> • საერთოდ არ ვფლობ ინფორმაციას • საკმაო ინფორმაციას ვფლობ 	
EQ 5.6	<p>თქვენი აზრით, რამდენად შეაფასეს და განიხილეს სხვადასხვა სექტორის/ჯგუფის საჭიროებები თემატურმა სამუშაო ჯგუფებმა?</p> <ul style="list-style-type: none"> • საერთოდ არა • საკმაოდ კარგად • ძალიან კარგად • სრულად 	

EQs	შეკითხვა	გთხოვთ, დაწეროთ შესაბამისი ერთი პასუხი და დეტალურად ახსნათ ის
EQ 5.6	რამდენად მოხდა სტრატეგიის მიხედვით პროექტებსა თუ ინიციატივებში დამატებითი ასპექტების გათვალისწინება (გარემოსდაცვითი, სოციალური, დემოგრაფიული, კულტურული ან გენდერული). <ul style="list-style-type: none"> • საერთოდ არა • საკმაოდ კარგად • ძალიან კარგად • სრულად 	
EQ 6.1	იყო თუ არა ინოვაცია პრიორიტეტული ლაგ-ის საქმიანობის რომელიმე ეტაპზე?	
EQ 6.1	გაქვთ თუ არა ინფორმაცია ლაგ-ის საქმიანობის შედეგად რაიმე ინოვაციური პრაქტიკის დანერგვის ან ინოვაციური პროექტების განხორციელების შესახებ?	
EQ 6.2	თქვენი აზრით, მოიტანა თუ არა ლაგ-მა რაიმე განსხვავებული სარგებელი/შედეგი ქედის მუნიციპალიტეტის განვითარებისთვის?	
EQ 6.3	არის თუ არა ლაგ-ი, როგორც თანამშრომლობის პლატფორმა, თქვენს რეგიონში უკვე არსებული სხვა პლატფორმებისგან განსხვავებული ან ხელს უწყობს თუ არა ადგილობრივ თანამშრომლობას განსხვავებულად?	
EQ 6.3	თქვენი აზრით, ენდობა თუ არა ყველა სექტორი/ მოქმედი პირი ლაგ-ს და მის მიდგომას?	
EQ 7.1 EQ 7.2	განახორციელა თუ არა ქედის ლაგ-მა რაიმე ერთობლივი თანამშრომლობის პროექტი სხვა LEADER ჯგუფებთან?	
EQ 7.1 EQ 7.2	დაგეგმილია თუ არა მომავალში რაიმე ერთობლივი თანამშრომლობის პროექტები? (ადგილობრივი, საერთაშორისო)	
EQ 8.1	ადგილობრივი საჭიროებების და პოტენციალის შესწავლა/შეფასების დროს, იყო თუ არა ჩართულობა ყველა თემის და სხვადასხვა სოციო-ეკონომიკურ თუ გენდერულ ჯგუფების წარმომადგენლების მხრიდან? <ul style="list-style-type: none"> • საერთოდ არა • საკმაოდ კარგად • ძალიან კარგად • სრულად 	

EQs	შეკითხვა	გთხოვთ, დაწეროთ შესაბამისი ერთი პასუხი და დეტალურად ახსნათ ის
EQ 8.1 EQ 9.1	საინფორმაციო კამპანიის აქტივობებმა რამდენად შეუწყო ხელი ლაგ-ის პოტენციური წევრების ჩართულობას? <ul style="list-style-type: none"> • საერთოდ არა • საკმაოდ კარგად • ძალიან კარგად • სრულად 	
EQ 8.2	თქვენი აზრით, ყველა დაინტერესებულმა კულტურულმა, ეთნიკურმა და დარგობრივმა/სექტორულმა ჯგუფმა მიიღო საკმარისი ინფორმაცია სტრატეგიის შემუშავების შესახებ?	
EQ 8.3	გამოიყენეთ თუ არა სტრატეგიის შემუშავების დროს წინასწარ განსაზღვრული შაბლონი/ნიმუში?	
EQ 8.1 EQ 8.4 EQ 9.1	როგორ შეაფასებდით საინფორმაციო კამპანიის საქმიანობის ხარისხს ინფორმაციის მიწოდებისა და ადგილობრივი საზოგადოების მონაწილეობის ნახალისების თვალსაზრისით? <ul style="list-style-type: none"> • არაადამაკმაყოფილებელი • დამაკმაყოფილებელი • კარგი • ძალიან კარგი 	
EQ 8.5	განსაზღვრა თუ არა ლაგ-მა თავისი ტერიტორიის ფარგლებში "ინოვაციურობის" კრიტერიუმები?	
EQ 8.5	რაიმე გზით შეუწყო თუ არა ხელი ლაგ-მა ინოვაციას?	
EQ 8.6	იყო თუ არა ლაგ-ის მიერ განხორციელებული პროექტების შერჩევის პროცესი გამჭვირვალე და თანაბრად ხელმისაწვდომი ყველასათვის ლაგ-ის სამოქმედო არეალში? <ul style="list-style-type: none"> • არა იყო გამჭვირვალე • საკმარისად გამჭვირვალე იყო • სრულად გამჭვირვალე იყო 	
EQ 9.2	როგორ შემუშავდა სტრატეგიის ინდიკატორები?	
EQ 9.2	შემუშავდა თუ არა ინდიკატორები კონსულტაციის პროცესის საშუალებით? <ul style="list-style-type: none"> • არა, მხოლოდ ხელმძღვანელობამ განსაზღვრა • დიახ, შემუშავდა კონსულტაციის გზით 	
EQ 9.3	მონიტორინგისა და შეფასების აქტივობებს ლაგ-ის ხელმძღვანელობა ასრულებს?	
EQ 9.3	დაგეგმილია თუ არა სტრატეგიის თვითშეფასების სქემის დანერგვა? <ul style="list-style-type: none"> • ჯერ არა • ალბათ მალე დაინერგება • დიახუკვე დანერგილია 	

EQs	შეკითხვა	გთხოვთ, დაწეროთ შესაბამისი ერთი პასუხი და დეტალურად ახსნათ ის
EQ 9.3	<p>შეგიტანიათ თუ არა ცვლილებები სტრატეგიაში მონიტორინგისა და შეფასების სისტემისგან მიღებული ინფორმაციის საფუძველზე?</p> <ul style="list-style-type: none"> • საერთოდ არა • ჯერ არა • რამდენჯერმე • დიახ, სისტემატურად 	

დიდი მადლობა მოწოდებული ინფორმაციისა და თვენი დროის გამოყოფისათვის.

ქედის ადგილობრივი განვითარების ჯგუფისა (LAG) და ქედის მუნიციპალიტეტში LEADER პროცესის შუალედური შეფასება

**კითხვარი დაინტერესებული მხარეებისა
და ბენეფიციარებისთვის**

შესავალი

კავკასიის გარემოსდაცვითი არასამთავრობო ორგანიზაციების ქსელმა (CENN) დააკონტრაქტა პოლიტიკისა და მართვის კონსალტინგ ჯგუფი (PMCG) რათა განახორციელოს პროექტი „ქედის ადგილობრივი განვითარების ჯგუფისა (LAG) და ქედის მუნიციპალიტეტში LEADER პროცესის შუალედური შეფასება“.

შეფასების მიზანია შეჯამდეს და გაანალიზდეს ქედაში LAG-ისა და LEADER პროცესის მიხედვით განხორციელებული აქტივობები და შედეგები, რათა შემუშავდეს დასკვნები და რეკომენდაციები LAG-ის საქმიანობის შესრულების გასაუმჯობესებლად, მისი მდგრადობის ხელშესაწყობად და სერვისების მიწოდების ხარისხის ასამაღლებლად.

პროექტის ფარგლებში შეფასების გუნდი რესპოდენტებისგან მიღებული მოსაზრებებისა და პასუხების საშუალებით სრულყოფს უკვე არსებული ანგარიშებისა და ადმინისტრაციული დოკუმენტებიდან მიღებულ ინფორმაციას, რაც დაეხმარება მათ პროექტის მიზნის განხორციელებაში.

ამ მიზნით, PMCG-ი წარმოგიდგენთ ქვემოთ მოცემულ კითხვარს, რომელიც ემსახურება რესპოდენტებისგან ღია და გულწრფელი მოსაზრებებისა და პასუხების მიღებას. თუ კითხვარის შევსების დროს გაგიჩნდებათ კითხვა ან დამატებით რაიმეს დაზუსტება დაგჭირდებათ, გთხოვთ, მიმართეთ PMCG-ის კონსულტანტს:

ქ-ნ სალომე ბაკაშვილი

მობ: 597 97 48 68

ელ-ფოსტა: s.bakashvili@gmail.com

თქვენ მიერ მოწოდებული ინფორმაცია გამოყენებულ იქნება მხოლოდ წინამდებარე შეფასების მიზნებისათვის. თქვენი ვინაობა დარჩება კონფიდენციალური, ინტერვიუების შედეგად შეგროვილი ინფორმაცია გაანალიზდება მხოლოდ აგრეგირებული ფორმით და ამ სახით გაზიარდება შეფასების გუნდის გარეთ მყოფ პირებთან.

მადლობა თანამშრომლობისთვის!

გთხოვთ:

- უპასუხოთ ყველა კითხვას, ვინაიდან არასრული ინფორმაცია შეაფერხებს სრულყოფილ ანალიზს საბოლოო ანაგისათვის
- მოცემული სავარაუდო პასუხებიდან, მიუთითეთ შესაბამისი ერთი პასუხი (დანერეთ „პასუხის“ შესაბამის გრაფაში) და მინიმუმ 2-3 წინადადებით განმარტეთ.

კითხვარი

შეკითხვები პერსონალური მონაცემების შესახებ:

დაბადების ადგილი:

დაბადების წელი:

პოზიცია(სამუშაო ადგილი):

დამსაქმებელი:

სქესი:

განათლება:

თქვენი როლი ქედის LAG-ში:

რომელ სექტორში საქმიანობთ: საჯარო ____, სამოქალაქო ____, ბიზნესი ____

ზოგადი შეკითხვები:

EQs	შეკითხვა	გთხოვთ, დაწეროთ შესაბამისი ერთი პასუხი და დეტალურად ახსნათ ის
EQ 1.1	რა როლი შეასრულეთ ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის (Local Development Strategy – LDS) შემუშავების პროცესში? <ul style="list-style-type: none"> • არ მიმიღია მონაწილეობა • ვესწრებოდი მხოლოდ შეხვედრებს • მივანოდე რამდენიმე იდეა • ჩამოვაცალიბე წერილობითი წინადადება • ხელი შევუწყე სხვა პირების ჩართულობას 	
EQ 1.1	თქვენი აზრით, სტრატეგიის განსაზღვრისას რამდენად აისახა თქვენი საჭიროებები? <ul style="list-style-type: none"> • საერთოდ არა • საკმაოდ კარგად • ძალიან კარგად • სრულად 	

EQs	შეკითხვა	გთხოვთ, დაწეროთ შესაბამისი ერთი პასუხი და დეტალურად ახსნათ ის
EQ 1.1	<p>მიგილიათ თუ არა მონაწილეობა სტრატეგიის წინა მოსამზადებელ (საინფორმაციო) შეხვედრებში?</p> <ul style="list-style-type: none"> • არ მიმიღია მონაწილეობა • ვესწრებოდი მხოლოდ შეხვედრებს • მივანოდე რამდენიმე იდეა • წერილობით ჩამოვაცალიებე წინადადება • ხელი შევუწყე სხვა პირების ჩართულობას 	
EQ 1.2	<p>თქვენი აზრით, რამდენად შეუძლია ადგილობრივ განვითარების ჯგუფს - ლაგ-ს (Local Action Group – LAG) წარმოადგინოს ქედის მუნიციპალიტეტის მოსახლეობის უმეტესობის და ყველა სოციო-ეკონომიკური ჯგუფის ინტერესები?</p> <ul style="list-style-type: none"> • საერთოდ არა • საკმაოდ კარგად • ძალიან კარგად • სრულად 	
EQ 1.2	<p>თქვენი აზრით, რამდენად შეუძლია ლაგ-ს გამოხატოს უმცირესობების, ქალთა, ახალგაზრდებისა და ხანდაზმული ჯგუფების ინტერესები?</p> <ul style="list-style-type: none"> • საერთოდ არა • საკმაოდ კარგად • ძალიან კარგად • სრულად 	
EQ 1.2	<p>ფიქრობთ თუ არა რომ ლაგ-ს შეუძლია წარმოადგინოს თქვენი პირადი და თქვენი სოციალური თუ ეკონომიკური ჯგუფის ინტერესები:</p> <ul style="list-style-type: none"> • საერთოდ არა • საკმაოდ კარგად • ძალიან კარგად • სრულად 	
EQ 3.1 EQ 3.2	<p>არის თუ არა ლაგ-ის წევრების შემადგენლობა დაბალანსებული, თუ არსებობენ „უფროსი“ (მეტად მნიშვნელოვანი) და „უმცროსი“ (ნაკლებად მნიშვნელოვანი) პარტნიორები ან „ელიტური ჯგუფები“?</p> <ul style="list-style-type: none"> • დაუბალანსებელია • საკმაოდ დაუბალანსებელია • დიახ, საკმაოდ დაბალანსებულია • დიახ, დაბალანსებულია 	
EQ 3.1 EQ 3.2	<p>რამდენად არიან ლაგ-ის წევრების სრულ შემადგენლობაში წარმოდგენილი სხვადასხვა სოციალურ-ეკონომიკური სექტორის წარმომადგენლები?</p> <ul style="list-style-type: none"> • საერთოდ არა • საკმაოდ კარგად • ძალიან კარგად • სრულად 	

EQs	შეკითხვა	გთხოვთ, დაწეროთ შესაბამისი ერთი პასუხი და დეტალურად ახსნათ ის
EQ 3.3	<p>თქვენი აზრით, ლაგ-ის გადაწყვეტილების მიმღები სტრუქტურები/ჯგუფები რამდენად წარმოადგენენ სხვადასხვა წევრების ინტერესებს</p> <ul style="list-style-type: none"> • საერთოდ არა • საკმაოდ კარგად • ძალიან კარგად • სრულად 	
EQ 3.4	<p>სტარტეგის მიზნები და სამოქმედო გეგმა მხოლოდ CENN– ის პროექტის ვადების ფარგლებშია განსაზღვრული, თუ ამ ვადებს სცდება?</p> <ul style="list-style-type: none"> • მხოლოდ CENN პროექტის ვადების ფარგლებშია • CENN პროექტის ვადებს სცდება 	
EQ 3.4	<p>თქვენი აზრით, აღმოაჩინა თუ არა ლაგ– მა რაიმე უნიკალური ადგილობრივი რესურსები? (ადმინაური, ეკონომიკური და ა.შ.)</p>	
EQ 3.4	<p>შეიცვალა თუ არა რაიმე ლაგ-ის წევრების ქცევებში/ურთიერთობებში ლაგ-ის ჩამოყალიბების შემდეგ?</p> <ul style="list-style-type: none"> • არ შეცვლილა • შეიტანეს გარკვეული ცვლილებები 	
EQ 3.5	<p>ლაგ– ის წევრობამ გამოიწვია თუ არა რაიმე ცვლილება ადგილობრივი ხალხის, ორგანიზაციების ქცევაში, ურთიერთდამოკიდებულებაში?</p>	
EQ 3.5	<p>ხედავთ თუ არა რაიმე ცვლილებას კონკრეტული სექტორის შიგნით კოორდინაციის/სხვა სექტორებთან თანამშრომლობის თვალსაზრისით?</p>	
EQ 4.1	<p>თქვენი აზრით, სწორად შეფასდა თუ არა ადგილობრივი საჭიროებები და ნათლად ჩანს თუ არა ეს საჭიროებები სტრატეგიაში</p> <ul style="list-style-type: none"> • საერთოდ არა • საკმაოდ კარგად • ძალიან კარგად • სრულად 	
EQ 4.1	<p>თქვენი აზრით, სწორად იქნა თუ არა შეფასებული უმცირესობების, ქალების, ახალგაზრდებისა და ხანდაზმულების ჯგუფების საჭიროებები და ნათლად ჩანს თუ არა ეს საჭიროებები სტრატეგიაში</p> <ul style="list-style-type: none"> • საერთოდ არა • საკმაოდ კარგად • ძალიან კარგად • სრულად 	

EQs	შეკითხვა	გთხოვთ, დაწეროთ შესაბამისი ერთი პასუხი და დეტალურად ახსნათ ის
EQ 4.1	<p>თქვენი აზრით, სწორად იქნა თუ არა შეფასებული გარემოს შენარჩუნებისა და კლიმატის ცვლილების წინააღმდეგ ბრძოლის საჭიროებები, და ნათლად ჩანს თუ არა ეს საჭიროებები სტრატეგიაში</p> <ul style="list-style-type: none"> • საერთოდ არა • საკმაოდ კარგად • ძალიან კარგად • სრულად 	
EQ 4.2	<p>თქვენი აზრით, რამდენად უწყობს ხელს სტრატეგიით განსაზღვრული აქტივობები და პროექტები, სტრატეგიული ამოცანების შესრულებას?</p> <ul style="list-style-type: none"> • საერთოდ არა • საკმაოდ კარგად • ძალიან კარგად • სრულად 	
EQ 5.1 EQ 5.2 EQ 5.3	<p>რამდენად მნიშვნელოვანია საქმიანი კავშირების დამყარება(ნეთვორქინგი) ქედის ლაგ-ისთვის?</p> <ul style="list-style-type: none"> • საერთოდ არ არის მნიშვნელოვანი • გარკვეულწილად მნიშვნელოვანია • ძალიან მნიშვნელოვანია ადგილობრივ დონეზე • ძალიან მნიშვნელოვანია ყველა დონეზე 	
EQ 5.1 EQ 5.2 EQ 5.3	<p>რა მიზანი აქვს ქედის ლაგ-ისთვის საქმიანი კავშირების დამყარებას (ნეთვორქინგს)?</p>	
EQ 5.1 EQ 5.2 EQ 5.3	<p>მონაწილეობდით თუ არა რაიმე საქმიანი კავშირების დასამყარებელ ღონისძიებაში/ აქტივობაში და რა მიიღეთ შედეგად?</p>	
EQ 5.4	<p>რა შედეგი /შემდგომი აქტივობები მოჰყვა საქმიანი კავშირების დამყარების ინიციატივებს/ ღონისძიებებს?</p>	
EQ 5.5	<p>ფლობთ თუ არა ინფორმაციას ქედის ლაგ-ის გეგმების შესახებ საქმიანი კავშირების დამყარების მიმართულებით?</p> <ul style="list-style-type: none"> • საერთოდ არ ვფლობ ინფორმაციას • საკმაო ინფორმაციას ვფლობ 	
EQ 5.6	<p>თქვენი აზრით, რამდენად შეაფასეს და განიხილეს სხვადასხვა სექტორის/ჯგუფის საჭიროებები თემატურმა სამუშაო ჯგუფებმა?</p> <ul style="list-style-type: none"> • საერთოდ არა • საკმაოდ კარგად • ძალიან კარგად • სრულად 	

EQs	შეკითხვა	გთხოვთ, დაწეროთ შესაბამისი ერთი პასუხი და დეტალურად ახსნათ ის
EQ 5.6	<p>რამდენად მოხდა სტრატეგიის მიხედვით პროექტებსა თუ ინიციატივებში დამატებითი ასპექტების გათვალისწინება (გარემოსდაცვითი, სოციალური, დემოგრაფიული, კულტურული ან გენდერული).</p> <ul style="list-style-type: none"> • საერთოდ არა • საკმაოდ კარგად • ძალიან კარგად • სრულად 	
EQ 6.1	<p>იყო თუ არა ინოვაცია პრიორიტეტული ლაგ-ის საქმიანობის რომელიმე ეტაპზე?</p>	
EQ 6.1	<p>გაქვთ თუ არა ინფორმაცია ლაგ-ის საქმიანობის შედეგად რაიმე ინოვაციური პრაქტიკის დანერგვის ან ინოვაციური პროექტების განხორციელების შესახებ?</p>	
EQ 6.2	<p>თქვენი აზრით, მოიტანა თუ არა ლაგ-მა რაიმე განსხვავებული სარგებელი/შედეგი ქედის მუნიციპალიტეტის განვითარებისთვის?</p>	
EQ 6.3	<p>არის თუ არა ლაგ-ი, როგორც თანამშრომლობის პლატფორმა, თქვენს რეგიონში უკვე არსებული სხვა პლატფორმებისგან განსხვავებული ან ხელს უწყობს თუ არა ადგილობრივ თანამშრომლობას განსხვავებულად?</p>	
EQ 6.3	<p>თქვენი აზრით, ენდობა თუ არა ყველა სექტორი/ მოქმედი პირი ლაგ-ს და მის მიდგომას?</p>	
EQ 8.1	<p>ადგილობრივი საჭიროებების და პოტენციალის შესწავლა/შეფასების დროს, იყო თუ არა ჩართულობა ყველა თემის და სხვადასხვა სოციო-ეკონომიკურ თუ გენდერულ ჯგუფების წარმომადგენლების მხრიდან?</p> <ul style="list-style-type: none"> • საერთოდ არა • საკმაოდ კარგად • ძალიან კარგად • სრულად 	
EQ 8.1 EQ 9.1	<p>საინფორმაციო კამპანიის აქტივობებმა რამდენად შეუწყო ხელი ლაგ-ის პოტენციური წევრების ჩართულობას?</p> <ul style="list-style-type: none"> • საერთოდ არა • საკმაოდ კარგად • ძალიან კარგად • სრულად 	
EQ 8.2	<p>თქვენი აზრით, ყველა დაინტერესებულმა კულტურულმა, ეთნიკურმა და დარგობრივმა/ სექტორულმა ჯგუფმა მიიღო საკმარისი ინფორმაცია სტრატეგიის შემუშავების შესახებ?</p>	

EQs	შეკითხვა	გთხოვთ, დაწეროთ შესაბამისი ერთი პასუხი და დეტალურად ახსნათ ის
<p>EQ 8.1 EQ 8.4 EQ 9.1</p>	<p>როგორ შეაფასებდით საინფორმაციო კამპანიის საქმიანობის ხარისხს ინფორმაციის მიწოდებისა და ადგილობრივი საზოგადოების მონაწილეობის ნახალისების თვალსაზრისით?</p> <ul style="list-style-type: none"> • არადამაკმაყოფილებელი • დამაკმაყოფილებელი • კარგი • ძალიან კარგი 	
<p>EQ 8.6</p>	<p>იყო თუ არა ლაგ-ის მიერ განხორციელებული პროექტების შერჩევის პროცესი გამჭვირვალე და თანაბრად ხელმისაწვდომი ყველასათვის ლაგ-ის სამოქმედო არეალში?</p> <ul style="list-style-type: none"> • არა იყო გამჭვირვალე • საკმარისად გამჭვირვალე იყო • სრულად გამჭვირვალე იყო 	
<p>EQ 9.2</p>	<p>შემუშავდა თუ არა ინდიკატორები კონსულტაციის პროცესის საშუალებით?</p> <ul style="list-style-type: none"> • არა, მხოლოდ ხელმძღვანელობამ განსაზღვრა • დიახ, შემუშავდა კონსულტაციის გზით 	

დიდი მადლობა მოწოდებული ინფორმაციისა და თვენი დროის გამოყოფისათვის.

**ქედის ადგილობრივი
განვითარების ჯგუფისა (LAG) და
ქედის მუნიციპალიტეტში LEADER
პროცესის შუალედური შეფასება**

**კითხვარი მონაცემადი
ჯგუფებისთვის**

შესავალი

კავკასიის გარემოსდაცვითი არასამთავრობო ორგანიზაციების ქსელმა (CENN) დააკონტრაქტა პოლიტიკისა და მართვის კონსალტინგ ჯგუფი (PMCG) რათა განახორციელოს პროექტი „ქედის ადგილობრივი განვითარების ჯგუფისა (LAG) და ქედის მუნიციპალიტეტში LEADER პროცესის შუალედური შეფასება“.

შეფასების მიზანია შეჯამდეს და გაანალიზდეს ქედაში LAG-ისა და LEADER პროცესის მიხედვით განხორციელებული აქტივობები და შედეგები, რათა შემუშავდეს დასკვნები და რეკომენდაციები LAG-ის საქმიანობის შესრულების გასაუმჯობესებლად, მისი მდგრადობის ხელშესაწყობად და სერვისების მიწოდების ხარისხის ასამაღლებლად.

პროექტის ფარგლებში შეფასების გუნდი რესპოდენტებისგან მიღებული მოსაზრებებისა და პასუხების საშუალებით სრულყოფს უკვე არსებული ანგარიშებისა და ადმინისტრაციული დოკუმენტებიდან მიღებულ ინფორმაციას, რაც დაეხმარება მათ პროექტის მიზნის განხორციელებაში.

ამ მიზნით, PMCG-ი წარმოგიდგენთ ქვემოთ მოცემულ კითხვარს, რომელიც ემსახურება რესპოდენტებისგან ღია და გულწრფელი მოსაზრებებისა და პასუხების მიღებას. თუ კითხვარის შევსების დროს გაგიჩნდებათ კითხვა ან დამატებით რაიმეს დაზუსტება დაგჭირდებათ, გთხოვთ, მიმართეთ PMCG-ის კონსულტანტს:

ქ-ნ სალომე ბაკაშვილი

მობ: 597 97 48 68

ელ-ფოსტა: s.bakashvili@gmail.com

თქვენ მიერ მოწოდებული ინფორმაცია გამოყენებულ იქნება მხოლოდ წინამდებარე შეფასების მიზნებისათვის. თქვენი ვინაობა დარჩება კონფიდენციალური, ინტერვიუების შედეგად შეგროვილი ინფორმაცია გაანალიზდება მხოლოდ აგრეგირებული ფორმით და ამ სახით გაზიარდება შეფასების გუნდის გარეთ მყოფ პირებთან.

მადლობა თანამშრომლობისთვის!

გთხოვთ:

- უპასუხოთ ყველა კითხვას, ვინაიდან არასრული ინფორმაცია შეაფერხებს სრულყოფილ ანალიზს საბოლოო ანაგისათვის
- მოცემული სავარაუდო პასუხებიდან, მიუთითეთ შესაბამისი ერთი პასუხი (დანერეთ „პასუხის“ შესაბამის გრაფაში) და მინიმუმ 2-3 წინადადებით განმარტეთ.

კითხვარი

შეკითხვები პერსონალური მონაცემების შესახებ:

დაბადების ადგილი:

დაბადების წელი:

პოზიცია(სამუშაო ადგილი):

დამსაქმებელი:

სქესი:

განათლება:

თქვენი როლი ქედის LAG-ში:

რომელ სექტორში საქმიანობთ: საჯარო ____, სამოქალაქო ____, ბიზნესი ____

ზოგადი შეკითხვები:

EQs	შეკითხვა	გთხოვთ, დაწეროთ შესაბამისი ერთი პასუხი და დეტალურად ახსნათ ის
EQ 1.1	რა როლი შეასრულეთ ადგილობრივი განვითარების სტრატეგიის (Local Development Strategy – LDS) შემუშავების პროცესში? <ul style="list-style-type: none">• არ მიმიღია მონაწილეობა• ვესწრებოდი მხოლოდ შეხვედრებს• მივანოდე რამდენიმე იდეა• ჩამოვაცალიბე წერილობითი წინადადება• ხელი შევუწყე სხვა პირების ჩართულობას	
EQ 1.1	თქვენი აზრით, სტრატეგიის განსაზღვრისას რამდენად აისახა თქვენი საჭიროებები? <ul style="list-style-type: none">• საერთოდ არა• საკმაოდ კარგად• ძალიან კარგად• სრულად	

EQs	შეკითხვა	გთხოვთ, დაწეროთ შესაბამისი ერთი პასუხი და დეტალურად ახსნათ ის
EQ 1.1	<p>მიგიღიათ თუ არა მონაწილეობა სტრატეგიის წინა მოსამზადებელ (საინფორმაციო) შეხვედრებში?</p> <ul style="list-style-type: none"> • არ მიმიღია მონაწილეობა • ვესწრებოდი მხოლოდ შეხვედრებს • მივანოდე რამდენიმე იდეა • წერილობით ჩამოვაცალიებე წინადადება • ხელი შევუწყე სხვა პირების ჩართულობას 	
EQ 1.2	<p>თქვენი აზრით, რამდენად შეუძლია ადგილობრივ განვითარების ჯგუფს - ლაგ-ს (Local Action Group – LAG) წარმოადგინოს ქედის მუნიციპალიტეტის მოსახლეობის უმეტესობის და ყველა სოციო-ეკონომიკური ჯგუფის ინტერესები?</p> <ul style="list-style-type: none"> • საერთოდ არა • საკმაოდ კარგად • ძალიან კარგად • სრულად 	
EQ 1.2	<p>თქვენი აზრით, რამდენად შეუძლია ლაგ-ს გამოხატოს უმცირესობების, ქალთა, ახალგაზრდებისა და ხანდაზმული ჯგუფების ინტერესები?</p> <ul style="list-style-type: none"> • საერთოდ არა • საკმაოდ კარგად • ძალიან კარგად • სრულად 	
EQ 1.2	<p>ფიქრობთ თუ არა რომ ლაგ-ს შეუძლია წარმოადგინოს თქვენი პირადი და თქვენი სოციალური თუ ეკონომიკური ჯგუფის ინტერესები:</p> <ul style="list-style-type: none"> - საერთოდ არა - საკმაოდ კარგად - ძალიან კარგად - სრულად 	
EQ 3.1 EQ 3.2	<p>არის თუ არა ლაგ-ის წევრების შემადგენლობა დაბალანსებული, თუ არსებობენ „უფროსი“ (მეტად მნიშვნელოვანი) და „უმცროსი“ (ნაკლებად მნიშვნელოვანი) პარტნიორები ან „ელიტური ჯგუფები“?</p> <ul style="list-style-type: none"> • დაუბალანსებელია • საკმაოდ დაუბალანსებელია • დიახ, საკმაოდ დაბალანსებულია • დიახ, დაბალანსებულია 	
EQ 4.1	<p>თქვენი აზრით, სწორად შეფასდა თუ არა ადგილობრივი საჭიროებები და ნათლად ჩანს თუ არა ეს საჭიროებები სტრატეგიაში</p> <ul style="list-style-type: none"> • საერთოდ არა • საკმაოდ კარგად • ძალიან კარგად • სრულად 	

EQs	შეკითხვა	გთხოვთ, დაწეროთ შესაბამისი ერთი პასუხი და დეტალურად ახსნათ ის
EQ 5.1 EQ 5.2 EQ 5.3	მონაწილეობდით თუ არა რაიმე საქმიანი კავშირების დასამყარებელ ღონისძიებაში/ აქტივობაში და რა მიზეზთ შედეგად?	
EQ 5.4	რა შედეგი /შემდგომი აქტივობები მოჰყვა საქმიანი კავშირების დამყარების ინიციატივებს/ ღონისძიებებს?	
EQ 5.5	ფლობთ თუ არა ინფორმაციას ქედის ლაგ-ის გეგმების შესახებ საქმიანი კავშირების დამყარების მიმართულებით? <ul style="list-style-type: none"> • საერთოდ არ ვფლობ ინფორმაციას • საკმაო ინფორმაციას ვფლობ 	
EQ 5.6	თქვენი აზრით, რამდენად შეაფასეს და განიხილეს სხვადასხვა სექტორის/ჯგუფის საჭიროებები თემატურმა სამუშაო ჯგუფებმა? <ul style="list-style-type: none"> • საერთოდ არა • საკმაოდ კარგად • ძალიან კარგად • სრულად 	
EQ 5.6	რამდენად მოხდა სტრატეგიის მიხედვით პროექტებსა თუ ინიციატივებში დამატებითი ასპექტების გათვალისწინება (გარემოსდაცვითი, სოციალური, დემოგრაფიული, კულტურული ან გენდერული). <ul style="list-style-type: none"> • საერთოდ არა • საკმაოდ კარგად • ძალიან კარგად • სრულად 	
EQ 6.2	თქვენი აზრით, მოიტანა თუ არა ლაგ-მა რაიმე განსხვავებული სარგებელი/შედეგი ქედის მუნიციპალიტეტის განვითარებისთვის?	
EQ 6.3	არის თუ არა ლაგ-ი, როგორც თანამშრომლობის პლატფორმა, თქვენს რეგიონში უკვე არსებული სხვა პლატფორმებისგან განსხვავებული ან ხელს უწყობს თუ არა ადგილობრივ თანამშრომლობას განსხვავებულად?	
EQ 6.3	თქვენი აზრით, ენდობა თუ არა ყველა სექტორი/ მოქმედი პირი ლაგ-ს და მის მიდგომას?	
EQ 8.1	ადგილობრივი საჭიროებების და პოტენციალის შესწავლა/შეფასების დროს, იყო თუ არა ჩართულობა ყველა თემის და სხვადასხვა სოციო-ეკონომიკურ თუ გენდერულ ჯგუფების წარმომადგენლების მხრიდან? <ul style="list-style-type: none"> • საერთოდ არა • საკმაოდ კარგად • ძალიან კარგად • სრულად 	

EQs	შეკითხვა	გთხოვთ, დაწეროთ შესაბამისი ერთი პასუხი და დეტალურად ახსნათ ის
EQ 8.1 EQ 9.1	<p>საინფორმაციო კამპანიის აქტივობებმა რამდენად შეუწყო ხელი ლაგ-ის პოტენციური წევრების ჩართულობას?</p> <ul style="list-style-type: none"> • საერთოდ არა • საკმაოდ კარგად • ძალიან კარგად • სრულად 	
EQ 8.6	<p>იყო თუ არა ლაგ-ის მიერ განხორციელებული პროექტების შერჩევის პროცესი გამჭვირვალე და თანაბრად ხელმისაწვდომი ყველასათვის ლაგ-ის სამოქმედო არეალში?</p> <ul style="list-style-type: none"> • არა იყო გამჭვირვალე • საკმარისად გამჭვირვალე იყო • სრულად გამჭვირვალე იყო 	

დიდი მადლობა მოწოდებული ინფორმაციისა და თვენი დროის გამოყოფისათვის.

